

HECHOS

Hich Jesuucha j̄lr hautarr k'ɻɻnag Hēwandam Hak'arau nem waupimarr hag nem hīgk'aa

Chi p'ātarr. M̄ag libro gaai nacharam versículo hoonaa Lucas 1:1-4 gaaijā hook'iin, hich hag wounagpaita p'ānaa deepäi sim, merag chuk'u sim. Hajapcharan Lucas gaai Lucaau jöoi Teofiloog nacha hichdēu jaauum hig s̄ierrpai jaaupäijim, hich Jesuucha nem wau n̄lrrarrma. Maimua m̄ag Hechos gaaita deeu hūwaii jaaubaadēmu jūrr chi Jesús t'ōopäiwi hich Haai haar matarr k'ur ya hamach hap paauk'awi hi d̄ai wēn̄larrarr k'ɻɻnau nem waumatarr jaau sim. Hich Jesús h̄āgt'ar maagpamua jaauwai, hirua hich jūrr Hēwandam Hak'aar pāibarm jua t'eeegauta hamag nem k'īir pogk'e waupiju harr haawai, chadcha hag juapaau nem waumatarrta jöoi Teofiloog jaaupäi sim, Lucaau.

K'an jawaag hājī.

1. Jāga Jesús hiek durrpierr haaidl̄mají: Mag chi hāk'a n̄lm k'ɻɻn
gaai Hēwandam Hak'aar p'ēs haicheewai, hag d̄ita hamach jierrnemk'a
haaidl̄jierram. Hich Hēwandam Hiewaa hagt'a hamach d̄icha k'itaawai
jaautarrjö, Jerusalenmua jaaup'ōbaaderr, Judea durrjā jaaunaa, k'īrab Samaria
heem magwe jajawag wētumua hamach durr heemua höbördl̄tk'awi, hamach
meeun k'abam heem magwe Antioquiapienagpa Siria durr hee jaaumajierram.
Mag n̄lm hee Pabloou warag jaaubaadēm gaaimua griegonaan heemua Romapien
heepa haaidl̄ jōisijim. Magl̄m hīs chará durrpierrta haaidl̄ wējōm, maach heepa.

2. Jāga haajeejí Hēwandam Hak'arau hich juapá chi hāk'a durrarr k'ɻɻnag
deemamua: Hamach heepai k'aigba haadēp haawai nem wauju k'augbam haigjā
Hēwandam Hak'arauta k'īirjug deejeejim. Hich Hēwandam Hak'arau mag
hamag jaau wai n̄lrrarr haawaita k'apan k'aba narr hee hewag paawai hāu
hāk'a durrum k'ɻɻn k'apaana hap'ōbaadējim. Magbaadēm gaaimua warr sīi hōor
hamach meeun happai k'īet n̄lplidlm̄jō hatarrjā Cristo gaaimua hābam k'odk'a
n̄lisijim.

3. Chijā k'ɻɻnauta maach peerdl̄ajem hiek durrpierr haaidl̄päijierrá: M̄ag
libro gaai peer järrchapaím Pedro happai jaau sim (caps. 1-12); maimua cap. 13
haigmua hatagta k'īeb hō n̄lm haar Pablo p'idag jaau sim.

Hēwandam Hak'aar pāiju Jesuu jaautarr

1 ¹Jöoi Teófilo, ¿jāgpai chirÁ? Pach k'apeer hajap'am Lucaauta p̄rlag m̄ag hēsap p̄'ā deepäi chirám.

Nacharam hēsap p̄'ā deepäitarr gaai mua p̄rlag jaau chirajim, Jesuu warrcha hich p̄'idk'abaadeewaiwe nem waunaa jaaujerr haigmua k'ieb hi hāgt'ar matarrpa. ²Mua p̄rlag jaau chirajim hīchab, mag hich Jesuu hāgt'ar maju nave, Hēwandam Hak'aarau hichig jaaupibaawai, jūrr hirua hich d̄äi hogd̄eba wēnllramk'īir hichd̄eucha j̄ar hautarr k'llnag, jāga hamau nem wau wēnllraju ha jaau p̄lattarr. ³Na m̄achd̄eu p̄rlag jaau chirarrjö, mak'lān mag hichd̄eucha j̄ar hautarr k'llnagta hōrau hi juau t'ōowi deeu hiiu p̄'iidltarr k'urjā dau daau hōberchëwi hich hoopiejeejim haajem, chadcha hich hiiu chirám k'ap hamk'īir. Cuarenta días n̄am hee hich mag hich hoopiejeejim haajem. Mag hich hoopi simua, jāga Hēwandamau hōor hich dēnk'a hauwia hichta ham Pörk'aajé ha jaaujeejim haajem hamag.

⁴Mag hichd̄eu doce j̄ar hautarr k'llnag hich hoopipik'am jaarta hīchab hamag Jerusalén p̄'obör heemuajā chawag wētpiba jaaumamua hamag, —Mua p̄rag jaaujeejimgui hajim hanám, m̄a Hayau p̄aār hat'ee hich Hak'aar pāiju. Magtarr haawai m̄ag p̄'obör heemu chawag wētba, m̄aigrai n̄abat hajim hanám, hichd̄eu chadcha p̄rag hich Hak'aar dee n̄am hora. ⁵Juanan chadcha dödamaupaita hōor p̄ör choojeejim, mama m̄agtarr k'ur p̄omcha k'aba n̄am hee, jūrr Hēwandamau hich Hak'aarta p̄rag deejugui hajim hanám. Mag hich Hak'aar deebarmuata, chadcha p̄aār p̄ör choo chaar p̄ör choo n̄aisijugui hajim haajem Jesuu hamag.

Teófilo, maach Pör Jesuu mag hiek'atarr haawai, chadcha hichd̄eu hiek'atarrjö, jāga mag Hēwandam Hak'aar bēejí ha k'ap hamk'īirta hīs mua deeu p̄rlag m̄ag hēsap p̄'ā deepäi chirám. Maimua mag bēewi, jāga mag hich Jesuu hichd̄eucha j̄ar hautarr k'lln hee s̄iechëwi, hamag nem waupimarrjā hagjö mua p̄rlag jaaupääigpam.

Jesús hāgt'ar matarr

⁶ Maan m̄agta hajim haajem:

Mag hamau chi Jesús t'ōowi deeu hiiu p̄'iidltarr k'ur ya hābmiecha hichd̄eu j̄ar hautarr k'lln d̄äi s̄iejim haajem. Mag hamach haig s̄ierr haawai hamach garmuata hirig, —Señor, marau k'ap ham hig n̄amgui hajierram hanám, marag jaaubá. ¿Hísta pua chadcha chik'amnaan jua heemua maar peerd̄a hauwi p̄lachta t'umaam k'lln Pörk'aagpá, maach gobieno chaarcha wai n̄aisieg?

⁷Magbaawai Jesuu hamag magjim haajem:

—Hēwandam hichta t'umaam k'lln k'āai nem jua t'eeq simua hichd̄eupaita magam nem t'um k'ap haju harr haawai p̄rau chan b̄llrjā magam k'ap haju haai k'aba n̄amgui hajim hanám, jāagwaita magju, wa k'an hedta magju k'ai. ⁸Mag k'āai Hēwandam Hak'aar p̄aach gaai p̄'es s̄iechëjuun chad p̄rau k'ap'la haju haai n̄amgui hajim hanám. Mag p̄aach gaai p̄'es s̄iechëm hed p̄aār jua

t'eeeg hap'öbaadëmua mua nem waaujerr pääch daúacha hoonaa mλ hiek pääch jāglucha hūurjerjä päärau hōrag jaau nλrrjée haju. Nacha mλg Jerusalén p'öbör hee, maigmua Judea durr, Samaria durr, hich mag k'ieb durrpierr jaau wëtumua warp durr chaauram magwe päärau jaau wënlarrajugui hajim hanλm hamag.

⁹Ya hich Jesús mag hiek'a höbarm hee, sii warag hñgt'aa papagmam däi jλnt'umie baug bëewi sii hag hee hi meer hat'amjö habaawai hüu harmau hi hoo wai durrarrjä warag hoohba pamamua chukk'u haadëjim haajem. ¹⁰Mag

(Hch 1.9)

warag hi hāgt'aa papagmam heirpa dānllnida nām hee, hemk'ooin numí k'ajūa bāpp'lā jūa sīsidlmta dēgölp ham haig dānllutk'achējim haajem. ¹¹ Mag dānllutk'achēwia hamag, —Keena, člk'anta hāgt'aag jāg heirpa dānllnida nāma? haichējierram hanām. Jesús ya hāgt'ar petabahab. Mamā har jāg pārau hi mam hoo naabá; hich jāg pāachdēu hoo nāmjō hūmaai deeu hi bēebajupa hajierram hanām hamag, mag chi k'ajūa bāpp'lā jūa sīsid harr k'āllnau.

Judas jūrr Matías hanām jār hautarr

¹² Mag hamach dāi hāba sīewia petam hoobaawai, durrdam Olivo Durrsí hanām gaai naawi hich haigpalmua Jerusalenag wētjim haajem. Mag durrsí Jerusalenmua warpcha k'aba, peer kilómetro hābpái sim haajem. ¹³ Mag wētwia p'óbör hee paauk'abaimaawai hāgt'aa hamach jēerjem haar hāba biirda nāisijim haajem. Maig naajim haajem: Pedro, Santiago, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Santiago jöoi Alfeo hiewaa, Simón hibllr wauwia Celote ha tāllrjem, maimua Judas, woun hāb deeum hagjö Santiago hanām dāi hābam k'ālln. ¹⁴ Mak'ālln hamach t'um hich mag biirdaajejim haajem Jesús heeugpeen dāi, hich Jesús hād María maimua dewam hālinpa, hāba mag biirdanaa Hēwandamag jēwaag. ¹⁵ Hich mag Hēwandamag jēwaag ham hāba biirdadlk'am hed gaai, biek hāb Pedroou tagam k'ālln hagjö Jesús hiek hāk'a nām k'ālln k'apan ciento veinte nām jārr dānllunaa, ¹⁶ —Keena hajim hanām, Jesús gaaimua k'odamnaan. Mua pārag jaauk'imgui hajim hanām. Jāg maach Pör Jesús himeraa pērpäitarran hichiita hich jāgju haai sīejim, warrgarwe rey David k'ararrou Hēwandam Hak'arau hichig jaubaawai hich mag p'ā plarrjö. Chadcha magtarr haawaita hōrau maach Pör Jesús pār hawaan bēewajā maach k'apeer Judas k'ararrta chi pörk'a nārrajimgui hajim hanām. ¹⁷ Hiin maach heem maach dāi hāba p'idk'aajeejimgui hajim hanām. ¹⁸ Magtarrta hich dau lōkōo mag Jesús pērtarr paar hichig p'agtarr p'atk'onau jēb pēr hauwia, mam mawia, hichdēupai hich hö jorrkaawi, pöröu burrwi, bi jurrp'lē sīi jāhāutarrjö haplājimgui hajim haajem. ¹⁹ Mag hichdēupai wir haig hich t'ōowia magbarm Jerusalenpienau t'um hūrp'ōbaadeewai mag durr hichdēu pēr hautarr haig "Aceldama" ha tārrierramgui hajim haajem. Mag ham meúa Aceldama haawai maach meúan jūrr "hōor t'ōotarr param jēb" ha sīmlu. ²⁰ Judaaau magju k'ap'ata warrgarwe rey David k'ararrou Salmos hanām p'ā sīewai hi higwia magjim:

"Hi di hatarr di hōor parii hiseg plāju, hag hee joobaju k'ālln chuk'u."

(Sal. 69:25)

Maimua hich hag hēsap gaai hich Daviupai hīchab,

"Deeumua jūrr hi p'idk'aajerr p'idag p'idk'aju haai simgui" ha p'ā plajim.

(Sal. 109:8)

²¹ Magua mua mag chirāmgui hajim hanām hich Pedrooupai. David k'ararrou jaautarrjö chadcha hamkl'iir, tālig maach hee hōor nām heem hāb maach daumaai jār haujugui hajim hanām, hich daúa Jesús hiiu

p'iidlatarr hootarr haawai maach hipierr jaaumk'iir. ²² Mag maadëu jär haujuun, hīchab maachjö Jesús däi hogdåba wëñrranaa hīchab warrcha Juan hōor pör choomieu Jesús pör chootarr haigmua hewag pawiajā k'ieb hich Jesús hāgt'ar ma nám hed gaai hich mag maach däi hogdåba wëñrraaajerr k'lln heemta jär hauju haai námgui hajim haajem.

²³ Pedroou mag hiek'abaawai, haig narr k'llnau hōor numí t'är haujierram haajem: Hāb José hanlám, hich hag wounpai Barsabás ha t'ärnaa hīchab hibllr wauwia Justo ha t'äljrjem; maagwai hābak'ai Matías hajim haajem. ²⁴ Mag numí jär hauwia Hēwandamag jéuemamua magjierram haajem:

“Hēwandam, pachdëuta chadcha hōor t'umaam k'lln t'äar k'ap'Λ chitaawai, marau pørlg jéeu nám, marag jaaubá” hajierram hanlám, “mág numí nám haig chijääata pachdëu hig chirläm hagá. ²⁵ Ya Judajä hichdëu k'aigba harr gaaimua wir haig hich t'öobaawai hi jürr pach hi jaau nám p'idag maar däi hāba p'ik'ämkl'iir marau deeum hig námgui” hajim hanlám, “maach daumaa.”

²⁶ Mag Hēwandamag jéeu durrawia mokpör gaai ham t'är numwe p'ák'anaa jék'at barbapäiwai, chi Matías t'är p'lä simta hāgt'aag jéer k'erbaimajim haajem. Magtarr haigmua hatag Matías warm k'lln once narr däi hāba p'ik'a sisijsim haajem, Hēwandam hi jaau nám p'idag gaai.

Hēwandam Hak'aar bëetarr

2 ¹ Maimua nemk'ö dictarr k'ur cincuenta días nám hee, judionaan p'iesta Pentecostés hanlám burrjim haajem. Hich mag hedcha t'um chi häk'a durrum k'lln hābam haig podpa t'lnaaajim haajem. ² Mag ham hāba podpa námta, dëgölp hedjä heemua jéhba p'ü t'eeg hurum hiekjö jug hurum hür hat'ajierram hanlám. Mag jug bëewi ham nám di gaaita sii wlaibaichémjö hajim hanaabá. ³ Magbarm habarmán meuk'üirjö sisidämta sii hötdaujö huujéer huujéer haadémua, hich Jesús hiek häk'a narr k'lln pör här dørjop'ämamua, dørjop'ä, deeu chukk'u haadéjim hanlám. ⁴ Mag hötdau k'üirjö simta hōor pör här dørjop'abarmjö harrau Hēwandamau hich Hak'aarta t'umaam k'lln gaai p'ës deebarmuu hagdaujö deeum meu hamachdëu bñlrjä hiek'aba haajerrta waa hiek'a nárrjëe hap'öbaadéjim hanlám, hich chi Hēwandam Hak'arau hiek'apimampierr.

⁵ Hich mag p'iesta jaar Jerusalén p'öbör hee naajim haajem: judionaan Hēwandam hiek häk'anaa hirua jaau sim hipierra haajem k'lln, durrpierrmuu bëetarr k'lln. ⁶ Mag hedjä heemua p'ü hiekjö jug pierrum hürbaawai, t'um hāba hag di haig biirdänaa mag p'ü hiekjö t'lnám däi sereu wëjom hürbaawai, “¿Jäga haadémata mág t'lñalismisa?” hajierram hanlám, hamachdëu hūurwai ham meeun k'abam k'llnauta durr warp'am k'lln meupa hajap'a chi meu k'lln dënjo hiek'a nám hürwia. ⁷ Mag hürwia sii warag dauderra námua hamach wir haigpai jéjeuu haajeejim haajem, hamach k'apeenag. Mag jéeu námua, —Keena, har jäg

(Hch 2.3-4)

durr chaauram meupa hiek'a nлrrjёem k'ллn, ѕjäk'ллn hamach t'um Galileapien k'abá? 8 ¿Jäga jäg hamau hiek'amam marau maach meúachata hür nлmma? haajeejim hanлm. 9 Mлig maach nem meu k'apan hiek'a wёjömgui haajeejim hanлm, durr chaauram k'ллn póm t'лnaawai. Mлig nлm: Partiapien, Mediapien, Elampien maimua maach chi Mesopotamia durr joobaajem k'ллn; Judea durram k'ллn, Capadociapien, Pontopien maimua Asiapien. 10 Mag tag hіchab t'лnлm: Frigiapien, Pamfilapien, Egipo durram k'ллn maimua Africa durr p'öbör Cirene hanлm hag hatag naajem k'ллnra t'лnлm. Romapienjä mлig joobaajemgui hajim hanлm, judionaan chaar maimua deeum durrmua bёewi judionaan higar nлm k'ллnjä hagjö, 11 Creta durram k'ллn däi Arabiapienra t'лnлm. Mag meu k'irpierr t'лnлm hee t'umaam k'ллnau hagdaujö dich meúata Hewardamau nem wautarr hamau hіgk'amam hajap'a hür t'лnлmgui hajim hanлm.

12 Mag hamachdéu warm k'ллn deeum meupa hijёebk'am hürwia dauderraan nлm gaaimua, hamach wir haigpai jürr jéeu hohook'amua, "Ma mläg t'лnлm, ѕjäga hawiata jäg t'лnлm?" k'ajierram haajem. 13 Mamл hаaur k'ллn hіchab haig narr k'ллnau warag ham wauwia, "Vino póm hagt'a k'їwaa sim döpäiwia k'їch t'лnaawaita jäg t'лnaabahab" haajeejim haajem.

Pedroou hоrag hiek'atarr

14 Magbaawai Pedro tagam hich k'apeen hagjö hich Jesuucha jlr hautarr k'ллn däi hаba bўjäau dлnisiwia t'et hamag magjim hanлm:

—Keena, Judeapien, maimua hīchab Jerusalén naajem k'lln: K'ap habat mua pārag jawaagpam; mλ hiek hūrbat hajim hanlm. ¹⁵ Hōor pārau hoowai jāg t'lnlām chan pārau jaau nlmjö mag nag pōm dōwia k'ēch t'lnaaawai k'abamgui hajim hanlm. Pārau hoo naabá hajim hanlm, hīsta hedp'err garm las nuevepai sim; hagt'a doojem horajā k'aba sim, čjāga mag hōor k'ēch t'lnaaajugui? hajim hanlm. ¹⁶ Ham jāg nlmn, sīi warrgar Hēwandam hi jaaumie Joel k'ararrau p'ā platarrjö t'lnlām k'abahab hajim hanlm. Mag t'lnaaaju higwiata hich Hēwandamaucha jōoi Joel k'ararrag jaaumamua,

¹⁷ “Ya mλg hatag mλchdēu mλg jēb hōpāiju gayaa paawai mua mλch Hak'aar t'umaam k'llnag deemajugui” hajim haajem.

“Mag mua hamag mλch Hak'aar deebaawai chaain chi hemk'ooinau chi hllinaupa warrgar mλ hiek jaaujerr k'lln dēnjö mλ hiek jaaujugui” hajim haajem.

“Maimua chaainaam k'lln dāi jōoiraam k'llnra mua mλch haar k'āaipi haumajugui” hajim haajem.

¹⁸ “Hīchab mua t'um mλch hipierra mnlam k'llnag mλch Hak'aar deemaju, hemk'ooinag wa hllinag hawia k'āijā.

Magbaawai hamau mλchdēu hamachig jaaubarunta jūrr hōrag jaaumajugui” hajim hanlm hich Hēwandamau.

¹⁹ Mag jaaumamua hīchab, “Hedjā heejā mua mλch bēeju hijaaur nem k'īirpierr hompaapimajugui” hajim haajem.

“Maagwai mλg jēb gaai bag hooju, hōtdau p'ur jierrarrauk'am dāi; sīi naar p'āichchi k'ōrr jiubaadēp'lmjā hoojugui” hajim hanlm.

²⁰ “Mag mλch juu t'eeg t'um bēeju hed gayaa paawai, hāsdawam hedau k'ībaadeewai jūrr hedaram hedau harg sīi bagjö p'urii haadējugui” hajim haajem hich Hēwandamaucha.

²¹ “Maml hīchab hāu har t'um mλrag hamach dau haug k'augpi jēeu nlm k'llnan hāu peerdātk'ajugui” hajim haajem hich Jōoirau.

(Jl. 2:28-32)

²² Pedroou mag Hēwandam hiek p'ā plarr jaau dichwia, hīchab hijējēbk'amua, Keena israelnaan, cha mua hiek'aagpam hajap'a hūrbat hajim hanlm. Pārau k'ap'λ nlmgui hajim hanlm, Jesús Nazaretpierrta hich Hēwandamaucha pāitarr haawai pāach hee hag na nem mag hooba haajerr hirua wau nlrraajerr gaaimuata Hēwandamau pārag hich juu t'eeg hoopijim. ²³ Maml mag k'itarpta juau hich Hēwandamau mag hādāraa hi t'ōopibajieb hajim hanlm, mag hi t'ōopibarm gaaimua warag pāachta wajapcha hōbērju k'ap'λ sīerr haawai. Magju harr haawaita, pāachig p̄r deebaawai, pārau hi p̄r harrwi pāach hipaarmua pakuls gaai hōor sīi k'aibag sīsidlm k'llnag hi meerplē t'ōopijierramgui hajim hanlm, hich Hēwandamau hag nawe mag k'īirju wai sīerrjö. ²⁴ Mag juau hi t'ōopāijierrab mama, Hēwandamau deeu hi p̄riiu haujimgui hajim hanlm. Hi mag sīi jēb hee hich mag sīerraju hat'eem k'aba harr haawai mee nlmuapai

chan pöd hi t'la haubajim ha jaaumajim haajem Pedroou. ²⁵ Magju harr haawai rey David k'araraujā warrgarwe Jesús higwia hich Jesuuta chadcha hich Haai däi hiek'a sim hürtarrjö p'ämamua magjim:

“Hēwandam” hajim hanlm chi Chaai garmua hich Hayag, “mua k'ap'la chirlm, pa mla däi hogdla sijem.

Pächtä mla na plalui k'aawai pua bllrjä mla chig hapibamgui” hajim hanlm.

²⁶ “Mag gaaimua t'äar honee chiraawai mla ch meuk'iraucha plrlag häu hajim ha chiraajemgui” hajim hanlm chi Chaairau.

²⁷ “Mua k'ap'la chirlm, k'aibgam k'lan hak'aar weetjem haar mla hak'aar pua plim hiek plibamgui” hajim hanlm, “plch chogk'a chirlmta pua mla k'a k'osi wai chiraawai.

Mla ch k'erbarm jeb degpai hadlraa härpiba, deeu mla ch p'iriu haujujä mua k'ap'la chirlmgui” hajim hanlm.

²⁸ “Plchdëuta plch haarcha höbeerjem k'ldau mlaag k'augpjim, maagwai plch däicha chiraaimaawai mla honee chirsijugui” hajim hanlm.

(Sal. 16:8-11)

²⁹ Mag David k'ararau p'la plarr higwia hich Pedroou, ‘Keena, päädë k'iirjubat hajim hanlm. David k'ararau hichpai wir haig higwia pöd mag hiek'aju k'aba sijim. Maadëu meraajä k'aba plam, maach dau nawe jooi David k'ararr meewi bëp sijuierram; mag hi bëptarr jebdi hagt'a siejemgui hajim hanlm. ³⁰ Mama hí hichab Hēwandam hi jaaumie harr haawai hirua k'ap'la sijim Hēwandamau hichig “Mla cha hiek'a chirlm hiek'au pa chaain hewagam k'lan heemta plch simjö reik'apiju” ha hiek'atarr. ³¹ Hēwandamau mag hiek'atarr haawaita Daviui k'ap'la ya hoo wai simjö Cristo hiiu p'iidajüja jaaujim: jäga Hēwandamau hich Chaai hak'aar k'aibgam k'lan hak'aar weetjem haar mawia hich mam sijepiba, ni hi morjä hich hauk'erbarm jeb degpai härpiba, si p'iriu hauju. ³² Warrgarwe mag jaaujerr haawai hich Hēwandamau chadcha hi p'iriu haujimgui hajim hanlm. Marau mag jaau plam, chadcha maach daúacha hootarr haawaita mag jaau plamgui hajim hanlm Pedroou.

³³ Mag jaaumamua hichdëupai, ‘Jaan Hēwandamau hich juu t'eeegauta chadcha hi p'iriu hautarr haawai his hñgt'ar hich Hēwandam däi hña t'umaam k'lan Pörk'a simgui hajim hanlm, hich Jesús higwia. Magta hñchab hich chi Hayaucha hich Hak'aar deeju ha jaaujerrjä hirig deejimgui hajim haajem. Mag hichig deebaawai jürr hich Jesuu hñsta hñrag deebarmgui hajim hanlm. Magua cha päraru pääch daúacha hoonaa pääch jágłucha pääch meu hñr plamjä mag sii k'ech naawai k'aba, t'um hich Jesús gaaimuata jäg t'plamgui hajim hanlm, chadcha hichta hñgt'arjä maach t'umaam k'lan Pörk'a siewai. ³⁴ Maigta päraru hoo naabá hajim hanlm. David Jesujö hñgt'arjä t'umaam k'lan Pörk'aimaba harr haawai čjäga hirua hich higwia magk'aj? Mag k'ääi maach Pör Jesuuta

hāgt'ar pabaimaawaijā t'umaam k'lln Pörk'aimaju hichdēu k'ap'Λ sierr haawai, hich Jesús higwiata Daviu hich paarmua,

“Hēwandamau maach Pörögtä, hich däi hāba t'umaam k'lln

Pörk'apieg hich juachaar gar juppiju” ha hiek'abajieb hajim hanlm,
35 “hi hoomap'am k'lln t'um hich jua hee pärk'a dee nlm hora.”

(Sal. 110:1)

36 Maimua deeu hich Pedrooupai, 'Keena hīsmua hatag israelnaan t'umaam k'llnau warre k'ap'Λ habat hajim hanlm, cha mua pārag jawaagpam.

Har pāach hipaaarmua pa gaai meerp'ē t'ōopläpi jaautarr Jesuuta warag Hēwandamau t'umaam k'lln Pörk'apibarm; hich k'abajieb hajim hanlm warrgarwe Hēwandamau jär hauwia maach peerdə haumk'ir räju jaaujerr.

37 Pedroou mag hiek'abap'äm hamachdēu hūrbaawai warre gaai machaaga hap'öbaadëmua hich Pedroogcha jéeunaa hi k'apeenagjā hagjö, —Keena, ḡmagan marau jägata haju haai n̄wi hajierram hanlm, Hēwandamau maach peerdə haumk'ir? Marag jaaubat hajierram haajem.

38 Magbaawai Pedroou hamag magjim haajem:

—T'um hagdaujö pāach mor hewag k'irjuwia Hēwandamag pāach k'aibag chugpaapi jéeubat hajim hanlm. Magnaa chadcha Jesucristo hiek hāk'anaa pāach pör choopibat hajim hanlm. Pārau magmən, Hēwandamau pāar k'aibag chugpaap'awiia jurr hich Hak'aarta pārag deejugui hajim haajem, hichdēu deeju ha jaautarrjö. 39 Hirua mag hich Hak'aar deeju jaautarran, pārag deenaa, pāar chaainagjā deewi, t'um durr warp'am k'llnagpa deeju jaautarrou. Wajapcharan t'um hichdēu k'osi t'xr haumam k'llnagta hich Hak'aar deemajugui hajim haajem.

40 Mag, Jesuu nem waaujerr t'umaa jaumam däi warag ham wawimamua Pedroou hamag, “Hōor m̄g chi hajaugjā chuk'u t'lm̄n k'lln däi hok'oomap'a n̄m k'ai, hāba Hēwandamta j̄rbat” haajeejim hanlm.

41 Mag chadcha Pedroou jaau sim hūrwia Hēwandam hiek hāk'amarr k'llnau hamach pör choopimajierram haajem. Hich mag hedpai hāk'awia hamach pör choopimarr k'lln happai tres miljö naajim haajem. 42 Mag, chi hāk'a durrarr k'lln t'um hābam haig podpanaa hich Jesuu p̄itarr k'llnau jaau n̄lmpieerr hich mag ham hipieraa wēnlrrajeejim haajem. Hamach k'apeen däi hö k'aibajā k'aba, hante Hēwandamag jéeu n̄muwa warag t'achjā hāba jig k'oojeejim haajem.

Jāga haajeejī warrcha Cristo hiek hāk'a p'öbaaderr k'lln

43 Mag n̄m hee hich Jesuu jär hautarr k'llnau hag na nem mag hooba haajempa wau n̄m hoowia hōor t'umaam k'llnta dauderra t'lnaajim haajem.

44 Chi Hēwandam hiek hāk'a n̄m k'llnan hāiba hāba biirdlñaa hamach k'apeen dāijā hajap'a naajeejim haajem. Maguata jurr hagdaujö chik'amnagjā nemdam hīgk'aba, t'umaa jig haumaa jeejim haajem. 45 Hamach nem wai n̄nliid harjā t'um p̄erk'llinaa chi p'atk'on jurr nemdam hig n̄mja chuk'u k'it'ēem k'llnag jīgp̄laimaajeejim hanaabá, t'umaa hagdaujö. 46 Mag n̄muwa hedau

hāspapak'ampierr Haai hi jēeujem deg hāba podpanaa Hēwandumag jēeujeejim haajem. Maimua hamach di haar pawiajā hich mag Hēwandumag jēeujem nəmuā t'achjā hagdaujōo t'ōik'lanaa t'umaa hō hāba honee k'ō dichdimapp'la haajeejim hanəm. ⁴⁷Hamach mag nəm gaaimua hag p'öbor heem sii bit'urgam k'łłnaucjā ham k'a k'ōsi haajeejim haajem. Mag nəm dāi maach Pör Jesuu warag hōrag hich hiek hāk'api haumam k'łłn hag nawe hāk'a durrarr k'łłn hee dubmaawai warag k'apaana paauk'amajim haajem, hedau hāspapak'ampierr.

Woun hāb bā hāk'āraa k'itəm monaautarr

3 ¹Biek hāb Pedro Juan dāi Haai hi jēeujem deg wētjierram haajem, ya k'leeragam las tres nəm hee. Mag hora paawai hōrāu Hēwandumag jēeujerr haawai hīchab hamach paat jēwaan wētjim haajem. ²Mag Haai hi jēeujem deg dub nəm puertdi haigcha hed hēepierr woun hāb hap'la k'itəm jup k'eeujejim haajem. Mag woun bi heewe bā hāk'āraa k'itəmta t'aabatarr haawai pödjā hich happai dərdər haba, sii hōrauta jiir haubēewia mag puertdi "Chi Hooimag" hanəm haig juppi siiujejim haajem, hōor hag hee dub nəm k'łłnag p'atk'ondam jēeumk'iir.

³Biek hāb hi mag hoo chirəmta, Pedro Juan dāi hierrag dich wētum hoobaawai hamag, —Aay keena hajim hanəm, mə hap chitəm, mərəg p'atk'ondam deebat hajim hanəm.

⁴Magbaawai hamach numiim k'łłnau hirig heerpanaa Pedroou hirig,
—Marag hoobá hajim hanəm.

⁵Mag Pedroou hichig "Hoobá" habaawai hichig nemdamta deegpampii hawia hamag heerpa hoo sīsijim haajem. ⁶Mag hamachig heerpabaa Pedroou magjim hanəm hirig:

—Mə chan bəłərjā p'atk'on chuk'u chirəm, məmə məchdēu pödju hayaam chan mua rərəg hīgk'abam. Hāba Jesucristo Nazaretpierrau pəch monaaujuuta k'īirjunaa p'iidəbaad hajim hanəm.

⁷Mag hiek'anaa hi juachaar gar pərnāa hāgt'aag hēudə hat'aawai chadcha nem bāpá hubag haadējim hanaabá. ⁸Mag hich juu gaai pərnāa dənəlləri hat'aawai, dāi hāgt'aag p'uddə hoo dənəlisivia hich mag nem hajaug dərdər sīsijim haajem. Mag warag ham dāi hāba Haai hi jēeujem deg dubwia sii chaaijō hōnegau bā jiir nənəlləugmamua Hēwandumag, —Hāuchata pua məg mə monaaubabəlīm Hēwandum; chadcha pəchta t'umaam k'łłn k'āaijā chi t'ierriugui ha hijēb nənəllu k'abaadējim haajem.

⁹Magtarr haigmua hatag hich mag honee Hēwandumag hāu hajijimk'am t'umaam k'łłnau hoojierram haajem. ¹⁰Hi mag nərrəm hoowia dauderra naajieb məmə, t'umaam k'łłnau, "Jā chadcha har Haai hi jēeujem deg dub nəm puertdi Chi Hooimag ha t'łłrjem haig hoo simua hōor dich nəm k'łłnag p'atk'ondam jēeujerr woun k'abahab" haajeejim haajem jūrram k'łłnau.

“Pórtico de Salomón” hanłm hee Pedroou hiek'atarr

11 Mag hich monaaubapäaiwai chi bă hăk'ăraa k'itarrau Pedro Juan dăi chaaug wëtpimaaugau, warag ham gaai p̄lrbaadëjim haajem. Ya mag hi monaaubaadëm hōrau k'ak'apdö haadeewai daaugajär hedau höbeerjem bi gar dijajö wëu wëjöm “Pórtico de Salomón” hanłm̄ag t'um k'ap'ig p'öbaadëjim haajem, mam gar chi bă hăk'ăraa k'itarrau Pedro Juan dăi wënlrram k'a hogdABA sierr haawai. 12 Pedroou mag hamachig k'ap'ig wëdurum hoobaawai mag k'apan t'łnlm̄ag magjim haajem:

—Keena, ēk'an jägwia jāg maar hoowia pääar dauderra nă? hajim hanłm. Pārau jāg maragta heerpapaad haadëp'łm, ḡpārau k'īirjuawai marau maach juapaauta jāg monaaubarmjöö nă, wa Hēwandam na maach pekau chuk'u năm gaaimua jägbarm k'āijā haná pārau pääach hödegpai? hajim hanłm hamag. Mag k'abamgui hajim hanłm hichdëupai. 13 Jāan har Hēwandamau hich Hiewaa pāitarrta har k'abam hawi päächdëu t'ōotarr hag juu t'eegeauta jāg hi monaaubapläimgui hajim hanłm. Hich jāg Jesuuta hi chogk'a bëetarr haawai, maach Hēwandam hanaa hichab maach jöoin Abrán Isá maimua Jacob ham Hēwandamaupai t'umaam k'łłn Pörk'apinaa nem juu t'eeq hapijim. Hich hag Jesupai k'abajieb hajim hanłm, har Pilatoou p̄lapäaig habaawai päächdëu warag t'ōopäipi jaautarr. 14 Hi błłrjä pekau chuk'unaa t'umaam k'łłn dăi hagpierra k'itarrau pārau warag t'ōopi jaunaas jūrr hag k'āai chadcha hōor t'ōomie chaarta pääach hipaarmua warag cárcel degmuajā weeuplärijierramgui hajim hanłm. 15 Mag, pārau chadcha warag maach t'umaam k'łłn hiiupiejemta t'ōopäijierramgui hajim hanłm. Mag hi t'ōopäijierrab mamă, deeu Hēwandamau hi p'iriū haujimgui hajim hanłm, jēbdeg sierr hāba. Marau mag jaau nămlan, mag päächdëu hi t'ōotarr k'urjä maach daúacha monak'a meebs Harrjö nărram hoojerr haawaiugui hajim haajem Pedroou hamach k'īircha. 16 Maimua mag chi woun bă hăk'ăraa k'itarrau higwi, Päädë wajap'a k'īirjubat hajim hanłm. Mlig ni hăbmuaajā meraajā k'aba sim, warr jāga sīejī m̄ag woun. Mag sīejieb mamă, chadcha Jesuu hich monaauju k'ap'la narr gaaimuaugui hajim hanłm. Mag gaaimuata jāg warre hich bi heewe monak'a t'aabatarrjö pārau hīs hi monak'a hoo nămgui hajim haajem.

17 Magnaa hich Pedrouupai, 'Mua k'ap'la chirłamgui hajim hanłm, pārau pääach pörnaan däimua Jesús p̄rnaa t'ōopäaiwai chadcha hich Hēwandamaucha pāitarr k'abampii hawiata jāg hi t'ōojierram. 18 Pārau hi dăi jägtarran, hich Hēwandamau warrgarwe hich hi jaaumienag jaaupibaawai jūrr hamau hōrag, "Hēwandam Hiewaa Cristo bëewia hōrau hi dau hap'la t'ōoju" ha jaautarrjö, hich Hēwandamauta hädłraa pārag hi t'ōopi sim k'abajieb hajim hanłm. 19-20 Päächdëu hi dăi magtarr jūrr pääch k'aibag t'umaa hăsie hewag k'īirjunaa Hēwandamag chugpaapi jéeubat hajim haajem, mag k'aibag chugpaml'ür. Pääch t'um israelnaanau magta jéeulk'iin, mag Jesús warrgarwe Hēwandamau jar hauwi

päiju haajerr deeu pääibarm gaaimua Hēwandamauta pääar k'a honeg chuk'u narrjä k'a honee hapijugui hajim haajem. ²¹ Mag hirua pääijup mamλ, mλlgwaiweran Jesú hich jāg hāgt'ar sieju haai simgui hajim hanλm, warrgarwe Hēwandamau hich hi jaaumienag jaaujerrjö mag durr t'um deeu hūmaai durr wājāug paapäain bée nλm hora. ²² Hich hag Jesú higwia Moiseeuja warrgarwe maach jöoinag,

“Maach Pör Hēwandamau maach k'odnaan heempai hōor hāb hich hi jaaumk'īir pääijugui” hajim hanλm, “hich jāg mλrλgjā pääach hee hich hiek jaaupitarrjö jaaumk'īir.

Mag hichdēu pääibarmua pääachig nem jaauwai hi hipieraa habat” hajim haajem.

²³ “Mag hichdēucha jär hauwia pääibarmua nem jaau simta hāk'aba habarm k'λλn chan, hoob hamau hamach hāgt'ar höbérju hamiet” ha jaaujim haajem Moiseeu maach jöoinag.

(Dt. 18:15-19)

²⁴ Mag hiek'ak'agmamua hich Pedrooupai, ‘Hich jāg Moiseeu hichjö Hēwandamau hāb hich hi jaaujem pääiju jaaujerrjö, tagam k'λλn hagjö hi hi jaaujerr k'λλn t'um Samuel k'ararr haigmua hewagam k'λλnaujā hich mag jaaujeejimgui hajim hanλm. ²⁵ Magnaa, Pääach k'abahab hajim hanλm, warrgar mag Hēwandam hi jaaujerr k'λλn hag chaain hewagam k'λλn. Pääar dēnnaan däi Hēwandamau hiek deewai ya pääarta hirua k'īirju wai sīebajieb hajim hanλm. Magtarr haawai hichdēu jöoi Abranag, “Mäg hatag paawai pλ chaain hewagam k'λλnau chaai hāb hoobarmuata t'umaam k'λλn däi nem hajap'a waujogui” ha hiek'atarr haawai ²⁶ Hēwandamau chadcha hich Hiewaa jär hauwi pääar heeta nacha pääijimgui hajim hanλm, pääach pekau pöm sīsidλm hisegwia pääach t'āar hee hi hat'aawai pääach hāu hamk'īir.

Pedro Juan däi chi t'et'emnaan na

4 ¹Pedroou Juan däimua hagt'a hōor pöm mag wējömläg hijējēbk'am hee, ham haig p'adnaan bēejierram haajem, Haai hi jēeujem di t'lajem k'λλn pör däi saduceonaanpa. Mag saduceonaanau jaauwai, maach meewai maach hak'aar hiiuba haajem haajem. ² Mag bēewi mak'λλnau ham däi meeuk'abaichējierram haajem, Pedroou Juan däimua jāg Jesú hiiu p'iidlatrjöta maachin t'um hiiu p'iidlatk'aju ha jaau nλm hūrchēwia. ³ Mag warag ham pλrk'a hauwia cárcel deg p'ē harrjierram haajem. Mamλ ya k'eeuraa pam heeta mag pλrk'a deet'urtarr haawai hich mam hāspagk'ajierram haajem. ⁴ Mamλ mag hamach pλrk'a harrju nave jaau durrarrdam hōor pöm mag t'lñarr k'λλnau hūrtarr haawai hīchab chi hāk'a narr k'λλn k'apanag hemk'ooin happai cinco miljö naajim haajem, hālin däi chaainjā beerba.

⁵ Maimua hag noram hāspauu chadcha Jerusalén p'öbör hee hāba podpajierram haajem: Judionaan pörk'a nλm k'λλn, Hēwandamag jēeujem degam k'λλn jöoin, maimua Hēwandam hi jawaag chi machnaanpa, t'um

hāba. ⁶ Mag tag naajim haajem: p'adnaan t'umaam k'lln pör Anás hanlm, Caifás, Juan, Alejandro, maimua hīchab mag p'adnaan pörk'a nlm k'lln k'odnaanjā hagjö. ⁷ Maimua Pedro Juan däi cárcel deg narr p'ë hawaan mamk'iir hawi hōor päijierram haajem. Mag päiwi p'ë hau pierrwai hamach järrcha dñllutk'apinaa, —*¿K'aíu jāg pāar jua t'eeeg hapijí ha jéeujierram haajem hamag, jāg woun bā hāk'āraa sierr monaaupääig?*

⁸ Magbaawai Pedroou Hēwandam Hak'aar hich gaai p'ës wai sierr haawai hamag magjim hanlm:

—Keena, pāar har mlg p'öbör hee chi pörk'a nlm k'lln maimua hīchab mlg Israel durr Hēwandamag jéeujem degam jöoin, mla hiek hūrbat, mua pārag magk'imgui hajim hanlm. ⁹ Har woun hāb mlig bā hāk'āraa k'itarr monaautarra pārau marag jéeu naabma, jāgata marau hi monaaupäijī ha k'ap haag. ¹⁰ Mlg Israel durr hee t'umaam k'llnau k'ak'apdö hamk'iir, mua pārag jaaupäik'imgui hajim hanlm. Jāan mlgta hajimgui hajim hanlm. Chadcha Jesús Nazaretpierr jua t'eeegauta mlg woun cha pārau monak'a hoo nlmn monaau sīsim. Hich hag Jesús k'abajieb hajim hanlm, har pārau pakuls gaai meerpl'ë t'ötarr. Mama Hēwandamau deeu hi p'iriu haujimgui hajim hanlm. ¹¹ Magtarr Jesús higwi k'abahab, har Hēwandam hiek p'ä sim gaai “Di hēu narr k'llnau hisegtarr dibigta jürr chi di hād jārramk'a sīsim” ha jaau sim. ¹² Magtarr haawai deeum woun mlg jēb gaai maach peerdaju hayaam chan tag chuk'umgui hajim hanlm. Mag Hēwandamau maach peerdalu haumk'iir deeum k'llnagjā jaauba harr haawai hāba hich Jesuupai k'abam chan pöd hōor hamach pekau heemua peerdabamgui hajim haajem Pedroou.

¹³ Hamachdēu mag Pedro Juan däi bñlrjā nem hōkag chuk'u mag hiek'a nlm hūrwia jāgderra naajim haajem, mag estudio pömjä k'aba sīsidlmta mag hiek'a nlm hūrwia. Mama hamach wir haigpai, “Jāk'lln jāg nlmn, jāan Jesús däi wēnlrrajerr haawaita jāg hiek'a nlmgui” haajeejim hanlm. ¹⁴ Mag nlm däi hamachdēu hoowai chi woun monaau sīsierrjā hīchab ham bigaau hoo dñnarr haawai pöd jāan sēuk'aawaita mag nlm hajujā k'aba haajeejim hanaabá. ¹⁵ Mag hoobaawai hamach Asamblea heemua chi Pedro Juan däi jöpcha dawag järk'llipäiwia hamach happai hiyäll nlmua, ¹⁶—Keena, ćmlk'lln wounan däi maadēu jāga hajuuta jāg nlm? haajeejim hanlm. Mlg hōor monaau nlm hooba haajem chadcha. Hamau jāgtarr Jerusalén p'öbör hee t'umaam k'llnau k'ak'apdö t'lñlm, pöd maadēu “Jāan sēuk'aawaita jāg t'lñlm” haju k'aba nlmgui hajim hanlm. ¹⁷ Mama cha hamachdēu jāg Jesús higwia jaau nlm tag jaaupimaaugau, maadēu ham hajap dak'läunaa tag maglm hiek jaaupiba jaaujogui hajierram haajem, mag jaau wēnlrramua warag hōor hee mag hiek haaidapimaaugau.

¹⁸ Maimua mag k'iirju hauwia, deeu hamach haig t'ärk'a haunaa, chadcha hamag tag bñlrjā Jesús higwia nem jaaupiba jaaujierram haajem. ¹⁹ Mama hamachig magbaawai Pedroou Juan däimua jürr hamag, —Pārau k'iirjuawai, ćjāga hajapcha si hajierram hanlm, Hēwandam dau na? —Hēwandamau nem jaau sim hipieraa haju k'ayau pārau nem jaau nlmta

marau hārcha hipieraa haju haai n̄awi? hajierram hanlm. ²⁰ Marau maach daúa hoonaa maach jāglucha hūrtarr chan pöd sii hich jāg jaauba sīuju haai k'aba n̄amgui hajierram haajem Pedroou Juan dāimua.

²¹ Magbaawai chi t'et'em k'llnau sii ham hajap dak'āunaa chig haba plarlijierram haajem, hōor pōm t'lñlñmuajā warag ham kōit hiek'amjō Hēwandalma t'ō hiek'a n̄atrjēe t'lnarr haawai. Mag bā hāk'āraa k'itarr monaautarr paar, t'umaam k'llnau Hēwandalmag, "Hēwandal, pañom chan m̄ag jēb gaai chuk'umgui" hanaajim haajem hirig. ²² Mag chi bā hāk'āraa k'itarr Hēwandal juu t'eegea monaauwai cuarenta años hatcha sīejim haajem.

Chi hāk'a durrarr k'llnau Hēwandalmag juapá jēeutarr

²³ Mag hamach chig haba höbeerbabäaiwai hamach k'apeen n̄am haar wētwia jaauwimajierram haajem, t'um p'adnaan chi pörk'a n̄am k'llnau judionaan Asamblea hee hagjō chi pörk'a n̄am k'lln dāimua hamach dak'āu hiek'atarr. ²⁴ Chi di garm k'llnau mag hūrp'öbaadeewai hihāba Hēwandalmag jēeu n̄amua magjierram haajem:

—Hēwandal, plata maar Pöröogui hajierram hanlm. Plachdēuta m̄ag jēb wauwi, m̄ag p'ūasjā waunaa hag hee nem sīsidlmjā hompaajim, hedjāpa. ²⁵ Warrgar maach dau nawe plach Hak'arau plach chog David k'ararrag hiek'apibaawai, hirua pl dāi k'īrcha hiek'a simjō plrag,

"¿K'an jāgwi jāg durripierr hōor meeuk'ap'oo t'lnā, maimua par jāg maadēu nem higmap'amta wauju k'īrju sīsidā?" hajim hanlm.

²⁶ "M̄ag durr gaai chi pörk'a n̄am k'lln t'um hāba hiek deewi jūrr pl dāi wērblagjōta k'īr k'augp'öbaadēp'umgui" hajim hanlm, "sii warag maar Pör chi Mesías plachdēucha jār hautarr hichaau ham k'ōchgau."

(Sal. 2:1-2)

²⁷ Hēwandal, magtarr haawai chadcha David k'ararrau jaautarrjō hich m̄ag p'öbör heeta hāba biirdajim: Herodes, Poncio Pilato, hich m̄ag Israelpien dāi deeum durram k'llnra; mag hāba biirdlñnaa maach Pör Jesúz bālrgjā pekau chuk'u k'itam plachdēu jār hautarr k'aibag wawaag. ²⁸ Magta chadcha warrgarwe plachdēu jaauwai mag hi dau hap'll haju ha jaautarrjō, t'um hag hee hōberjimgui hajierram hanlm Hēwandalmag jēumamua. ²⁹ Mag hirig jēumamua, Pua k'ap'la chiralmgui hajierram hanlm, maar m̄ag plach hi jaaumk'īr plachdēucha chogtarr k'lln dak'āu wai n̄am. Maar pl chognaanau. Pua warag maar k'up'ii hapibá, hōgk'aba plach hiek jaau wēnlrraag ha jēumajierram haajem. ³⁰ Mor masim k'llnja monaunaa plach Chaai pekau chuk'u k'itam Jesúz hag juu t'eegea nem maadēu hooba haajempa marag waupibá, magam gaaimua hōrag plach juu t'eeeg hoomk'īr ha jēumajierram haajem.

³¹ Maimua ya hamau mag Hēwandalmag jēeu hōbaadēm hee, hich Hēwandalmaupai ham narr di sii sōsōi hat'ajim hanlm. Mag di sōsōi hat'am

däi Hēwandum Hak'aar ham gaai p'ës haicheewai magtarr haigmua hatagta warag bâlirjä högk'aba, hich mag Hēwandum hiek jaau nñisijim haajem.

Nem t'lñnlm chan häbpaim dën k'abajim

³² Mag k'apan Hēwandum hiek hök'a t'lñnarr k'lñnan k'iirjug hābanaa hīchab hö hābata naajeejim haajem. Hābmuajä hich nem wai sim, “Mach hat'leepaiujä” haba, hante magju k'äyau, “Nem t'um t'lñnlm maach t'umaam k'lñnn dënëugui” haajeejim hanaabá. ³³ Mag nñlm hee, ham hiek warag hamach chi Jesuucha hich hiek jaaumk'iir doce jär hautarr k'lñnaujä maach Pör Jesús hiiu p'iidltarr hiekta warag hiek k'ëgk'a jaaup'öbaadëjim haajem. Maimua hich mag jaau wëñllrram jaarjä Hēwandamau t'umaam k'lñnag ham däi hajap'a hapiejeejim hanaabá. ³⁴ Ham hiek mag t'um jëb wai narr k'lñnaujä hamach jëb përpäinaa, di numí wa numí hatcha k'äijä paraa harr k'lñnaujä warag hamach di përpäinaa, chi p'atk'on Jesuu jär hautarr k'lñnn haig jigamk'iir haibeejerr haawai, ham hee hatcha dau hap'ññ hichdëu nem hig simjä chuk'um woun chan chuk'u hajim haajem. ³⁵ Mag haipierrwai chadcha hamau hagdaujöö chi chuk'u durrum k'lñnag jigpääjiejim haajem.

³⁶ Cha jaau nñmjö, woun hăb sïejim haajem, Levinaan heem José ha t'ñr sïerr, Chipre p'ñram gaai t'aabatarr. Mag woun hibllr wauvia Bernabé ha t'ñr wai naajim haajem hich Jesuucha doce jär hautarr k'lñnau. Bernabé haawai maach meúan “Hök'iirjug meeupiejem” ha simlu. ³⁷ Mag wounaujä hich jëb wai sïerr përpäiwia, chi p'atk'on haibëewi, Hēwandum hi jaaumk'iir doce jär hautarr k'lñnag deechëjim haajem, hagjö jigpäimk'iir.

Ananiaau Safira däimua sëuk'atarr

5 ¹Mamä hīchab woun hăb sïejim haajem, Ananías ha t'ñr sïerr. Mag wounaujä hich hllri Safira hanñlm däimua hamach jëb wai narr përpäiwia, ²hamach k'augbaju hawi, chi p'atk'on heem hääur hamach hat'ee hauwia, hagjö hääurpai chi hemk'ooiraudeen majim haajem, hich Jesuu jär hautarr k'lñnn haar. Mamä mag hich jayau p'atk'on t'um deen maba harrijä chi hllirau k'ap'ñ sïejim hanaabá. ³ Mag hamach haar deebaimaawai Pedroou chi Ananiaag magjim hanñlm:

—Ananías, ¿Jägwí jëb përtarr param p'atk'on pua t'um deechëba, hag heem pääch hat'ee hautarrta, “T'um deechëjim” ha chirá? hajim hanñlm. Paçh jäg sëuk'a simua Hēwandum Hak'aarpata pua k'ügur hauju hëk'a sïebahab hajim hanñlm. ⁴ ¿Pua hoowai chi jëb paçh dën k'abají? Mag chi jëb paçh dën harr haawai, ¿chi p'atk'onjä paçh dën k'abajieb? Mag simta, ¿k'an jägwí jäg sëuk'aju k'iirjubaadëjíma? hajim hanñlm. Jäg sim haiguin Hēwandampata pua k'ügur hauju hëk'a sïebahab hajim haajem Ananiaag.

⁵ Pedroou mag hiek'abaawai warre chi meemta Ananías jëk'at di bâjä haimajim haajem. Mag sëuk'atarr gaaimua Ananías meetarr hûrwia t'um chi

hūrmam k'ɻɻn t'āar paraa n̄lisijim haajem. ⁶ Mag hoobaawai hēwannaan haig narr k'ɻɻnau put hee p̄lreunaa warre hauk'ēraan harrjierram haajem.

⁷ Maimua magtarr k'ur hora t'ārjupjō n̄lm hee, chi h̄llirau hich jaai magbarmjā k'augba, Pedro sim di haar majim haajem. ⁸ Mag mawia barbaimaawai Pedroou chi jayau hichig p'atk'on deeimatarr hoopinaa chi Safiraag, —Safira, īchadchata p̄aār jēb hich magam gaapaita p̄erjierrá: ha jēeujim hanlm.

Magbaawai Safiraau, —Chadcha jāgpaim gaaita p̄erbajieb hajim hanlm.

⁹ Magbaa Pedroou deeu hirig, —Safira, īk'ant'eeta pua jāg p̄ach jaai hiek hāk'awia dāi hi hipierr pāach numiim k'ɻɻnau maach Pör Hēwandum Hak'aar k'ūgurju hēk'a p'ōbaadējīma? hajim hanlm. Magnaa hichdēupai, Pādē hūrbá hajim hanlm. Pa jaai hauk'ēraan wēttarr k'ɻɻn deeu barchéwi puertdi haig bā heseserk'am. Cha m̄a hiek'a chirlm hiek'au nau pājā hich jāk'ɻɻnaupai pa hauk'ēraan harrjugui hajim hanlm.

¹⁰ Maimua hirua magbarm bārre chadcha Safirata di bājā ha hi bāk'arr jēer s̄leimajim hanlm, warre chi meemta. Magbarm hee chi hēwannaan hujā haar narr k'ɻɻn dubchēwia chadcha ya maach chi meemta werba t'ɻnlm hoobaicheewai, hīchab harrwia hich jaai hauk'ērtarr bigaau dāi hāba hauk'ērjierram haajem. ¹¹ Magtarr hūrwia t'um Hēwandum hiek hāk'a narr k'ɻɻn jāp'ierrwia bigaum k'ɻɻnprā t'āar paraa n̄lisijim haajem.

Nem maadēu hooba haajem p̄om waaujerr

¹² Hich Jesuucha hich hi jaaumk'īir jar hautarr k'ɻɻn gaaimua Hēwandamau hag na hōrau nem hooba haajem p̄om waumaajeejm haajem, hōor dak'īir. Maagwai chará waragta chi hāk'a narr k'ɻɻnan Haai hi jēeujem di bigaau dijājō wēu wējōm "Pórtico de Salomón" ha t'ār sim hee biirdāda haajeejm haajem. ¹³ Mam̄a chi hāk'a n̄lm k'ɻɻn hamach hap mag poposk'amjā, jūrr chi hāk'aba narr k'ɻɻnaun warag ham k'a jōiju högk'a naajeejm hanaabá, heeu dēgölp hamachdēujā Ananiaau Safira dāimua harrjō habaawai hich hagjō k'ēchju k'īirjuwia. Mag ham k'a jōiju hök'ō naajieb mam̄a, k'ajap'a ham hig hiyāl̄a haajeejm haajem. ¹⁴ Mag hāaur k'ɻɻnau högk'a n̄lm hāba, warm k'ɻɻnau jūrr pogk'a maach Pör hiek hāk'ak'ag wētumua warag k'apaana hap'ōbaadējm haajem, hāl̄inpa. ¹⁵ Hamach daúa mag hoo n̄lm dāi hich Jesuucha hich hi jaaumk'īir jar hautarr k'ɻɻnau hōor dak'īir hag na maadēu nem hooba haajempa mag dau daau wau n̄lm hoowai, waragta haaunaan k'apan pa bāl̄rk'am gaai dawag p'ē haumaajeejm haajem, Pedro dichmamua hi hak'araupai k'āijā chi haaunaan hār k'isū dichdimaawai magbarmuapai monaaumamk'īir.

¹⁶ Mamagk'am hūrwia hīchab Jerusalén dak'a p'ōbördam n̄plidām heem k'ɻɻnauupa warag Jerusalén p'ōbör hee ham n̄lm haig hamach haaunaan haubēemaajeejm haajem. Mag hamach haig haaunaan bēn k'aigbamua sii t'ōt'ōrsō s̄isidāmpa haubēemarr k'ɻɻnan t'um monaaupāi maajeejm haajem chi Hēwandum hi jaaumk'īir hich Jesuucha jar hautarr k'ɻɻnau.

Hōrau Pedro hēudee hēk'anaa hīchab Juan hēudeejā hēk'aajerr

¹⁷Hēwandum hi jaumk'íir jar hautarr k'ɻɻnau mag hamach dak'íir hōor monaaupäräk'am hoowia, p'adnaan t'umaam k'ɻɻn pöröu saduceonaan däimua hamachdëu pöd hagjö haba haawai, hiekk'ør wauwia, ¹⁸hich Jesuucha jar hautarr k'ɻɻn pärk'anaa, cárcel deg p'ääark'a siiyierram haajem. ¹⁹Mamɻ ya hedaar pabaadeewai Hēwandum chog hlägt'armua bëewia, chi cárcel degam puertdi weeuk'anaa, Pedro Juan däi dawag höbérpinaa hamag, ²⁰—Jäigmua Haai hi jéeujem deg wëtwi t'umaam k'ɻɻnag Hēwandamau maach hlägt'archa höbeerpiejem hiekta jaaubaimat hajim hanɻm.

²¹Hamachig Hēwandum chogau mag jaautarr haawai chadcha hag noram hoo hâspapinaa, Haai hi jéeujem deg wëtwia, Hēwandum hiek jaaup'öbaadëjim haajem. Ham mag Haai hi jéeujem deg nɻm hee, jürr t'oomgar p'adnaan pöröu hich haig narr k'ɻɻn däi hâba biirdñnaa cárcel di haar guardianaan pâijierram haajem, hamachdëu Pedro Juan däi p'ääark'apitarr hamach haig p'ë haubëemk'íir. Mag ham biirdl t'lnaln hee naajim haajem Israel durram k'ɻɻn ham Asamblea heem chi pörnaan, hamach t'um. ²²Mamɻ mag wëtwi chi guardianaanau hooimaawai, Pedro Juan däi cárcel deg chukk'u t'lnaajim hanaabá. Magbaawai deeu hamach pâitarr k'ɻɻn haig bëewia, ²³—Chadcha cárcel di wajap'a p'âar dñnlam marau hooimajim, maimua chi soldaunjä daaugajär puertdi haig hoo dñnlalid t'lnaajim. Mamɻ weeunaa hoowai, hag hee hōor hâbjä marau hoobajimgui ha jaauchëjierram haajem.

²⁴Mag jaaubaichëm chi p'adnaan pöröu hürwia, Haai hi jéeujem degam guardianaan pöröujä p'adnaan pörk'a nɻm k'ɻɻn däimua hürp'öbaadeewai, hamach wir haigpai, —Keena, mag hooimaba habarm hanɻm chad k'ai, Ʉjäga haagauma? hajierram hanɻm.

²⁵Mamɻ hamach wir haigpai mamagk'am hee, woun hâb bëewia, —Keena, pârau wounaan cárcel deg p'âarpitarr k'ɻɻnjä bëewi chaggajär Haai hi jéeujem deg hōrag jaau nɻmwai haichëjim hanɻm.

²⁶Magbaawai mag Haai hi jéeujem degam guardianaan pöröu hagjö guardianaan hich k'âai jua heegpaim k'ɻɻn däi mawia, hōor póm ham hiek hûr narr k'ɻɻnag hamach mokou barm hugua, bâlrljä ham chig haba p'ë haubëejim haajem. ²⁷Mag p'ë haubëewi chi t'et'em k'ɻɻn hâba biirdl t'lnaln haig wai dubbaicheewai chi p'adnaan pöröu hamag jéeumamua, ²⁸—ɄPärag k'abâjî hajim hanɻm, marau jäg Jesús higwia tag bâlrljä nem jaaupiba jaautarr? Magtarrta ya Jerusalén p'öbör hee pâachdëu hâk'a nɻm hiekta t'um haaidl wai nɻmgui hajim hanɻm, jäg marau jaautarrjä hürba jaau wënlrrlñm gaaimua. Pâachdëu mag jaau wënlrranaata jägan jäg woun t'footarrjä pârau maar gaaita t'lpâim hig naabma hajim hanɻm, Jesús higwia.

²⁹Magbaawai Pedroou hagjö hich k'apeen Hēwandum hi jaumk'íir jar hautarr k'ɻɻn kõitpa hiek'amamua magjim haajem:

—Sii hōor hiperraas haju k'āyau, Hēwandamaau nem jaau simta marau hagpierr wauju haai n̄lmgui hajim hanl̄m. ³⁰ Warrgarwe maach jōoinau hāk'aajerr hag Hēwandamauta Jesús p'iriu haujim. Hich hag Jesús k'abrieb hajim hanl̄m, har pāachdēu pakuls gaai meerpl̄e t'bōrp̄itarr. ³¹ Pārau hi mag t'ōop̄āijieb mama, Hēwandamaau jūrr hichta t'umaam k'lln k'āyaujā h̄lrlacha hapiwia, hīchab chi Pörk'anaa hōor peerdlaajem k'apjjimgui hajim hanl̄m, magbaawai hi gaaimua Israel durram k'llnau hamach k'aibag hāsie hewag k'īirjuvia Hēwandamag chugpaapi jēebaawai hirig warre mag k'aibag chugpaap̄āimk'īir. ³² Mag pārau hi meerpl̄e t'ōotarr maach daúa hootarr haawaita marau chadcha t'um k'ap'l jaau n̄lmgui hajim hanl̄m. Mag n̄lm dāi Hēwandamaau hich Hak'aarta har hich hiperraam k'llnag deejeewai, marau jaau n̄lm, hich hag Hēwandam Hak'arau maachig jajaauk'amta jaau n̄lmgui hajim hanl̄m.

³³ Mama chi p'adnaan pōrōu haig narr k'lln dāimua mag hūrbaawai meeuk'a p'ōbaadēwi warag ham k'ēchp̄āimjā k'ōsi hap'ōbaadējim haajem. ³⁴ Mag chi t'ierrnaan hap'a biirda t'lnam hee woun hāb Gamaliel ha t'ār sim s̄ejim haajem, Hēwandamau Moiseeg hich hiek p'āpitarr hiek hajapcha h̄lrl'ak'aajem k'lln heem. Mag woun hīchab Hēwandam hiek jawaag chi mach hajim haajem. Maagwai p'ōbōrpien t'umaam k'llnaujā hīchab hi hōk'ō haajeejim haajem. Mag wounau chi Jesuu hich hi jaaumk'īir jār hautarr k'lln k'ūchpai dawag pl̄e harrpi jaaum hajim hanl̄m, magamich hamach hap hiyāl haag. ³⁵ Maimua mag daau paauk'abaadee hich k'apeen hichjō chi t'et'em k'llnag, —Keena hajim hanl̄m, pārau jāk'lln wounaan dāi nem k'aigba haju hēk'a n̄lm k'ai, hajap'a k'īirjunaata nem waubat hajim hanl̄m. ³⁶ Pārau k'ap'l n̄lm, har na woun Teudas hanarr hagjō jāg n̄lrrarr. Hich hiiupain, woun t'et'em ha jaau n̄lrajimgui hajim hanl̄m, hich higwia. Magbaawai hōor pōm cuatrocientojō hi dāi k'apeerk'ajieram. Mama wērbā n̄lm hee warm k'llnau juau t'ōobap̄āiwai mag hi dāi wēnlrrarr k'lln t'um sii haaidlwia taqjā habajieramgui hajim hanl̄m. ³⁷ Magtarr k'ur hōor k'apanag k'ap haag hōor t'ār p'āk'a n̄lm jaarjā, Judas chi Galileapierr hagjō haadēwi p'ōbōrpien pōm hichig paa haujimgui hajim hanl̄m. Mama mag n̄lrawia hagjō t'ōobp̄āiwai t'um hi dāi wēnlrrajerr k'lln sii haaidljieramgui hajim hanl̄m chi Gamalielau. ³⁸ Magnaa hamag, Māchdēu mag hootarr haawai, hidēu jāg Jesús hiek jaau wēnlrram k'lln k'ajap'a s̄iubat ha chir̄amgui hajim hanl̄m. Cha hamau nem waunaa jaau wēnlrramjā sii hamach k'īirjug heemuapai k'ai, magan hich jägpai wēnlrrawia deeu hūrnaa haadējugui hajim hanl̄m. ³⁹ Mama hich Hēwandamauta hamag chadcha hich hiek mag jaaupi sim k'ai, pārau ham k'ēchp̄āiwiājā, hoop magam hiek tag bālrjā hūrba hich mag s̄isiju hamiet hajim hanl̄m. Hajap'a k'īirjunaata nem waubat, heeu pāach Hēwandam dāi hiek k'ōr jāg n̄lm k'ājā pārau k'augba naaduk'am hajim hanaabá jūrr hamag chi Gamalielau.

⁴⁰ Magbaawai chadcha Gamalielau jaau sierrjō hajieram haajem. Maimua chadcha Pedro Juan dāi daaugajār narr deeu hierrag t'ārk'a hauwia, wālk'anaa, tag hamag bālrjā Jesús higwia nem jaaupiba jaaujieram haajem. Mag wālk'anaan chadau ham wētamk'īir p̄lāp̄āijieram haajem. ⁴¹ Mag Jesús hiek jaau wēnlrram

gaaimuata mag hamach wa t'łnplubarmjā, hök'ürjugjā chuk'u, warag haigmua honee hērubaadējim haajem, mag Jesús gaaimua hamach hap'łł hamk'ürtä Hēwandamau hamach jär hat'amjā k'ap'ł narr haawai. ⁴² Maimua mag hērēuwia hed hēepierr hōrag jaau wēnlrramua, "Jesuuta chadcha hich Hēwandamaucha jär hauwia maach peerdā haumk'ür pätarraugui" haajeejim haajem. Hich mag hiek Haai hi jēeujem degjā jaunaa sii dipierrjā hich mag jaau wēnlrrajeejim haajem.

Hamach juag hoomk'ür hemk'ooin hap'a siete jär hautarr

6 ¹ Mag jaar hīchab chi häk'a durrum k'łłnjjā warag k'apan paauk'amatarr haawai griegonaanau hebreonaan hēugar hiekk'ör waup'öbaadējim haajem, hed hēepierr k'oopaa hłlinag nem jig nłm haig griegonaanau hoowai ham meeun hłlinag hebreonaa hłlinag dee nłmjö deeba narr gaaimua. ² Magbaawai mag doce hich Jesuucha jär hautarr k'łłnau Hēwandam hiek häk'a durrum k'łłn t'um t'ärk'anaa hamag magjierram haajem:

—Keena hajierram hanłm, hōrag t'ach jigam k'ōchgaupai chan pöd marau mąg maachdēu Hēwandam hiek jaau wēnlrram tag jaauba sii werba sīju k'aba nłmgui hajierram hanłm. ³ Maimua hamachdēupai, K'odamnaan, har mąig pāach hee hōor hagpierraanaa chik'amnau ham hēugar błłrgjā k'aigba jaau nłm hūrba haajem k'łłn hemk'ooin hap'a siete jär hat'at hajierram hanłm, har pāachdēu hoowai hamach gaai Hēwandam Hak'aar p'ës paraanaa hīchab k'ürjugdamjā k'ap'łm k'łłn. Magbaawai mak'łłnag jürr marau mąg p'idag jaau rłajugui hajierram haajem, ⁴ mag hamag jaau rłabajewai marau jürr hich jäg Hēwandamag jēeu durrumua hāba hi hiek jaau nłm gaaipai nłisieg.

⁵ Hamau mag hiek'abarm hīchab warm k'łłn k'apan haig t'łnarr k'łłnaujā t'umaam k'łłnau jāgaagaa hūrijeram haajem. Magbaawai woun hāb Esteban ha t'är sīerr jär haujierram haajem. Mag wounau Hēwandam Hak'aar hich gaai p'ësnnaa nem waauwajā hāba Hēwandam gaaipai k'ürjunaata waaujeejim haajem. Mag tag hi däi hāba jär hautarr k'łłn t'är mąk'łłn hajim haajem: Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas maimua Nicolás. Chamąg Nicolás hanłm deuem durram p'öbör Antioquía hanłm hee t'aabatarra Jesú hiek häk'aju nave judionaan higar t'eerbawi sīejim haajem. ⁶ Mak'łłn siete jär hauwia, Jesuu hich hi jaaumk'ür jär hautarr k'łłn haar p'ë harrwi, "Cha nłm pārau hōor jär haupitarr" hajierram haajem hamag. Magbaawai chi Jesuu jär hautarr k'łłnau ham hār jua hausīunaa, ham däi hāba Hēwandamag jēeuwia, warre hamach p'ídak'aju p'idag jaaujierram haajem.

⁷ Magtarr haigmua warag Hēwandam hiek haaidəmam däi hīchab chi häk'a durrum k'łłnjjā Jerusalén p'öbör hee waragta k'apaana paauk'amajim haajem. Mag hamau jaau durrum hūrwia judionaan heem p'adnaanjā k'apan hīchab Hēwandam hiek gar t'eerbagk'a majierram haajem.

Esteban par hautarr

⁸ Mag woun Esteban hanlmua nem waauwai hich Héwandamauta nem t'um hüuu höbeerpi haajeejim haajem. Mag simua Héwandam juu t'eeeg hich gaai wai sierr haawai hich Héwandamaujä hirig höor hee hag na bülrjä nem hooba haajempa waupimaajeejim haajem hüchab. ⁹Hirua mag nem wau nürram hoowia, judionaan Héwandam hiek jaaujem di “Chi peerdm külln dün” ha tülrjerr heem külln büewi, chi Esteban düi bübü kübaichüjierram haajem. Magpübaadem hee warag ham haig büe Cirenepien, Alejandríapien, maimua hüchab Ciliciapien düi Asia durram küllnra. Mag büewia düi warm külln higar ham hipierr hiek'a pübaadejim haajem. ¹⁰Mamλ Esteban hiek'amam hich Héwandam Hak'arauta hiek'api sierr haawai mag küapan tünaajieb mamλ, pöd hi düi barba haajeejim haajem, küirjug küap'a hiek'a. ¹¹Mag hamachdeu hi düi pödba habaawai hörag püagierram haajem, mak'llnau süuk'a hi hüugar jaaumamua chadamjö, “Jäg wounaun chadcha maach jöoi Moisés higwia hiek küaigba hiek'anaa Héwandam higwiajä hagjö küaigba hiek'a sim marau hürjimgui” ha jaaumküir. ¹²Magtarr haawai chadcha mak'llnaujä ham hipierr mag süuk'a nem higk'abarm gaaimua waa höor püogueupüi. Magbaawai judionaan Asamblea heem jöoinau Moisés hiek püa pülatarr jawaag chi machnaan düimua Esteban püarpübaadewi hamach pörnaan haar hat'aadejierram haajem. ¹³Magnaa hüchab mam pawiajä waa süuk'a hi küir hamach daúa mag nürram hootarrjö jaaumküir höor jar hauwi wawik'a süujierram haajem. Mag ya ham dün wawik'a wai narr haawai waa mak'llnau chadcha chi t'et'em külln haar wüetwi hamachig jaautarrjö, —Chamλ wounau mλ Haai hi jöeujem di higwia küaigbata hiek'anaa Moiseeu Héwandam hiek püa pülatarr higwiajä püaba hich mag hiek'a nürraajemgui haimajierram haajem. ¹⁴Hi hiek mag Jesús Nazaretpierrauta mλ Haai hi jöeujem di magreupüiwia maach jöoin hi warrgarwe Moiseeu püa pülatarrjä mag warre deeumλg paapüiju haajem hajierram hanλ.

¹⁵ Ham hiek mag ham hijejübk'am hee chi t'et'emnaanau t'um haig narr külln düimua Esteban küir hoowai sii Héwandam chog hügt'armua büetarr küir hajaugjöta hajapp'a küitajim hanaabá.

Estebanau hich küaigpür hiek'a küitm hee tüoopülitarr

7 ¹ Mag chi süuk'a narr küllnau mag jaaubaawai chi püadnaan pöröu chi Estebanag, —¿Pλ higwia cha hamau jaau nüm hiek t'um chadcharam hiek'á? ha jöeujem haajem.

² Magbaawai Estebanau t'um haig narr küllnag hürmküir hiek'amamua, —K'odamnaan, püar chadcha mua mλch düennaanjö küosi chitm, mλ hiek hürbat hajim hanλm. Maimua hiek'abaadewi, Maach jöoin Abrán küararr Mesopotamia süewi deeum durr Harán hanλmλg joobaan maju nawe maach Héwandam cha hügt'aa püuu nümuu dau daau hirig hich hoopijim haajem. ³ Mag hich hoopiwia hirig, “Püch durr hiseg püawi püch küodnaanagjä hooba

petá” hajim haajem, “deeum durr mλchdēu pλchig jaubarm haar. Mam mua pλ joobamk’iir deeum durr jär deejugui” hajim haajem, Hēwandamaau Abranag. ⁴Magbaawai chadcha jöoi Abrán Caldea durrmua mawia jūrr deeum durr Harán hanλm hee sīeimajim haajem. Maig simta hi haai meeбаadeewai mau cha maach nλm durr Hēwandamaau hirig bēepijimgui hajim hanλm. ⁵Magtarr haigmua hanaabá, hīs hewag pawiјā hagt'a hich mλg durr gaai wēnλrram. Hēwandamaau hich jöoi Abranagcha chan, “Bλchk’unpaijā mλg jēb mλgpier pλ dēnēu” habajim; “mamλ hichiita deeb k’aba deejugui” hajim haajem. Mag hirig deebarm durr hi meeбаawai jūrr hi chaainauta jāju hajim hanλm. Mamλ maagwai jöoi hagt'a chaai hābjā chuk'u hajim hanaabá, mag jēb jāag. ⁶Magtarr k’ur deeu Hēwandamaau hich garmua Abranag hiek dee simua, “Abrán” hajim hanλm. “Pλ chaain hewagam k’λλnau chaain hoomam k’λλn mλg hatag paawai chik’amnau hamach durr p’ë harriwi sii cuatrocientos años chik’amnaan chogk'a wēnλrrajugui” hajim hanλm Estebanau, Hēwandamaau Abranag hiek’atarr higwia. “Mag nλisimλn, warm k’λλnau ham däi hamachdēu hampierr dau hap’λλ ham wai wēnλrrajugui” hajim hanλm, Hēwandamaau. ⁷“Mamλ hamau mag pλ chaain sii hamach chogk'a wai nλm jūrr, mλchdēucha mua ham däi hag hiek hēudλ haujugui” hajim haajem hich Hēwandamaucha, “mλchdēu k’ap ham däi haag. Magbarm haigmua warm k’λλn juu heemua ham peerdλ hat'aawain chadau deeu mammua bēewi mλg durr gaai hamau mλrλg jēeu wēnλrrajugui” ha jaaumajim haajem Estebanau, Hēwandamaau Abranag hiek’atarr jaaawi.

⁸Magta warrgarwe Hēwandamaau Abrán däi hiek deetarr jaaumajim haajem Estebanau. Mag jaaumamua hichdēupai magjim haajem:

’Mag hich hiek deetarr t’umaam k’λλnag k’ap hamk’iirta hīchab hemk’öi chaain hat’am haigmua seman hāb haadeewaijā mehēudam p’λλrbichpi jaauijebma. Mag p’λλrbich nλmta Hēwandam däi hiek deetarr hag dauchach hajimgui hajim haajem. Mag hiek’atarr haawai Abranau hich hiewaa Isá hautarr haigmua ocho días haadeewai chadcha hich Hēwandamaau jaautarrjö hi mehēudam p’λλrbichpäijim hanaabá. Maagwai jōoipawi Isaaujā hich chaai Jacob paarpaawai, hich hagjö hawi Jacouujā hich chaain doce hootarr k’λλn dēn t’um hich mag p’λλrbichpäimajim haajem. Mag Jacouu chaain doce hootarr k’λλn gaaimuata Hēwandamaau mλg maach israelnaan t’λnλm t’um hompaa haujim, ha jaaumajim haajem Estebanau, Hēwandamaau Abrán däi hiek deetarr higwia.

⁹Mag jajawagmamua, ’Mag Jacob chaainaupaita hamach heeumdam José ha t’l̄r sīerr hamach hayau hamach k’āai hārcha jāsene wai sim hoobaai hiekk’ör wauwi Egipto durram wounag pērpäijierramgui hajim haajem, hamach haai meer. ¹⁰Mag hi pērpäijierrab mamλ, Hēwandamaau hāu hi heeg hoojim hanaabá, mag p’it’urg hau simjā t’um hāwatamk’iir. Mag nλm däi hīchab hich Hēwandamaau warag hirig k’iirjung deewi, rey Faraonaujā hirua nem wau sim hich dawagaa hoobaadée, warag Egipto durram gobernador k’apiwia hirigta hich nem t’um jaaujim haajem hich dēnjo hamk’iir, ha jaaumajim haajem Estebanau.

¹¹ Mag jaaumamua hīchab, 'Mag hich Joseeta gobernador k'abaadēm hee, Egipto durr jādau t'leega t'λnaawai Canaan durrjā hich hagjō t'λnaajimgui hajim hanlām. Mag jaar wajapp'a hōor dau haug hajim haajem, jādaúa. Magbaadee maach jōoin Canaanpienau pōd k'ōjudam haujujā k'augba haadējim hanaabá, chuk'u haadee. ¹² Mag nām hee jōoi Jacouu hūurwai, Egipto durr trigo pēr nām ha hūrbaa, haar hich chaain rāijim haajem, k'ōjudam pēr haumk'īir. Ma, warrpem ham k'ōju haut'urtarr hajim haajem. ¹³ Pārau k'ap'λ nāmgui hajim hanlām, mag k'ur deeu hērēubaadeeuta Joseeu hich k'augpijim haajem, hich naam k'λλnag. Magbarm haigmuata hīchab chi faraonaujā k'ap'λ haadējim haajem José hebreonaank'a sim. ¹⁴ Mag, Joseeu hich naam k'λλnag hich k'augpiwi hich haaijā t'um hich chaainpa wai bēepijim haajem, hich haig. Mag hich haar jaaubaimaawai jōoi hich chaain t'um bēeju haadēwi warag hamach t'um chi k'apanag setenta y cinco bēejierram ha jaaumajim haajem Estebanau. ¹⁵ Mag, jōoi Jacob Egipto durr hich chaai sim haar joobaan k'erbaadēwi k'itll hawia, hich haarpai happawia, hewag pawi chi chaainjā hāhābdö hömamua doce narr k'ieb hamach t'umwe höjierram haajem. ¹⁶ Mag, jōoin mee nāmpierr deeum durr Siquem hanlāmta hauk'ēraan harrjeejim haajem. Mag ham hauk'ērmarr jēbdi, ham tat'ōoi k'ararr Abranau Siquem durr haawai woun hāb Hamor haajerr chaain juu gaai pēr hautarraugui ha jaaumajim haajem Estebanau, warrgarm k'λλn jōoin jaaumamua.

¹⁷ Mag jaaumamua hich Estebanaupai magjim haajem: 'Mag Hēwandam jōoi Abrán dāi hiyāλ naawai hichigcha durr jāpiba hi chaainagta deeju ha jaautarrjō, chadcha hag k'ur nassi pawiata ya hamag hich Hēwandamau mag durr jāpariū gayaa haadēm hee, hich jōoi Jacob k'ararr chaain hewagam k'λλnta k'apaana t'λnaisijim haajem, Egipto durr. ¹⁸ Mag ya ham k'apan hap'ōbaadēm hee, Egipto durr deeum woun bālrjā José k'augba haajerra jūrr reik'a sīsijim haajem. ¹⁹ Mag reiu maach jōoin hēugar k'aigba k'īirjuwia ham dāi hichdēu hampierr haajeejim hanlām. Mag sim gaaimus maach jōoin hālainau hemk'ōi chaaindam hoomam t'um hajués chi hādnaan juu heem k'echeu harrwi pabł hee deen mapi jaaujeejim hanaabá.

²⁰ Mag hemk'ōi chaaindam juau k'éch nām jaarta Moisejā t'aabojim haajem. Mag chaai t'aaba sīsim Hēwandamau hoowai hi dawagaa k'itajim hanaabá. Mag chaai hed t'ārjuppai chi dēnnaanau hamach dāi wai naawi ²¹ ya hamachdēu pōd meer wai naaju k'augba haadee, dik'u chaaur warp'aa sirp'āg hee deet'urjierram haajem. Mag deebat'urm hee, rey k'a jerag domeraan nārrāmuia hoobaimaawai, dau haug k'augwia, degag harrwi, hich chaaijō bāaupāijim haajem. ²² Mag, Moisés Egiptopien juu hee bāau sīewai hamachjō nem t'um k'ap'λ mag gaaimus nem hiek t'eeegnaa t'ārp'ōo sīrrajimgui ha jaaumajim haajem hīchab Estebanau.

²³ Maimua ya hich cuarenta años haadeewai, "Māch jōoin durr israelnaan hook'emgui" hawi, chadcha ham hoon bēejim hanaabá, chi Moisés. ²⁴ Mag bēewi hoo huraa haawai, Egiptopiertta israeldam dāi hāaudādāt k'ajim hanlām. Moiseeu hoowai mag jāau nāmuia Egiptopierr garmua israeldam gaaí mas waumam hoobaa, hich meeun peerdā hawaag hawi chi Egiptopiertta t'ōopāijim

haajem.²⁵ Magtarran, hirua k'iirjuawai mag hichdëu hőor t'ōobarm hoowia chi israelnaanau hiita hamach peerdə haumk'iir Hēwandamau păibarm k'ap'la hajupii hawi hajim hanaabá; mamə warm k'łłnau pöd mag k'iirju haubajierram haajem.²⁶ Maimua hagtarr noram deeu dau numí jürr hamach israelnaan happai jääu nəm hooimajim haajem. Magbaa tag jääum hugua, k'lecheu hauwi hit'uu hamag, "Keena, dich meeun happai ik'ant'eeta pāar jäägjerrá? Jäg chan häu k'aba simgui" hajim hanəm.²⁷ Magbaawai mag hich k'apeer pödmarr garmua chi Moisés siépäinaa, "¿K'aíu pərəg jaauwai mag pəlta maar pör haawai puata maar k'aigpérju haai chirəm ha jaaují?" hajim haajem.²⁸ "¿Wa norr pəchdëu Egiptopier t'ōotarr haawai məjá pua hagjöta t'ōopäim hig chiráwa?" hajim hanaabá.²⁹ Warmua hichig magbaawai Moiseeu höbəgba, deeum durr Madian hanəməg dlr mawia, mam siemajim haajem. Maig chik'am durr həli hauwia hag däi chaain numí hoojimgui ha jaaumajim haajem Estebanau.

³⁰ Mag jaauumamua, 'Hagtarr k'ur nəll hawia cuarenta años nəm hee, k'ääi hääb hich Moisés durrsi Sinaí hanəm dak'a hőor chukag hee siejim haajem. Mag hi maig simta, Hēwandam chog h̄lḡt'armua bëewi hirig hich hoopijim haajem, pabädam neneree k'itəm huurdə t'łnəm heemua.³¹ Mag hich dauderra habaawaita hagagaacha manaa hoog habarm hee, mag heemua maach Pör Hēwandamau hich k'augpieg hirig,³² "Moisés, məlta pə jöoin warrgarm k'łłn Hēwandamaugui" hajim hanəm: "Abrán k'ararr Hēwandam, Isá k'ararr Hēwandam, maimua Jacob k'achitarr Hēwandam." Hēwandamau hichig magbarm hūrbaa Moisés jāp'ierr hajaugau k'a duui t'łnəmua pöd mag hōtdau huu t'łnəməgjä tag hoobajim hanaabá.³³ Magbaawai maach Pör Hēwandamau deeu hiek'amamua hirig, "Məlln Hēwandamau. Pəch zapat hēer hat'á, pə mə k'īrp'eeta hoo dənaabahab" hajim hanəm.³⁴ "Mua məch chaain chik'amnaan juu machgau Egipto durr hap'la durrum k'ap'lnaa ham chaigpa nəm hiek dakk'a t'łnəməjä məchdëu hūr chiraawai pərəg jawaanta bëejimgui" hajim hanəm, "pə gaaimua məchdëu ham peerdə hawaag." Maagwai, "Petá Egiptoog" hajim hanəm Hēwandamau Moiseeg.

³⁵ Magnaa hich Estebanaupai hich hiek hūr narr k'łłnag, 'Maadëu k'ap'la nəmgu hajim hanəm, hich hag Moisés k'abajieb, har Hēwandamau maach jöoin israelnaan pörk'apiwi Egiptopien juu heemua deeum durr ham p'ē harramk'iir pāitarr. Magju naweran hamau chadcha hi hisegwia hirig, "¿K'aíu pərəg jaauwai mag pəlta maar pör haawai maar k'aigpérju haai chirá?" hajierram hanaabá. Mamə magarr hääb, hichiita Hēwandamau hirigta ham pörk'apijim haajem. Mag ham pörk'aju jawaan bëemk'iir hajim haajem, Hēwandamau hich chog păibaawai mag pabə huurdə t'łnəm heemua hirig hiek'achétarr.³⁶ Mag, chadcha Moiseuta Egipto durrijä hőor dak'iir hag na hamau hooba haajempa wau nərrəmua ham p'ē harrwi, p'ūas P'ur hanəm heejä p'ē wai dichwi, hőor chukag durrijä cuarenta años hag na hamau hooba haajem nempa hich mag hichdëuta wau nərrajim haajem.³⁷ Hich hag Moiseeu hajim hanaabá, hīchab Jesús higwia israelnaanag, "Hēwandamau mə păiwi cha mə pāar hee chitəmjo, hīchab məg

hatagjā deeum hich hi jaaumie hāb pāiju” ha jaautarr. ³⁸Hīchab hōor chukag durr israelnaan t'um durrsī Sinaí hanłm bāk'łrr hāba biirda t'łnaawaijā hich hag Moiseeta ham dāi siejim haajem, mag durrsī gaai Hēwandam chogau hichig jaautarr jūrr maach jöoinag jawaag. Mag, hirigta nacha Hēwandamaau hich hiek błłrjā chugpaa k'augba sierram p'ä deejim haajem, mag p'ä deebaawai hīs hewag pawijā hi gaaimua hag hiek hich mag wai nłisimk'iiir.

³⁹Mamł maach jöoinau hirua nem jaau sim hāk'amaaugau, warag hi hichaaur hajierram haajem, deeu hamach durr Egiptoog wëtam k'öchgau.

Mag nłm hiek'auta hagt'a Moisés mag durrsī Sinaí hanłm gaai simichjā

⁴⁰Aarón haar wëtwia, “Moiseeu sii Egipto durrmua maar p'ë hau bëewi jamaga petam k'ai marau błłrjā k'augbamgui” haimajierram hanaabá.

“Maagwai marau płrąg maach hat'ee nem hinag dën hēwandamk'a wau deepi nłmgui” hajim hanłm, “deeu hewag Egiptoog weetwaijā maguata maach jaau warramk'iiir.” ⁴¹Maimua chadcha hamach juau p'ir dën p'akdamk'a waunaa, nemchaain k'ëchwia, hagłgt a Hēwandamagamjö jéeup'öbaadéjim haajem. Magbaawaita honee nłsijim hanaabá, mag hamach juau p'akk'a wautarrag jéeu nłmuu. ⁴²Magbaawai Hēwandamaau warran ham dāi sierrjā tag hamag hooba, warag hamachdēu hampierr hapibaawai, hedáúgjā jéeunaa p'ídagagpa jéeup'öbaadéjim haajem. Hamachdēu hag nawe mag nem parhoobamłg jéeujerr haawaita hich Hēwandamaucha hamag,

“Israelnaan, Ḽpāar cuarenta años sii hōor chukag durr pāach hap haajeewai pārau nemchaain k'ëchwia młrągt a jéeujeejí?” ha hiek'ajim hanłm.

⁴³Mamł chadcha hichigpai jéeuba haajerr haawai, “Magjuga” hajim hanłm hich Hēwandamaupai.

“Mag k'äyau pārau sii Molocta pāach hēwandam hawi hich dipa pāach dāi wai wěnłrraba haajeejib, hābak'ai hagjö pāach hēwandam Renfán hanarr hag p'ídagpa dāi hāba, hak'łłnagta jëwaag.

Jägtarr jūrr pāar pāach k'a huk'urm k'łłnau durr chaaur warp Babilonia hatag płrk'a maawai, mua pāar hłdłraa p'ë harrpijugui” hajim hanłm hich Hēwandamaau.

(Am. 5:25-27)

⁴⁴Maimua hich Estebanaupai mag hiek'ak'agmamua, ‘Pāadē hūrbat hajim hanłm hamag. Maach jöoinau Haai hi jéeujem degta Hēwandamaau Moiseeg hich hiek p'ä deetarr hāk'aa jerr haawai hōor chukag durr hamach wěnłrraajeewijā hamach wěnłrrampierr hamach dāi wai wěnłrraajeejimgui hajim hanłm. Mag di hich Hēwandamaau Moiseeg jāga hēuju haai sī ha jaautarrjö hēu siejim haajem, magreunaa deeu hēu hahau haju hayaa. ⁴⁵Maach jöoinau mag di hamach dēnnaanau juagam nemdam płatarrjö hoo wai wěnłrraajerr haawai, Josué dāi bëetarr k'łłnaujā hamachdēu chik'am durr jłat'łg hauchewai hamach dāi waibëejierram haajem. Mag maach jöoinau durr jłat'łg hat'aicheewai chi durr k'łłn chaarta Hēwandamaau chawag jłr

wérppäjim hanaabá. Magtarr haigmua hewag pawiajā hich mag durr gaai jooba wënłrramua k'ld Daviјā reik'a sisijim hanłm. ⁴⁶Mag rey David Hēwandamau hüü heeg hoojeejim haajem. Maagwai hich Daviucha warrgar jöoi Jacob k'ararr hag Hēwandamag jéeumamua, “Mua pł hat'ee di hēu deek'imgui” hajim hanłm, “hag hee pach jooba chitamk'íir.” ⁴⁷Mamł Hēwandamau hirig hēüpiba jaautarr haawai hi hiewaa Salomonauta hirua hēuju harr di hēujim haajem. ⁴⁸Hi hat'ee hawi mag di hēu deejiel mamł, Jöoi cha hłgt'aa p'uun płm chan juau di hēutarr hee joobaba k'itłm. Hich mag sierram k'ap, hich Hēwandamaucha hich hi jaaujerr k'łłnag p'apitarr gaai mag sim:

⁴⁹ “Hedaujāata mλ juupjem pörk'auu; maagwai mλg jēb sīi mλ bā dλnłluyemłu.

Mag simta, įk'an di k'íirta pārau mλ hat'ee hēu deeju hēk'a nλ? hajim hanłm. ĮWa pārau k'íirjuawai mag mλrąg di hēu deebarm hee sīi mλ juua hāi hoo chiraju haai chiráwa?

⁵⁰ Nem t'um mλg t'λnłm tuya mλch juau wautarr k'abahab” hajim hanłm maach Pöröu.

(Is. 66:1-2)

⁵¹ Maimua warag hiek'amamua hich däi hijejébk'arr k'łłnag magjim haajem hich Estebanau: ‘Pārau mag k'ap'λ nłmta, błłrjā hiek'aawajā hūrba, jāg k'ichagnaa t'āar t'eeqjā sierrjēe k'abahab hajim hanłm, Hēwandam k'augbam k'łłnjo. Magnaata warag Hēwandam Hak'aar hichaaur hāk'a sierrjēemgui hajim hanłm, warrgar pāach jöoinau haajerrjö. ⁵² Magnaa hamag, ĮWarrgar Hēwandam hi jaaujerr k'łłn heem hāb k'ājjā pāar jöoinau daupii wai naaji? ha jéeujim hanłm Estebanau. iDaupii haju habá! hajim hanłm hichdēupai deeu. Hamachdēuta k'ëchprälibajieb hajim hanłm, har warrgarwe sīi Cristo higwia woun hāb t'umaam k'łłn k'ājjā chi hajapcharam bēeju ha jaau durrarr k'łłnjo. Maimua hamau mag jaau durrarr ya chadcha pierrwaijā jūrr pāachdēuta hi pər deewi warre t'ōopi jaaubajierab. ⁵³ Pārau chan Hēwandamau hich chognaan gaau hich hiek jaaupitärr p'ā wai nłmjā hag gaai jaau simjö hi hipierraajā k'aba sierrjēemgui hajim hanłm hamach k'íircha.

Magta hiek'ajim haajem Estebanau, hichdēupai hich kōit hiek'a k'itłmua.

Esteban t'ōotarr

⁵⁴ Chi p'adnaan pöröu haig narr k'łłn däimua hūurwai Estebanau mag hiek'abapäim hūrbaawai warre hi däi meeuk'a p'ōbaadëjim hanaabá.

⁵⁵ Mamł Estebanau hich gaai Hēwandam Hak'aar p'ēs wai sīerr haawai hīchab magłmjā hibajim haajem. Mag nłm hee hirua hłgt'aag hoowai, Hēwandama hedjā weeudł wējom hee hich wajaugau błłmjö sim hoo hat'ajim hanaabá. Maagwai hi bigaau Jesuuta hīchab hich Hēwandamjö nem juu t'eeg hoo dλnłmjā hoojim haajem. ⁵⁶ Hichdēu mag hoobaawai

warm k'llnag, —iPāadēu mλ daupierr hoobat! hajim hanλm, har hedjā weeudl wējōm hee Hemk'ooi Hiewaa Hēwandum juachaar gar hoo dλnλm.

⁵⁷Mama Estebanau magbarm hūrbaawai chará, hi hiek'amam hūrmagaugau, warag juau kach p'āarp'ōbaadējim hanaabá. Magnaa t'um hāba sereu p'ōbaadēwi warag hirigta haudimajierram hanλm. ⁵⁸Maimua hi pλrp'ōbaadēwi, p'ōbör higaau harrnaa, jūrram k'llnau mokou barp'ōbaadējim haajem, hi t'ōopāaig. Maagwai warrcha chi t'et'em k'llnag hi k'fīr sēuk'a hiek'a narr k'llnau hamach k'ajúa hārlm hēerk'anaa, woun hāb Saulo hanλmg p'ēdeejierram haajem, hamach mamagk'amich pλrmk'īir. ⁵⁹Jūrram k'llnau mag hich mokou bar wai nλm hee, chi Estebanau warag Hēwandumag jēeu k'itλmua, —Jesús, chadcha pλlta mλ Pöröu. Nau mλ t'ōbaadeewai mλ hak'aardam pλch haar hat'á hajim hanaabá.

⁶⁰Mag Hēwandumag jēeu dichwia, jīepöröu jēk'at p'ōbk'anaa t'et, —Señor hajim hanλm, hamau mλ dāi mλg k'aigba nλm paarjā hoob pua hamag mλgtarr hiek hēudl chitamgui hajim hanλm.

Mag hiek'a k'itλm hee, warag chaaupabaadējim haajem.

8 ¹Maagwai hich Saulouujā hīchab hich paarmua Esteban t'ōopim k'ōsi hλdλraa t'ōopāipijim haajem.

Saulouu chi hāk'a durrum k'lln hēudee hēk'aajerr

Mag Esteban t'ōotarr haigmua hatagta hōrau Jerusalén p'ōbör hee chi hāk'a durrarr k'lln wajapp'a dau haug waujierram haajem, ham hēudee hēk'anaa pλrk'a haumamua. Mag hamach k'apeen pλrk'a haumam hoobaadeewai t'um haaidl p'ōbaadējim haajem, Judea durr maimua Samaria heem magwe. Hāba hich Jesuucha doce jar hautarr k'llnpraita chaaug wētba, hich hag p'ōbör heepai höblg nλisijim haajem. ²Mag Esteban t'ōo pλawi jūrr warm k'lln hēudee mamagk'amich, jōoin Hēwandum dau na wajap'a wēnlrrajerr k'llnau Esteban hār bīe nλl hawi hauk'ērt'urjierram haajem. ³Ham hiek, magλmich Sauloon sīi nem k'oojem hēudeemjōta hēk'a nλrrajeejim hanaabá, maach Pör Jesús hiek hāk'a durrum k'lln hēudee hēk'aawai. Mag nλrrλmuu dipierr dubnaa, hemk'ooin dāi hλlīnpa hichdēu hoomam k'llnan pλrnaa, hajués hēudλdg harrwi, cárcel deg dubpλimaajeejim haajem.

Samaria durr maach peerdλajem hiek jaautarr

⁴Mama hīchab hamach hēugar mamagk'am hee, Jerusalén p'ōbōrmua deeuum durrag dλr wēttarr k'llnau warag hamach wēnlrrampierr hōrag maach peerdλajem hiek jaau wēnlrrajim haajem. ⁵Jūrr mag jaau wēnlrrλmuu woun hāb Felipe hanλm Samariaag mawi mag durr p'ōbör dārrchacharam hee maach peerdλajem hiek jaau mamua, “Jesuuta Hēwandumau Cristo pāiju haajerr pārau nλ nλmλugui” haajeejim hanλm hamag. ⁶Felipeeu mag jajawagmam hōrau hābam haig biirdλnaa hi hiek hūrm k'ōsi hūrjeejim haajem. Mag hi hiek hūr nλm dāi hīchab Hēwandum juu t'eegau nem k'īir pogk'e wau nλrrλmā hamach daúia hoo naajim haajem. ⁷Hōor pōm mor hee bēn k'aigbam wai sīsid harr

k'llnjā monaaumaawai chi mepeenjā hidaau hähäig järpäimaajeejim haajem. Mag nəm däi hīchab bā wēdə wēdə k'it'ēem k'llnjā monaaunaa k'a chək'ə pöd hamach happai p'iidla sīsid harr k'llnra monaaumaajeejim hanəm. ⁸Hirua nem wau sim hamach daúa hoonaa hamach jāglacha hi hiekjā hūr nəm gaaimua, mag p'öbor hee hōr t'um honee naajeejim haajem.

⁹Mamə mag p'öbor hee hīchab woun hāb Simón ha t'är sim sīejim haajem. Warr mag woun bēnk'lln hajim haajem. Mag wounau Samariapienag jaauwai hiita tagam k'lln k'āyaujā hārlacha chirəm ha jaau nərrəmu hōr t'um k'ügur wai sīejim hanaabá. ¹⁰Mag, t'umaam k'llnau hi hiek'aawajjā hūrm k'ōsi hūrjeejim haajem, chaainaupa. Maimua hi higwia jūram k'llnau, “Mə wounaun chadcha Hēwandam juu t'eegta hich gaai wai sim” haajeejim hanəm. ¹¹Mamə hamau mag hirig hee haajerran, maan hag nawe mag hichdēu ham dak'lir hich bēn k'augau nem parhooba wau simua sii hōr t'um hichig paa wai sierr haawai hajima. ¹²Mamə mag nəm hee, jūrr Felipeeu maach peerdlajem hiek jaaunaa, “Hēwandamagta hldlraa dich Pörk'apiju haai nəm” ha jaau sim däi hīchab, “Jesucristota hich Hēwandamaucha jər hauwia maach peerdl haumk'lir pājjim” ha jaaumam hūrp'öbaadeewai, hāk'awi, hemk'ooin däimua hllinaupa hamach pör choopimaajeejim hanaabá. ¹³Magbaawai hīchab hich Simonaujā däi hāk'awi, hich pör choopiwig, warag Felipe k'a hogdla sīsijim haajem. Mag hi k'a hogdla nərrəmu Felipeeu hōrau hag na mag nem hooba haajerr nempa waumam hoowia jūrr hich Simonta dauderra sīejeejim haajem.

¹⁴Maimua mag nəm hee, Hēwandam hi jaaumk'lir hich Jesuucha jər hautarr k'llnau Jerusalenmu hūrwai Samariapienaujā Hēwandam hiek hāk'abarm ha hūr hat'aawai Pedro Juan däi ham haar pājierram haajem. ¹⁵Maimua bardatk'aimawi mag Samariapien heeu hāk'a durrum k'lln kōit Hēwandamag jēeuijerram haajem, hamagjā hagjō Hēwandamau hich Hak'aar deebaawai hīchab wai nəsimk'lir. ¹⁶Maagwai chan hagt'a hiwiir hābmuajjā Hēwandam Hak'aar chuk'u naajim haajem, sii maach Pör Jesucristo t'är gaaipai pör choo narr haawai. ¹⁷Mag chadcha Pedroou Juan däimua chi heeu hāk'a durrum k'lln hār juu hausūnua Hēwandamag jēeubaawain chadau Hēwandamau mak'llnagjā hich Hak'aar p'és deejim haajem. ¹⁸Mag Hēwandam hi jaaumk'lir jər hautarr k'llnau warm k'lln hār juu hausūbarmuapai mak'llnaujā Hēwandam Hak'aar hau nəm hoowia hamag p'atk'on hoopinaa magjim hanəm chi Simonau:

¹⁹—Magan jäg juu t'eeg məragjā hīchab dee chirbat, majā pāachjō hamk'lir. Magnaa, Mua pārag p'agjugui hajim hanəm, maagwai muajā pāar dēnjo hōr hār juu hausūbaawai hīchab mak'llnagjā Hēwandamau hich Hak'aar deemk'lir.

²⁰Magbaawai Pedroou hirig, —Simón, ḥpuu k'lirjuawai Hēwandamau hich Hak'aar deewai p'atk'onauta pér haaujeeba? hajim hanəm. Pua hajap dau hēebaju hat'een pən Hēwandamau pəch p'atk'onpa hisegbarjugui hajim hanəm. ²¹Hēwandam dau na pə hö hajap k'aba sīwai pua chan pöd maar dēnjo jäg nərraju k'aba simgui hajim hanəm. ²²Jāg pəch k'lirjug k'aibag hisegpāiwiia Hēwandamag chugpaapi jēeubá; tale hirua pə k'lirjug jäg sim hajap'a paaplāwi

tag pə däi magləm hiek higbajugui hajim hanłm. ²³ Simón, pəlln chik'amnau wau nəlm hoowi ham dënjo ham k'öchgau, sii k'a honegjā chuk'uta sierṛamgui hajim hanłm, rəch k'aibagjā pəlava. Mag k'aibag hisegba haawai hich haguapaita pə pör höbeerpiba pər wai simjö s̄iebabab hajim hanłm hirig.

²⁴ Magbaawai Simonau, —Keena, mə kōit jéeubat'ā hajim hanłm, maach Pör Hēwandamag, heeu magba hak'iin Hēwandamau mə däi cha pārau jaau nəmjö haduk'amgui hajim hanłm.

²⁵ Mag, Pedro Juan däi hewaa häk'a durrum k'łłn hoon wëtwi, hamach daúa Cristo meewi hiiu p'iidłtarr hootarrpa jaauwia, deeu Jerusalenag wëtierram haajem. Mag wëtumua hichab Samaria durr p'óbördam nənlidłm hee hōrag jāgata Hēwandamau maach peerdə haaujē ha jaau wënłrraajeejim haajem.

Felipe woun hāb Etiopiapierr däi

²⁶ Magtarr k'ur Hēwandam chog hāb hāgt'armua bëewi Felipe hiek hirig hi t'ärcha t'ärnaa, —Har Jerusalenmua k'łdau hőor chuk'u hich mag ma siejem hee jerag pet hajim hanłm, k'łd jöoi Gazaag ma sim hee.

²⁷ Magbaawai chadcha Felipe hag hipierr hichig k'łd jaautarr hee petajim haajem. Mag maa hawia woun hāb Etiopía durrmua Jerusalén p'óbör hee Hēwandamag jéeut'urwia deeu hich diig mam däi t'ěujim haajem. Mag woun, həlla Etiopía durr reik'a sim hag garm hajim hanaabá, chi t'et'em. Hichdëuta mag həli reik'a sim dën p'atk'on t'um chi hāk'aajem hajim

(Hch 8.28)

haajem. ²⁸Mag hich diig mamua japdijöö k'it'lama bë pälraajem paar sim cabayou hëudä harrum hee jup jörranaa, warrgur Hëwandum hi jaaumie Isaías k'ararrag hich Hëwandumau hich hiek p'apitarr hësapta t'ñr jörrajim haajem. ²⁹Mag hi hësap t'ñr jörröm hee, Hëwandum Hak'arau Felipeeg,
—Felipe, bë chlap'la manaa hi hëk'a hat'á hajim hanlæm.

³⁰ Magbaa chadcha Felipeeu bā chāp mawia, hēk'a haunaa hūrimaawai, Isaías k'ararrag Hēwandamau hich hiek p'āpitarr hēsapta t'är jörröm hūrimajim haajem. Mag hūrimawia hich garmua chi Etiopiapierrag,

—¿Pua pachdëu t'ñrmam k'ap'la chirë? ha jéeujim hanam.
31 Magbaa chi japdeg jörrömua, —Hörau maachig jaauju chuk'um, ejäg
maadëu k'ap' habariu? hajim hanam.

Magwia warag Felipeeg hich japdeg waaidapiwia hich däi häba juppijim haajem.³² Mag chadcha jupimawi hirua Hēwandam hiek t'är jörrarr gaai hoowai mag siejim haajem:

“Ovejadam chi t'õojem di haar harrjemjö t'õopääin harrjierram.

Mama jāg ovejadam k'ieb hich k'aar t'ar harrumjā k'iuu k'eraajemjō, hich jāg bələrjā hi hāaba k'itajim hiek chigaa hiek'aag.

³³ Hi d̥ai hamachd̥eu hampierr̥ hajierram, mamaɻ h̥abmuaj̥, 'Jāan woun hajap'am̥u; hid̥eu hi k'ajap'a s̥iuiuj̥a' habajim.

Mag chaai chuk'u k'itlam t'oopäitarr haawai, ejäga hewag pawijä mag 'Jäk'ʌn hi chaainau' habarju?" ha p'ä siejim haajem.

(Is. 53:7-8)

Maata mag wounau t'är jörrajim haajem.

³⁴ Mag hich bigaau jupbaimaaawai chi Etiopiapierrau hirig jëeumamua, —Kakë, mλ hap chitλm mλrlg jaaubá hajim hanλm. Hëwandam hi jaaumieu mλg p'āawai, Ȑk'ai higwiata mag p'ājī? ȐHichpai higwia, wa deeum k'λλnta jaau sim hajīwa? ha jëeujim hanλm.

³⁵ Magbaawai Felipeeu hirig hichdēu t'är sierr gaaimua jajawagmamua k'ieb Jesuu maach peerd^λ haum k'öchgau hädlaa hich t'öopitarrpa jaaudubjim haajem hirig. ³⁶ Mag hiyä^λ wëtumua dödam p'ullr k'ërlam haig paauk'abaimaa hich chi t'et'emua Felipeeg, —Kakë, m^λg dödam paraa k'ërlam haig n^λwe, ḡrua hoowai m^λ pör chooju jäg chirá? hajim han^λm.

[37] Magbaa Felipeeu hirig, —Pua chadcha pach t'āraucha häk'a chiram k'ai, pör chooju haaima hajim hanam.

Magbaa chi t'et'lem garmua, —Muan chadcha t'āraucha hāk'a chirāmgui hajim hanām. Mua k'ap'Λ chirāmgui hajim hanām, Jesuun chadcha Hēwandam Hiewaua.]

³⁸Magwi warag chi carro dλnλlλ haunaa, hamach numwe hλλrbagk'awia, jér dö p'λλr k'ērlm hee wētwi, Felipeeu hi pör choopäijim haajem. ³⁹Mag pör choo haaipawi deeu dö heemua höbördλtk'abaadëm hee, dau pérbarmjö harrau dëgölp Felipe chukk'u haadëjim haajem, hich Hëwandum Hak'arau hat'aadee. Mag hi marr k'augbaijieb mama, chi Etiopiapierr warag honee hich maa harrag

petajim haajem. ⁴⁰ Mag dëgölp chuk haadëwi haigmua warp p'öbör Azoto hanlmta Hëwandam Hak'arau Felipe hat'aadëjim haajem. Hich maigmua warag p'öbörpierr jaubaadëjim hanlm, jägata Hëwandamau hich Chaai räijí t'um hich hiek häk'a nlm k'lln peerdä haum k'öchgau. Mag Azotomua jaubaaderr hich mag jajawagmamua deeum p'öbör Cesarea hanlm jaau barjim haajem.

Saulo Jesú斯 däi k'nd hee t'ëutarr

9 ¹ Mag nlm hee warag Saulou maach Pör Jesú斯 hiek häk'a durrum k'lln dak'äu nlm rlava, warag p'adnaan pör haar mawia ²hichig hësap p'ä deepijim haajem, Damasco p'öbör hee judionaan Hëwandam hiek jaaujem degam chi pörnaanag hoopibaimaa, mak'llnau hamach paarmua däi rlri jaubaawai, p'it'urg chuk'u Jesú斯 higar nlm k'lln hemk'ooin däi hllinpa Jerusalenag preso rlrk'a haibëeg. ³ Maimua chadcha hichig mag hësap p'ä deebaa hag däi higbaadëjim haajem, Damasco p'öbörög k'ndau ma sim hee. Mamä mag mawia ya chi p'öbör dakpamam heeta, dëgölp hedjä heemua pagt'ämdaujö p'lr jéer hat'ajim hanlm. ⁴ Mag p'lr jéer hat'amua warre Saulo p'är werbpäimjöta jék'at buju haimajim haajem. Mag jék'at panaa hüurwai hoor chukag heemuuta hirig, —Saulo, ik'ant'eeta pua jägcha jäg mä hiek häk'a durrum k'lln k'aibag wawaag ham hëudee hék'a nllrräma? ha siejim hanlm.

5 Magbaa Saulou, —Señor, ¿ma rä k'aiuma? hajim hanlm jürr hirig.

Magbaa maach Pör Jesuu, —Mlln Jesuugui hajim hanlm. Pua jäg mä hiek häk'a durrum k'lln hëudee hék'a sim haig, mä hëudeeta pua hék'a nllrrabahab hajim hanlm. [Ra jäg nllrräm haiguin, p'ak hemk'öiu p'idx'amaaugau hewag t'lägwai hich bök'arr pa hëudä jörraajem gaai miu hla siejemäg t'lägjemjö, parta rlchdëupai rlch gaai mas wauju jlr nllrrämgui hajim hanlm maach Pör Jesuu hirig.

6 Mag hürbaawai Saulo jäp'ierr hajaugau k'a duui t'änlmuia jürr hirig, —Señor, ik'ani pua mrlng waupim k'ösi chiráwi? hajim hanlm.]

Magbaa maach Pöröu hirig, —P'iidlbbá, maimua warag p'öbörög petä hajim haajem. Nau jamta rlchdëu nem wauju t'um rlrg k'ap jaujugui hajim haajem.

7 Mag hoor chuk'u sim heemuuta magbarm hürbaawai hi däi hoor wénrrarr k'llnja hichab jäp'ierr nlm hiek'au pödjä hiek'aba, si warag k'iiu naajim hanaabá. ⁸ Mag hoor chukag heemu hichig magbaawai Saulou p'iidl dñnlisijim hanlm. Mag dñnlunaar par hirua wajap'a dau hëenaa hook'ak'ak'lamjä pöd dau warp'apaijä hooba haajeejim hanaabá, dau k'i t'narr haawai. Mag pöd hooba haawai chi däi wénrrarr k'llnau siita hi juu gaai rlraa Damasco p'öbör hee warjierram haajem. ⁹ Mam p'öbör hee pawijä Saulo k'ääi t'ärjup siidau k'augba siejim haajem. Mag nlm däi t'achjä k'öba ni döjä döba siejim hanaabá.

10 Mag Damasco p'öbör hee woun hëb siejim haajem, Hëwandam hiek hëk'ajerr Ananías ha t'är sim. Mag woun maach Pör Jesuu hich däi k'ääi k'örk'api hauwia hi t'ärchëjim haajem. Mag hich t'ärbaichee Ananiaau, —Señor, mä cha chiramgui hajim hanlm.

¹¹ Magbaa maach Pör Jesuu hirig, —P'iidlbá hajim hanłm, maimua kaaijā Chi K'ajap'am ha t'łłrjem hee woun Judas hanłm deg Saulo Tarsopierr jéeubaimá; maig mag wounau mławg oraa simgui hajim hanłm. ¹² Mag mławg jéeu simua hīchab k'ääi k'örg hee hichdëu hoobarmgui hajim hanłm, woun hāb Ananías ha t'är sim hi haar dubwi hi hār jua hausñubaa hich dau heerdłbarm.

¹³ Magbaa Ananiaau magjim haajem:

—Señor, jāg woun k'ai ya mua hūur daar chitłamgui hajim hanłm. Jā k'ai Jerusalén p'öbör hee har pə higar häk'a durrum k'łłn däi nem k'aibag sīerrłamgui hajim haajem. ¹⁴ Maagjem mlaigjā p'adnaan chi pörk'a nłm k'łłnau warag hamach hipaarmua hirig jaau nłmgui hajim hanłm, pṛłgspai jēeu durraajem k'łłn pṛlk'a harramk'íir.

¹⁵ Magbaa maach Pör Jesuu hirig, —Petá hajim hanłm, muata pə räi chirłm hi haar. Jā mlaçhdëu jlr hau chirłm k'abahab hajim hanłm. Jäguata mläg hatag israelnaanagjā mə hiek jaaunaa durr warp'am magwe mə hiek reinaanagpa jaau nłrrajugui hajim haajem. ¹⁶ Mua mlaçhdëucha hirig jaauk'imgui hajim hanłm, jāga mə gaaimua hi dau hap'łł p'it'urg haju.

¹⁷ Maach Pör Jesuu hichig magbaawai Ananías chadcha petajim haajem. Mag mawia, Saulo sim deg dubimawia, hi hār jua hausñunaa hirig, —K'odam Saulo, maach Pör Jesús har pə däi k'łd hee t'ěutarrau mə pə haig päßijimgui hajim hanłm, deeu hūmaai dau heerdłbaadëm däi hīchab Hēwandam Hak'aarpa pṛch gaai p'ës wai chirsimk'íir.

¹⁸ Mag, chadcha Ananiaau mag hiek'abarm bärre Saulo dau gaau pap'ugmiejö chēu chēu haadëwi warre dau heerdł sīsijim haajem. Magtarr haigmua hīchab warre hich pör choopijim haajem. ¹⁹ Mag pör choo sīsiewain chadau, t'achdam k'öbaadee, k'a t'eeg chuk'u t'änarrjä deeu k'íir hubag haadëjim haajem. Maimua warag hich hag p'öbör hee chi Jesús hiek häk'a durrarr k'łłn däi k'ääidam k'apanaa sīsijim haajem, dapai maba.

Damasco p'öbör hee Saulou Hēwandam hiek jaautarr

²⁰ Maimua Saulou warag hich hipaarmua judionaan Hēwandam hiek jaaujem di sīsidłm hee jaau nłrramua Jesús higwia, “Chadchata jāan Hēwandam Hiewaa hichdëucha päßitarraugui” ha jaaujeejim haajem däi hich hipaarmua. ²¹ Mag hirua jaauumam hūrwi t'umaam k'łłn jāgderraajaa naajeejim haajem. Mag nłm hiek'au hamach wir haigpai jürr hamach k'apeenag, “Keena, čhich mläg woun k'abají Jerusalén p'öbör hee har Jesuug jēeu durrum k'łłn dajëk wai nłpllu haajerr? Mawaam k'łłnja hagjö pṛlk'anaa p'adnaan chi pörnaan haar preso p'ë harraan ha bëetarrta, čjäga hīs jāg hich paarmua warag ham hipierr hich hag hiekpai däi jaau nłrráma?” haajeejim haajem jürr hamach heepai.

²² Mamł hichig maagwai chará, warag Saulou hiek k'ëgk'a jaauumamua, “Chadcha jāg Jesuuta hich Hēwandamaucha warrgarwe jlr hauwia maach peerdł haumk'íir mläg durr gaai päßij hajjerr k'abahab” haajeejim hanaabá.

Mag nem hichö k'aisög jaaupäräigmamua judionaan Damasco p'öbör hee narr k'łłnja pöd hiek'aju k'augba, warag hich garmua k'üpaa siúmaajeejim haajem.

Saulo judionaan jua heemua därtarr

²³Maimua magtarr k'ur hewag pawia k'ääi k'apan haadäm hee, judionaan häba biirdäwia hihäba nlısijim haajem, Saulo t'öopäaig. ²⁴Mag chadcha hi t'öopäiju hawi puertdi p'öbör hee duubjem sisiidämpier soldaaunagjä hi nłriejeejim hanäm, hedaram magwe. Mamä mag hamau hi hëugar hi t'ooju dak'äu wai näm ya hich Saulouujä hürbaadëjim haajem. ²⁵Mag k'ap'a wai naawai hedau k'ëubaadeewai tagam k'łłn hagjö Hëwandam hiek häk'a durrarr k'łłnau t'ablt hee juppinaa jägad gaai heeg jiir burrpäijierram haajem, mag p'öbör t'um higaauum magwe maach jua rļju k'aba t'uur p'łllrdä sim hee warre p'öbör higaau. Mag, mag hedaar Saulo därmidjim haajem.

Saulo deeu Jerusalén p'öbör hee bëetarr

²⁶Mag mawia deeu Jerusalén p'öbör hee barbaimaawai haig chi häk'a durrum k'łłn däi k'apeerk'am hiigjeejim haajem, hich Saulou. Mamä t'umaam k'łłnau hi högk'ajeejim hanaabá, hagt'a häk'aba simta sii hamach k'üguraagta mag nłrrampi hawi. ²⁷Magbaawai Bernabé hanämua chi Saulo t'är hauwi, hich Jesuucha jar hautarr k'łłn haar wai dubwia, hamag jaaubaadëjim haajem, jäga Saulo k'ad hee mamua Jesús däi t'ëuji, maimua jäga hichab Damasco p'öbör heejä hirua hõrag Jesús higwia warag högk'aba Hëwandam hiek jaaubaadëji. ²⁸Bernabeeu mag jaaubaan chadau tag hi högk'aba nlısijim haajem. Magbaa warag Jerusalén p'öbör hee t'abwia ham wěnlärrampierr ham däi nłrrajeejim haajem. ²⁹Mag nłrrämua warag błlrjä högk'aba maach Pör Jesús higwia hi hiek jaaujejjim haajem, judionaanta griegonaan meúa hiek'a näm k'łłnag. Mamä mak'łłnaujä hi t'öopäiju hék'a p'öbaadëjim haajem. ³⁰Mag hamau hi t'ooju dak'äu wai näm chi Hëwandam hiek häk'a durrum k'łłnau hürp'öbaadeewai deeum p'öbör Cesarea hanäm haar hi harrwi maigmua jürr hich durr p'öbör Tarso hanämäg räijierram haajem. ³¹Mag Saulou hamach hipierr Hëwandam hiek häk'a sisim k'aug hat'awain chadau, Judea durr, Galilea durr mainua Samaria durram magwe chi häk'a durrarr k'łłn t'um häu k'öinaa nlısijim haajem. Mag k'öinaa hap'öbaadäm hee, sii warag maach Pör Jesús hipierra hirua nem jaau simpai waup'öbaadee hichab hich Hëwandam Hak'araujä chi häk'a näm k'łłn warag k'apaana hapijim haajem.

Pedroou woun Eneas hanäm monaautarr

³²Pedroou maach Hëwandam hiek häk'a durrum k'łłn hamach nłnlidämpier hoo nłrrämua hichab p'öbördam Lida hanäm hee Hëwandam hiek häk'a narr k'łłnja hoon majim haajem. ³³Mag p'öbördam Lida hanäm hee woun háb hooimajim haajem, Eneas hanäm. Mag woun k'a chlk'a k'itarr haawai sii put heepai ocho años siejim haajem, pöd

hich happai p'iidʌba. ³⁴ Magʌg Pedroou, —Eneas, p'iidʌbá hajim hanʌm; Jesucristoou pa monaaubarm. Pʌch putdam juur k'erbá hajim hanʌm.

Magbaa chadcha hag bärre Eneas p'iidʌbaadéjim haajem. ³⁵ Mag Eneas monaautarr t'umaam k'ʌlnau Lida p'öbör hee k'ak'apdö haadëm däi hīchab k'ör pöm wëjöm Sarón hanʌm hee hoor joobaajerr k'ʌlnaupa k'ak'apdö haadéjim haajem. Magtarr hoowia, hamach k'aibag hisegwi, jürr maach Pör Jesús hiekta hæk'ajierram haajem.

Dorcas meewia p'iidʌtarr

³⁶ Hich mag jaar hīchab p'öbör Jope hanʌm hee hʌli hāb Jesús hiek hogdʌba hæk'a k'itʌm siejim haajem. Mag hʌli t'är hebreonaan meúa Tabita haajeejim haajem, maagwai griegonaan meúata Dorcas haajeejim haajem. Mag hʌli t'umaam k'ʌln däi nem hō wajaugnaa hap'ʌm k'ʌndamau nem hiigwaijā magʌmjā haba hamag deejeejim haajem. ³⁷ Mag Pedro Lida p'öbör hee sim hee, Dorcas mor machpawia hich hag k'amor machgau warag meeijim haajem. Mag meebaadee hajap'a domeerpinaa, h̄gt'aa dijā jarnaa, haar harrjierram haajem. ³⁸ Maagwai Jopepienau Pedro Lida p'öbör hee sim hanʌmjā hūr naajim haajem. Mag Jopemua Lida barju warp k'aba sierr haawai ham hiek hich hag bärre hamau hemk'oooin numí jär hauwia Pedro hawaan mamk'iir päijierram haajem. ³⁹ Magbaa mak'ʌlnau wëtwia, Pedro haar barwia, hirig "Jopepienau jöpk'aa pa t'är nʌm" ha jaaubaimaawai hich hag bärre ham däi bëejim haajem. Mag hi barbaichee haiguim k'ʌlnau h̄gt'aa chi hap'ʌmdam wai narr haar hi hat'aadeewai, k'oopaa hūanaan t'um haig narr k'ʌlnau bie nʌmuu dich monak'a haawai k'ajüadam k'amatarr t'umaa hirig hoopimajierram haajem. ⁴⁰ Magbaawai hich Pedroou hoor t'um dawag järk'ʌliräwi, kanieu p'öbk'anaa, Hēwandamag oraajim haajem. Mag oraa haaipawi chi binaanag hoonaa, —Tabita, p'iidʌbá hajim hanʌm.

Magbaawai chadcha chi binaanau dau hëe hoowia Pedro k'iir heerpa hat'aawai p'iidʌ hoo sisiijim hanaabá. ⁴¹ Maig Pedroou hi juu gaai pärk'anaa warag h̄gt'aag dʌnluipi hat'ajim hanʌm. Magnaa Hēwandam hiek hæk'a nʌm k'ʌln t'um k'oopaa hʌlin chi bie narr k'ʌlnpa t'ärk'anaa hamag Tabita monakk'a deeu hoopijim hanʌm, meeba harrjö. ⁴² Jope p'öbör hee t'umaam k'ʌlnau mag hoor p'iidʌtarr hürwia, hoor pöm maach Pör Jesús hiek hæk'ajierram haajem. ⁴³ Magwiabajá hich Pedro chan da mabajim haajem, Jope p'öbör heemua. Woun hāb Simón hanʌm di haig k'āai k'apan sii hawiata petajim haajem. Mag woun Simón hanʌm nemhëu dën nem wau nʌm gaaita p'idl'ajem hajim haajem.

Pedro Cornelio däi

10 ¹ P'öbör Cesarea hanʌm hee woun hāb siejim haajem, Cornelio ha t'är sim. Mag Cornelio soldaan Italiapien heem chi capitán hajim haajem. ² Mag capitán judío k'abajieb mamʌ, hich chaain däimua hich hʌli pa hamach t'umaam k'ʌlnau Hēwandamag jéeunaa hi dau najā

hagpierraas wënlrraajeejim haajem. Mag judío k'aba simta, judionaan juag hoom k'öchgau p'atk'on pöm deejeejim haajem, hap'laam k'laanag.

³Biek hääb hedau p'laibaajér k'eeuragam las tresjö nám hee hí Héwandamag jéeu chirlaamta, k'ai hat'amjö habarm hee hoowai, Héwandam chog hägt'armua bëewi, dau daau hi chirlaam haar dubwi hirig, —Cornelio haichëjim hanam.

⁴Mag hich t'laibaichee Cornelioou hinanaa hi k'iir heerpanaa jäp'ierr t'laammuata chi Héwandam chogag, —Señor, ¿k'an hagá? hajim hanam.

Magbaa chi Héwandam chogau jürr hirig, —Pua Héwandamag jéeu chirla haajeewai häu hirua p'a hiek hürbarmgui hajim hanam. Hichab hirua hoowai pua hap'laam k'laanag nemdam deejemjä häu simgui hajim hanam. ⁵Hóor jal hauwi Jopeeg päßapäi hajim hanam, woun Simón ha t'laajjem hawaan mamk'iir. Hich harpai ham dën hiblla r wauwia Pedro ha t'laajjemgui hajim haajem. ⁶Mag woun deeum hagjö Simón ha t'laajjem haig simgui hajim hanam, Simón chi nemhëu däi p'idk'amie deg. Hi di p'üas higawaa simgui hajim haajem. Mag Simón Pedroouta rärlg jaauju, k'anta pua wauju haai s'i hajim hanam chi Héwandam chogau capitán Cornelioog.

⁷Chi Héwandam chog mag hich haig hiek'lä dñnaawi petaawai Cornelioou chadcha hich deg p'ik'aajerr k'laam numí t'ärk'a hauwia, hichab soldaan hääb hichjö Héwandam hiek häl'anaa hich juag hoojerr t'är haujim haajem, harag t'ärjup. ⁸Mag t'ärk'a hauwia Héwandam chogau hichig jaautarrjö jürr hamag hajap'a jaau deewi päßijim haajem, Jopeeg, Simón Pedro hawaan wëtamk'iir.

⁹Maimua hag noram mag Cornelioou päßitarr k'laan ya chi p'öbör dak'a paauk'amam hee, hedau siejönaa, Pedro hich dihëu hár siejim haajem Héwandamag jéeuwai. ¹⁰Mag nám hee jäsooga haadee t'ach k'öm k'öchk'abaadëjim haajem. Mamä p'iejäb wau námich, sii k'äibaadeeu waa k'ääi k'örk'a t'laammu hoowai, ¹¹sii hedaujäata weeudä t'laam hoo hat'ajim hanam. Pedroou hoowai mag hedjä weeudä wëjöm heemua dñesjö nem p'eeugnaa k'ëu jälk'a sisislmaa heeg jébjä gaai burr huraa hajim hanam. ¹²Mag dñes nem p'eeug sim hee nemchaain k'iir pogk'e t'laajim hanaabá: mäg jéb gaaim nemchaain bëä jayapam, nemchaain sii jáau jéedä nárrjëe haajem k'laan, nem hichpan, nem t'umaa t'laajim haajem. ¹³Hi hak'arau mag heerpa hoo chirlaam heeta, wounjä chuk'u sim heemua hirig, —Pedro, jág heem nemchaai t'oonaa k'öbá hajim hanam.

¹⁴Magbaawai Pedroou hirig, —Señor, mua chan t'ag chitam haig t'laach herraawe bëllrjä nem parhooba k'öba chitamgui hajim hanam. Maglam jág maach hinaam chará mua k'öbamgui hajim hanam, p'a dau na härmaaugau warrgarwe maach jöoinau k'öpiba jaaujerr haawai.

¹⁵Hirua magbarm hee, deeu húmaai hóor chuk'u sim heemuata hirig, —Héwandamau nem hajap'a wauwi k'öpiba jaau sim chan hoob pua maach hinaa sim hamgui hajim hanam.

¹⁶Chi dñes gaai mag nemchaain pos jojopk'am hoopinää, k'ömk'iir biek t'ärjup p'laibaajaaujii hawi, deeu hägt'aag hëudä hat'amjö habaawai chukk'u haadëjim haajem. ¹⁷Mag hoobaawai Pedroou hich hödegpai, “¿K'an jaauwaita jág sii put

gaaipai nemchaain k'apan jājāg k'ajíma?" ha k'íirju hoo chirám heeta, Cornelioou pāitarr k'llanau Simón di jéjewag wédurumua hi sim di haig daaugajär puertdi haig bardatk'abaichéjjim haajem. ¹⁸Mag bardatk'achéwi haiguim k'llanag jéeujierram haajem, mag woun Simón hanám hibllar wauwia Pedro ha t'álrjem maig sim k'ap haag. ¹⁹Mamá mag nám hee híchab Pedroou mag hichdëu nem hootarr hagt'a k'íirju hoo chirám hee, Héwandam Hak'arau hirig, —Hóor t'árjup pa jár wénllrram k'llan ya bardatk'abaichémgui hajim hanám. ²⁰Hállrbawia ham däi petá hajim hanám. Hoob k'íirjum, ják'llan wounaan mächdëuta pa járaan pái chirámzugui hajim haajem Héwandam Hak'arau hirig.

²¹Hichig magbaa chadcha Pedroou hállrbawi mag Cornelio hich jármk'íir pāitarr k'llanag, —Páran mllta jár wénllrram, mllan mligta chirámgui hajim hanám. ¿K'andam hat'ee béejierrá? ha jéeuim haajem hamag.

²²Magbaa hamachdëu, —Maar béejiimgui hajim hanám, capitán Cornelioou chogbapääiwai. Hi hiek mag Héwandam chog bëewi hirig pa járaan hőor páipi jaaujim haajemgui hajim hanám, mag pa hi di haar petaawai pua nem jaauam hichdëu húraag. Jäg capitanaan chadcha hőor hajap'amlu. Héwandam dau najá hagpierraas haajeewai Judionaanaujá t'umaam k'llanau hi k'a k'ösi haajemgui hajim haajem Pedroog.

²³Magbaa Pedroou hamag hierrag dubpi jaaubaa, dubwi warag hich mag haig k'ái hëejierram haajem. Maimua hag noram chadcha ham däi majim haajem. Mag hi mam däi híchab hich hag p'óbör heem hääur hagjö Héwandam higar narr k'llanpjá hi däi wëtjierram haajem, hi daumaai.

²⁴Mag wëtumua, hag noram deeu Cesarea barjierram haajem. Mam barimawia hooimaawai, chadcha Cornelioou hich k'odnaan däi hich k'apk'llan hich däi hajapcharam k'llnprá hääbam haig biirdlñaa ham ná siejim hanaabá. ²⁵Mag Pedro barbaimaawai Cornelioou hi k'íirp'ee dawag höberwi hi bæk'arr jíepöröu p'óbk'abaimajim haajem, Héwandamagamjö jéwaag. ²⁶Cornelioou mag hich k'íirp'ee p'óbk'abaimaa Pedroou hirig, —P'iidlaaadké hajim hanám. ¿K'ant'eeta pa mla däi jägbaadém? Maach wounaan hagdaujöpai t'lñplamag k'abahab hanaa, deeu hi dñplalupi hat'ajim hanaabá.

²⁷Maimua warag hiyáll naawi dubjierram haajem. Mag dubwi hierr hooimaawai hőor k'apan pos t'lñaajim haajem. ²⁸Mag hoobaimaawai Pedroou hamag, —Keena, párav k'ap'l námgui hajim hanám, maar judionaanag chan pöd päär judionaan k'abam k'llan deg dubpiba jaaunaa pöd päär däi k'apeerk'ajujá k'aba nám haajem, Héwandam na maach häärjeewai. Mamá hís Héwandamau mllglä jaauwai ya maadëu tag mag k'íirjuju k'aba námgui hajim hanám, dich meeun k'abam k'llan däi hawiajá. ²⁹Maguata, mäch haar jaaubaaimaawai mua bállrjá magam haba, chadcha bëewi mlig päär däi chirám keena. ¿K'an hat'ee párav mla t'lñrpääjierrá? hajim haajem Pedroou.

³⁰Magbaawaita Cornelioou hirig nem hígk'abaaadémua magjim haajem: —Ya k'ái jayap simgui hajim hanám, hísim k'uraus, mäch di haig chirámhaaspatarr haigmua t'achjá k'öba chirarr. Mag chirámua hedau p'llibaajér

k'eeuragam las tresjö nám hee, hich mág hora, Héwandomag jéeu chirajimgui hajim hanám. Mag nám heeta dëgölp woun háb k'ajúa bápp'ä hich bápgau p'uumjö sim bëewi mä k'írp'ee dñpplubaichéjimgui hajim hanám. ³¹ Mag dñppluuchéwia mä t'ärcha t'ärnaa märlag, "Pua Héwandomag jéeu chirall haajeewai hirua pñ hiek húrbarmgui" haichejim märlag. Híchab mua hap'läm k'lännag nemdam deejemjä häu simgui hajim chi Héwandom chogau. ³² Maimua märlag hoor jár hauwi Jopeeg päßpi jaaujim, woun háb Simón hanám híbllar wauwia ham dën Pedro ha t'ällrjem hawaan mamk'íir. Mag wounau jaauwai pñ deuem hagjö Simón hanám nemhëu däi p'ídk'aajem haig sim ha jaaujim, p'üas higaau di dñlam hee. Pñ higwia, mag wounauta mua nem wauju märlag k'ap jaaujugu hajim, chi Héwandom chogau. ³³ Mag mächig jaaubaicheewaita mua hoor päßjimgui hajim hanám, pñ hawaan mamk'íir. Mag, hís häu pñ barbaichémgui hajim haajem Cornelioou Pedroog. Héwandom dak'íir maar mälig häba biirdlwia pñlta nñlogui hajim hanám, pñrlag Héwandomau hich hiek marag jaaupi sim húraag. Hísin chadau marag jaaubá hajim haajem Cornelioou.

Pedroou Cornelio deg maach peerdlajem hiek jaautarr

³⁴ Mag hichig hiek'apibaawai Pedroou magjim haajem:
 —Hísin ya mua k'ap'ä chiralmgui hajim hanám, chadcha Héwandomau mag hiwiir hábam k'ällnraita hírcha higba haajem. ³⁵ Hi dau naan deuem durram k'ällnau hawiajä hi hiperraanaa híchab hagcha wënlrrak'iin, mak'ällnjä hirua higab k'aba higjugui hajim hanám Pedroou chi haig biirdä t'anarr k'ällnag. Mag jaaumamua hich Pedrooupai, ³⁶ Héwandomau Jesucristo israelnaan hee päßjimgui hajim hanám, hich hiek jaaumk'íir. Mag, maadëu k'ap'ä námogui hajim haajem, warr Héwandom däijä hiekk'ör paar narrta Jesucristo häu maach köit t'otarr gaaimua k'öinaa wënlrram. Hich hag Jesuugui hajim hanám, hante maach t'umaam k'älln Pör. ³⁷ Párau k'ap'ä námogui hajim haajem, Juanau Héwandom hi jaunaa hoor pör choo nárrarr k'urjä jäga nacha Jesuu Galilea hee hich hiek jaaubaaderr k'íeb Judea hee t'um haaidají. ³⁸ Párau k'ap'ä námogui hajim hanám híchab, jäga Héwandomau Jesús Nazaretpierr gaai hich Hak'aar p'ës deewi hich juapajä deeji, maimua jäga mag juapaau hoor mepeer jua hee sísid harrjä peerdl haunaa hich nárrampierr nem hajap'a wau nárrají, Héwandom hi nárram däi sìerr haawai. ³⁹ Judea durr maimua Jerusalén p'óbör heejä mag nem t'um waumatarr marau maach daúa hoojimgui hajim hanám, maar dak'íirta mag wau nárrajerr haawai. Mag k'itarr Jesús hajimgui hajim hanám, har pakuls gaai meerpl'ë t'óopäitarr. ⁴⁰ Hamau mag hi t'óojieb mama, k'ääi t'ärjupam hee Héwandomau deeu hi p'iri hauwia hich hoopijim. ⁴¹ Mag hich hoopitarri t'umaam k'ällnagjä k'aba, häba maragpaita hich hoopijimgui hajim haajem, hag nawejä hich Héwandomau maragta hichdëu nem wau nárram hoopiju hawi maachta hi däi wënlrramk'íir jár hautarr haawai. Maguata mag hi meewi deeu hiiu p'iidlattarr k'urjä maachta

hi däi t'ach k'öjimgui ha jaaumajim haajem. ⁴² Maimua hichdëucha maar päijimgui hajim hanäm, judionaan t'umaam k'älnag jaaumamua hich higwia, “Hiita Hēwandamau jar haujim, warrgar meetarr k'älnpra maach häba p'iidatk'abarm hed chijä k'älnnta hägt'ar wëtju wa chijä k'älnnta hisegju ha k'ap jaaumk'iir.” ⁴³ Mag, warrgar Hēwandam hi jaaujerr k'älnnaujä hīchab Jesús higwia, “T'um hi hiek häk'awia häba hirigpaita hamach peerdä haumk'iir jëeu nám k'äln k'aibagan Jesús gaaimua Hēwandamau chadcha chugpaapläju” ha jaaumajim haajem Pedroou, warr Hēwandam hi jaaumienau jaaujerr higwia.

Judionaan k'abam k'älnag Hēwandamau hich Hak'aar deetarr

⁴⁴ Pedro hiek'a höba hagt'a mag hijëebk'am hee, t'um haig hi hiek hür narr k'äln gaai Hēwandam Hak'aar p'ës haichëjim haajem. ⁴⁵ Magbaawai judionaan Jesús hiek häk'a narr Pedro däi bëetarr k'älnnau hamach daúa hoowai, Hēwandamau hīchab hich Hak'aar judionaan k'abam k'äln gaaipa p'ës deebarm hoobaa, dauderraal naisijim haajem, ⁴⁶ hamau hūurwai sii hamach meu k'abampata sereu t'änäm hee Hēwandam t'ö hiek'a nárrjëem hürbaawai. ⁴⁷ Mag t'umaam k'älnnau hamachdëu hiek'aba haajerr meupa hiek'ap'öö t'änäm hoobaa Pedroou, —Hís mäk'äln wounaanau Hēwandam Hak'aar maachdëu hautarrjö hat'api, hamjä warre hīchab pör choopäiju haai námgui hajim haajem.

⁴⁸ Maimua chadcha mak'äln t'um Jesucristo t'är gaai warre pör choopi jaaujim haajem. Mag ya pör choo naisiewai hamach haig k'ääidam k'apanaa siemk'iir Pedro t'äajierram haajem.

Pedroou Jerusalenpienag hichdëu nem hootarr hígk'aimatarr

11

¹ Mag judionaan k'abam k'älnnaujä Hēwandam hiek häk'abarm hanäm jöpcha Judea durr tagam k'äln hich Jesuucha jar hautarr k'älnnau hürp'öbaadëjim haajem. ² Mag bii t'änäm hee, Pedro Jerusalén barbaimaawai hīchab hag p'öbör hee judionaan Jesús hiek häk'a narr k'älnnau sii hamachig baarpi hauwi hirig magjierram haajem:

³—¿Woun k'an jägwiate jäg maachjö judionaanjä k'ab sisidämta hoon mawia warag ham däi t'achpa k'öbaadëjima? hajierram hanäm. Pua jäk'äln däi jägju k'aba siejim perá hajierram hanäm, maach jöoinau jägpiba jaaujeewai.

⁴ Magbaawai Pedroou hamag t'umaa jaubaadëjim haajem, warrijä jäga Hēwandamau hirig mag nem hoopiwia judionaan k'abam k'äln heejä hich hi jaaumk'iir hi p'äju hají. ⁵ Mag jaaumamua hich Pedrooucha, —Warrcharan mäln Jope p'öbör heeta chirajimgui hajim haajem, Hēwandamag jëeuuwai. Mag Hēwandamag jëeu chiräm heeta, dëgölp mä k'äi hat'amjö habarm hee, sii diesjö nem pöm k'ëupierr k'ëu k'öorjäjäld simta hedjä heemua mä chiräm haig burr hurajimgui hajim hanäm. ⁶ Magbaawai hag hee sim k'ap haag hawi mua hóbér hoowai, hag hee nemchaain k'ürprierr t'anaajimgui hajim hanäm: mäg jéb gayam bä jayapam k'äln, pabä heem chi dachläp'äm, nemchaain

jāau jēedā nərrjēe haajem k'ɻən, maimua nem hichpan k'iiр pogk'e. ⁷Mag mua höbér hoobaawai mag hōor chuk'u sīerr heemuata mərlag mə t'ärcha t'ärnaa hag heem nem hinag t'ōonaa k'öpi jaaujimgui hajim. ⁸Magbaawai mua, “Señor, mua chan məg chitəm haig məch herraawe nem parhoobam chan bəllrjā məch hi hee hauba chitəm. Magləm jäg maach hinaam chará mua k'öbamgui” ha chirajim, “warrgarwejā maach jōoinau k'öpiba jaaujerr haawai.” ⁹Mua mag hiek'abaawai deeu mag hōor hiekjō sīerrau jūrr mərlag, “Mua nem wajap'a wautarr chan hoob pua maach hinaa sim ha chiramgui” hajim hich Hēwandamau mərlag. ¹⁰Mag nemchaain pos jojopk'am biek t'ärjup mərlag hoopiwiia deeu hāgt'aag hedjā hee hēudā hat'anjö habaawai chukk'u haadējim.

Magta Pedroou hichdēu hootarr jaaujim haajem, hich k'apeenag.

¹¹Mag hichdēu nem hootarr jajawagmamua, ‘Mag chi dies hāgt'aa pabaadēm heeta, Cesarea p'öbörmuia woun hāb Cornelio hanəmuia mə hawaan mamk'iiр hōor t'ärjup pāitarr k'ɻən mə chirəm di jər wētumua mə haar barimajierramgui hajim hanəm. ¹²Mag ham bardətk'abaimam hee, hīchab Hēwandam Hak'arau mərlag bəllrjā magləm haba ham däi mapi jaaubaawai chadcha mə ham däi majimgui ha jaaumajim haajem hich Pedroou. Mag jajawagmamua, Mag mə mam däi hīchab hermanonaan seis haig narr k'ɻənjjā mə däi wētjimgui hajim hanəm. Mag wētwia mag woun Cornelio hanəm deg naaimajimgui hajim hanəm. ¹³Mag maar bardətk'abaimaawai mag wounau jūrr mərlag nem hīgk'abaadējimgui hajim hanəm, jāga Hēwandam chog hi haig bēewia, hōor jər haupiwi, Jopeeg p'äri jaaujī; hajapcharan mə jlaanma. ¹⁴Magá Hēwandam chogau hich Cornelioogcha jaaujim haajem, mua maach peerdəajem hiek wajap'a jaaubaawai peerdəwi hīchab t'um hi di haiguim k'ɻənjjā peerdə nəlisiju.

¹⁵'Keena, magta chadcha mə hi haar barwia mua Hēwandam hiek hamag jawaagpajimgui hajim hanəm Pedro hich meeunag. Magnaa, Mag mawia hamag jaaubaadēm heeta Hēwandam Hak'ar ham gaai p'ës haichējimgui hajim hanəm, na har maach tagam judionaan chi hāk'a nəm k'ɻən dəlimua nacha hautarr hedamjö. ¹⁶Magbaawaita mua k'iiр heyaa haadējimgui hajim hanəm Pedroou, maach Pör Jesuu məchig, “Juan chi pör choomieun chadcha dödamaupai pāar pör choojieb mamə, məgtarr k'ur hich Hēwandam Hak'aarchata pārau pāach gaai p'ës wai nəlisiju” ha hiek'atarr. ¹⁷Magua keena, mua hoowai mag hich Jesuucha magtarr haawaita mag hedjā Cornelio däi hāba narr k'ɻənagjā Hēwandamau hich Hak'ar deebajieb hajim hanəm hamag, har maachdēu Jesucristo hiek hāk'aawai maachig deetarrjö. Keena, magtarr haawaita pōd mua Hēwandam hichaaur haju haai k'aba chirajimgui hajim hanaabá Pedroou hich k'apeenag jaaumamua.

¹⁸Pedroou mag jaaumam hūrwia, Jerusalenpien chi hāk'a narr k'ɻən sīi warag k'iiu nəlisivi, Hēwandamag jēeup'öö t'ənləmuia, “Hāuchata jägbarm Hēwandam” hajierram haajem. “Magan judionaan k'abam k'ɻənnaujā hamach k'aibag t'umaa hāsie hewag k'iirijuwia rəlagta chugpaapi jēeu nəm k'ɻənna hāu hīchab hāgt'ar höbér wənərrajuguí” hajierram haajem, mag warag Hēwandamag jēeumamua.

Antioquía p'öbör hee chi häk'a durrarr k'łłn

¹⁹ Mag Esteban t'öowia chi Héwandum hiek häk'a durrum k'łłn hëudee hëk'a nłm jaar, hääur k'łłn Feniciaag dlar wëtjim haajem; maagwai hääur k'łłn, Chipreeg; maimua tagam k'łłn, Antioquiaag. Mag wëtwi hamach wénłrrłmpier jaau wénłrrłm chan parhoobam k'łłnagjä jaauba, häba judionaanagpaita jaaujeejim hanaabá. ²⁰ Mamł mag dlar wëttarr k'łłn hee naajim haajem, Chiprepien Sirenepien däi. Mak'łłnaun chad Antioquía p'öbör hee hamach bardat'k'aimaawai, parhooba griegonaanagpa maach Pör Jesúz higwi t'umaa jaaup'öbaadëjim haajem, hamjä peerdaju haai nłm ha k'ap hamk'iir. ²¹ Maach Pör Jesuuta mag hich hi jaaumk'iir hich juapá hamag dee sñerr haawai chi hür nłm k'łłn k'apan warr hamachdëu chadpii haajerr k'iirjug hisegwi jürr maach Pör Jesúz hiek jaau nłmta häk'ajierram haajem.

²² Antioquía p'öbör hee mamagk'am Jerusalenmua chi häk'a durrum k'łłnau hür hat'aawai ham haar Bernabé päßijierram haajem, k'ap hoon mamk'iir. ²³ Mag mawia chadcha Héwandumamaam k'łłnagjä häu peerdə hat'am hoobaimaawai Bernabé honee haadëjim haajem. Maimua warag t'umaam k'łłnag, "Hich jäg t'ärasha warag maach Pör Jesúz hiek häk'a wénłrrłmua hi gaaita hubł nłisit" hajim haajem, ham wawimamua. ²⁴ Hich Bernabejä woun hajap'am hajim haajem. Magua hirua hich gaai Héwandum Hak'aarjä p'ësnaa híchab häba Héwandum gaaipaita t'ärasha häk'aaejim haajem. Mag Héwandum Hak'aar hich gaai p'ës wai simua jaaumam hürwi warag k'apank'am k'łłnau häk'awi maach Pör Jesúz dën'k'amaajeejim hanłm.

²⁵ Maig sii hawi hich Bernabé jürr Tarsoog majim haajem, Saulo jłraan. Mag mawia haig hoobaimaa, hich däi hëeurrwi Antioquiaag harrjim haajem. ²⁶ Mag Antioquía p'öbör barwi año häb hëntér haig nłmuwa warag hőor k'apank'am k'łłnag Héwandum hiek jaaujeejim haajem. Maig mag Antioquía p'öbör heeta chi häk'a durrarr k'łłn warpem cristianonaan ha t'ärjierram haajem bigaum k'łłnau, hamach Cristo hiek häk'a durrum gaaimua.

²⁷ Hich mag jaar Jerusalenmua Antioquiaag Héwandum hi jaaumien bëejierram haajem. ²⁸ Mag bëewia häb Agabo hanłmuwa Héwandum Hak'arau hichig jaauibaawai hõrag jaaujim hanłm, durrpierr jädau t'eeeg burrju. Magtarr k'ur Claudio reik'a sim jaar, chadcha hich Agabouu jaautarrjöö hajim hanaabá. ²⁹ Mag jädau t'eeega haadëmua k'öju chukk'u haadeewai Antioquiapien Jesúz higar durrarr k'łłnau hagdaujö hamachdëu deeju hayaampierr ofrendadam järp'ë hauju hap'öbaadëjim haajem, Judea durr hagjö chi häk'a durrum k'łłnag deepäaig. ³⁰ Mag chadcha ya chi p'atk'on wai nłsiewai Bernabé Saulo däi jar hauwi mak'łłn däi deepäijierram haajem, jürr Jerusalenam iglesia heem chi pörnaanag deelimamk'iir.

Santiago t'ōopäiwi Pedro cárcel deg päätarr

12 ¹Mag Bernabé Saulo däi Jerusalenpien hat'ee p'atk'on deen ma nñam jaar, rey Herodeeu hääaur k'ñan Jerusalén hee Jesús hiek hää'a durrarr k'ñan park'a haujim haajem, ham däi hichdëu hampierr haag. ²Mag park'a hauwia hää Juan däi k'od hääbam Santiago ha t'ñlajerr hich soldaaunag t'ut'uú hö t'lappäipijim hanaabá. ³Mag hö t'lap t'ōobarm judionaan chi pörnaanau warag k'öchk'abarm hoobaawai Pedrojä däi warre par haupijim haajem, chi Herodeeu. Mamagk'arran pan levadura chuk'u wauwi k'oojem hag seman hee hajim haajem. ⁴Mag preso par hauwi, cárcel deg p'är siiunaa, soldaaun dieciseis jar haujim haajem, nacha jayapam k'ñnau t'la wai nñan hawi jürr hagjö jayapam k'ñnau hich mag t'eg hahau hamk'íir. Maan hi dënén, mag p'är siiwi nemk'oo pömaam dichdimaawaita dawag hauju hajima, t'umaam k'ñan dak'íir hich soldaaunag t'ōopi jawaag. ⁵Mamä mag Pedro cárcel deg soldaaunau hoopaar wai nñmichin, híchab tagam k'ñan chi hää'a nñam k'ñnau rla chuk'uu Hëwandamag jëeu durrajim hanaabá, hi kõit.

Pedro cárcel degmua höbertarr

⁶Maimua chadcha mag p'iesta dichwia, nanumjö Herodeeu hamag Pedro jëu deeju hanam hee, hísimjö, k'ëubaadeewai soldaaun numiim k'ñnau hamachpierr Pedro jua gaai cadenau jäl'anaa, hamach jua gaaijä jäl'anaa, hamach järr wai k'äip'öbaadëjim haajem. Maagwai tagam k'ñnau puertdi haig t'la naisijim haajem. ⁷Mag Pedro k'äi jéer sim hee, Hëwandam chog hägt'armua hi haig pierrwai cárcel di t'um sii harar jöisijim hanaabá. Mag bëewi, hi häi hee noinoinaa, p'iriupäiwi hirig, —Pedro, jöpai p'iidabä hajim hanam.

Hirua magbarm bärre chadcha caden Pedro jua gaai mag jäl'a sierra sii hëedä k'äip'öbaadëjim hanaabá. ⁸Mag dauk'anpabaadee, —Jua chap'la rach hää k'oorjäwi jöpai rach zapat jüabapäi hajim hanam deeu chi Hëwandam chogau.

Mag chadcha Pedro zapat jüa haaipabaadee, —Jaimua rach manto jüawi mä hëudee pidü hajim haajem chi Hëwandam chogau.

⁹Magbaa chadcha hi hiek chi Hëwandam chog hëudee hí höberbaadëjim haajem. Mamä Hëwandam chogau hich däi mamagk'amjä wajappai Pedroou k'augba, hiruan sii hich k'äai k'ork'a chiramuata mamagk'ampii hajim hanaabá. ¹⁰Mamä hirua hoowai, mag wëtumua hamach garcha soldaaun narr haig dichwia, hag hatagaa narr haigjä dichwi, ya kaajjä heecha höberimaajem puertdi haar paauk'abaadëjim haajem. Mam paauk'abaaimaawai mag puertdi sii hich k'irau weeuðbaadëm hee höber dichjierram haajem. Maimua häba wëtumua deeum kaajjä neer sim haar paauk'abaaimaawai deeu Pedro hich happai haadëjim haajem, chi Hëwandam chog petaawai. ¹¹Magbarm haigta Pedroou hajapcha k'aug hat'aawai hich hödegpai, "Hää, jägan chadchata Hëwandamaau hich chog pääbarbma" hajim hanam, "Herodeeu judionaan däimua mä däi hamachdëu hampierr haju harpta hi jua heemua peerdä

hawaag.” ¹² Mag hichdëupai hajap hich k'aug hat'aawaita warag woun Juan hanłm hād María ha t'är sīerr diig petajim haajem, hōor k'apan hāba biirdəwi Hēwandamag jēeu narr haar. Mag woun Juan hanłm hibllr wauwi hīchab Marcos ha t'är siejim haajem. ¹³ Mag petwi, barwia, hūjärram puertdi sirimajim haajem, hich weeu haumk'iir. Magbaawai k'ap haag hawi daupeer hāb Rode hanłmuwa puertdi haigcha hūraan bēejim haajem. ¹⁴ Mag bēewi Pedro hiekcha hūr hat'aawai warag honegau puertdijā weeuba, sīi hierrag k'ap'igbaadëwi, —Hich Pedro k'abahab hajim hanłm hierr narr k'łłnag.

¹⁵ Magbaawai oraa narr k'łłnau sīi warag hi lökag p'ëwi hëk'amap'a naajim hanaabá. Mamł mag hich hiek hëk'aba habaawai warag, “Chadcha Pedro hiekta mua hūr hñabajeib” hanłl paawaita, deeu hūmaai, —Keena, magan chadcha k'ai, jā sīi hi hak'aar k'abahaba hajierram hanłm.

¹⁶ Mamł magłmich warag Pedroou puertdi bubuju k'abaadëjim hanaabá, hich weeu haumk'iir. Maimua weeunaa hichchata hoo hat'aawai, k'iir hēu hawi jūrr wir haig hamach k'apeenag, —Jägata jäg häu chig haba pierrúma? hajierram haajem.

¹⁷ Magbaawai hichdëu warag ham k'iu hamk'iir juaupai jajaaujii hawi hamag hīgk'abaađejim haajem, jäga cárcel deg hi chirarrta maach Pöröu hi dawag höbeer haujī. Mag t'um jaau dichwia, —Chamłg mua pāachig nem hīgk'abarm t'um hich hagjöo Santiagoog jaaawi tagam k'łłn maach k'odnaanagjā jaaubat hajim haajem.

Mag jaauwia, haigmua höbérwi, hichta warag chawag petajim haajem.

¹⁸ Ham hiek'an, maimua hag noram hăspaauta sīi Pedro chuk jħeebaadeewai soldaaun hamach heepai hiek p'it'urg maadéujā k'augba jōisijim hanłm, Pedro gaaimua. ¹⁹ Magbaawai Herodeeu järpiwi par jär nłmja bauba habaawai, soldaaun chi t'la narr k'łłnta hāba t'ärk'a hauwi par jēeu hohook'amjā hich mag k'augba buudimaawai, hamachta p'ë harrwi k'ëchpi jaaujim hanaabá. Magtarr k'ur chi rey Herodes Jerusalén durrmua mawia jūrr p'öbör Cesarea hanłm hee sīeimajim haajem.

Herodes meetarr

²⁰ Mag, Herodes Cesarea p'öbör sīeimawi, Tiropien däi meeuk'anaa, Sidonpien däijā meeuk'a sīsijim haajem. Mamł magbaa warm k'łłnau hamach hap nacha hajap'a hiek'awia jūrr hi däi hiek'aan bēijierram haajem. Mag bēewi, chi rey dën t'et'em woun hāb Blasto hanłm däi hiek'awi, hamachig paa hauwi, rey däi hiek deeju hajierram haajem, k'oinala wēnłrraag. Hamau rey hamach däi meeuk'apimap'a naajim hanaabá, hamachdëu chi rey durramta k'öju pér k'oojerr haawai. ²¹ Maimua chadcha mag deeu hāba hiek'aju harr hed rey Herodeeu hich k'ajúa hajapcharam jūanaa, hich k'u juupjem gaai waaidəwi jupwi, hōrag hiek'abaadëjim haajem. ²² Mag hiek'abaadee p'öbörpienau hi t'ö nłmua, “Mag wounan Hēwandamjöta hiek'a sim; jā chan sīi k'ajap'am woun k'abamgui” ha sereu

p'öbaadëjim hanam. ²³ Hōrau serereuk'amua hichig mamagk'amjā bñlrgjā hamag hiek'aba, warag hñdñraa hichigta Hēwandamagamjö hiek'apijim hanaabá. Mamä magtarr kõit Hēwandam chogau hi bi hee hödömie dau daau hompapiwi hich haguapai warag jā t'arrdñ meejim haajem, chi Herodes.

²⁴ Mag, par Herodeeu hich monak'a haawai chi hñk'a durrum k'ñnn hopäju hñk'aajeejib mama, maach Pör hiek jaau nñmñ waraga durrpierr haaidñnaa hñchab chi hñk'a nñm k'ñnnjä k'apaana paauk'amajim haajem. ²⁵ Bernabé Saulo dñi mag ofrenda deet'urwi, Jerusalenmua deeu Antioquiaag wëtumua hamach dñi woundam Juan hanam harrjierram haajem. Hich mag Juanpai hibñlr wauwia Marcos ha t'ñlgjeejim haajem.

Bernabé Saulo dñi warrpem Hēwandam hi jaaumk'iir pñitarr

13 ¹ Antioquia p'öbör heem iglesia hee Hēwandam hi jaaumien dñi maestronaan naajeejim haajem. Mak'ñnn t'ñr hñb Bernabé hajim haajem; hñb Simón, ham dñn hñchab "Chi P'ñich" ha t'ñlgjerr; hñb Lucio, Cirenepierr; hñbak'ai Manaén, Galilea durram gobernador Herodes haajerr dñi hñba bñautarr; maimua Saulo. ²Hich mak'ñnn biek hñb t'achjä k'öba maach Pör Jesuug jëeu nñm hee, Hēwandam Hak'arau hamag, "Bernabé Saulo dñi hidëu sii siubat, mua ham hat'ee ya p'idag jar wai chirñngui" hajim hanam chi Hēwandam Hak'arau.

³ Magbaawai chadcha mag Hēwandamag jëwaag sii t'achjä k'öba sark'a nñmua mak'ñnn numiim hñrta juu hausñunaa oraawi pñijierram haajem.

Chipre p'ñram gaai maach peerdñajem hiek jaautarr

⁴ Mag, hich Hēwandam Hak'arau hamachig wëtpi jaaubaawai Bernabé Saulo dñi Seleuciaag wëtwi maigmua jñrr dñjärr p'ñram Chipre hanamag dñrbajierram haajem. ⁵ Maimua Puerto Salamina barwi judionaan Hēwandam hiek jaaujem deg maach peerdñajem hiek jaaup'öbaadëjim hanam. Juan Marcos hamach dñi harrtarr haawai magua dñi ham hipierr jaaujeejim haajem.

⁶ Mag p'öbör Salamina hanam heem k'ñnnag Hēwandam hiek jaauwia warag hich hag morr gaaipai p'ñrrdñ wëtumua deeum p'öbördam Pafos hanam barjierram haajem. Maig woun hñb bñnk'ñnn sñejim haajem, Barjesús ha t'ñr sim. Mag woun sii nem sñunem hich bñn k'augau parhooba nem wau nñrramta, hiruan Hēwandamau nem waipi simta wau chirñm haajeejim haajem, hich hiek'aupaita. ⁷ Mag bñnk'ñnn Barjesús hanam, gobernador pör hñp'ërg sñerram Sergio Paulo hanam dñi sñejeejim haajem. Mag gobernadorrau Hēwandam hiek hñrm k'ösi sñerr haawai Bernabé Saulo dñi hich haar t'ñrk'ñliräjim haajem, ham hiek hñraag. ⁸ Mamä Bernabé Saulo dñi bñewi Hēwandam hiek jaaubaicheewai mag chi bñnk'ñnn griegonaan meúa Elimas ha t'ñr simuata jñrr hidëu chi gobernadorrag hamau jaau nñmjä hñdñlr hñk'apiba wai sñsijim hanaabá. ⁹ Magbaawai Saulou hichpai hñchab Pablo haajemua, hich gaai Hēwandam Hak'aar p'ës wai sñerr haawai, hirig heerpanaa t'et k'ësir, ¹⁰—Pñrñgan dñsäauta k'ñirjug dee simgui hajim hanam. Maguata jäg sñunem

sii hoor k'ügurjupai k'ap sierram, bâlrljä nem hajap'am k'öchk'aba. Jäg maach Pör Héwandam hichaaur haju k'ääi, jäg hidëu chi häk'am k'ösim k'länag hi hiek häk'apibáma hajim hanäm. ¹¹ Pach jäg chitam paar nau maach Pör Jesuu warre pa dau k'augba hapäijugui hajim haajem. Magbarmän paan bâlrljä hedau k'iir hararagjä k'augba chitla hawiata deeu dau heerdajugui hajim hanäm hirig.

Mag, chadcha Pabloou magbarm bärre chi Barjesús dau k'ibaadëmu pöd majujä k'augba haadeewai, häbmua k'äijä hich jua gaai hëudä harrmk'iir hawi hoor jälrwai, sii parhooba jark'a jark'a haadëjim haajem. ¹² Mag maach dauderra habarm chi gobernadorrau hich daúacha hoobarm däi maach Pör Jesús hiek Pabloou Bernabé däimua jaau wënlrrarr hich jagaagaa hürbaawai chadcha häk'ajim haajem.

Pablo Bernabé däi Pisidia durr

¹³ Pablo hich k'apeen däi mag p'öbördam Pafos hanäm hee naawi dlrbagk'abaadeeu deeum durr Panfilia hanäm heem p'öbördam Perge hanäm p'ëeubaimajierram haajem. Mamä mam paauk'abaimaa Juan Marcoou ham k'a hogdäwi deeu Jerusalenag petajim haajem. ¹⁴ Maig Perge naawi Antioquiaag wëtjim haajem. Mag Antioquía p'öbör deeum durr Pisidia hanäm dak'a siejim haajem. Ham hiek mag p'öbör hee jua hâlijem hed pabaadeewai judionaan Héwandam hiek jaaujem deg dubwi hohoodö haimajierram haajem. ¹⁵ Mag jupwi, Moiseeu hiek p'ä paatarr t'ärnaa Héwandam hi jaaumienau p'ä prarr gaajä hîchab t'är dichdimaaawai, mag judionaan heem chi pörnaanau hamag, —Keena k'odamnaan, pârav hoor wawieg k'iirjugdam wai nám k'ai, warre marag hürpibat hajierram haajem.

¹⁶ Magbaawai Pabloou bâjäau dñplluna, hoor k'iuu hamk'iir jaau jaaunaa, hamag hiek'amamua magjim haajem:

—Keena israelnaan hajim hanäm, maimua pâar har Héwandam hiek hürwi jäg hârla haajem k'län, ma hiek hürbat hajim hanäm. ¹⁷ Warrgarwejä Héwandamau maach jöointa jär hautarr haawai ham chik'am hee Egípto durr naajeewaiwe hamachta Héwandamau nem k'apan hapiwi hich jua t'eegea deeu chawag p'ë harrjimgui ha jaaumajim haajem. ¹⁸ Mag p'ë harrwi, hoor chukag durr hich dak'iir k'aigba haadëp'äm gaaimua k'iir machag hâwat nñrramjä, Héwandamau maglam higba, cuarenta añosjö ham däi hogdäba siejimgui hajim haajem Pabloou hamag jaauamua. ¹⁹ Mag wënlrramua Héwandam jua t'eege paarmua hamachdëu Canaan durr siete naciones hòp'aitarr t'um Héwandamau warag hamag deejimgui hajim hanäm. ²⁰ Mag maach jöointa Egípto durr nñwe, Héwandamau jär hautarr haigmua Canaan durr hamachdëu jâat'ng hauwi ma nám jaar, ya cuatrocientos años dichwi siejimgui hajim haajem Pabloou mag hijejébk'amua.

Mag Pabloou jaau wai k'itlmu, 'Magtarr k'ur Héwandamau hamag leinaan jueces hanäm k'län deebaawai mak'länauta p'öbör t'um k'ap nñisijimgui hajim hanäm. Mag jueces hanäm k'länta años k'apan chi pörnaank'a wënlrra hawi, jûrr jöoi Samuelta chi pörk'a sisierr haigmua hewag paawai, ²¹ hõrau hamach

garmua Hēwandamag hamach pörk'amk'íir rey jéeubaawai, woun hāb warr jöoingar Benjamín haajerr hag chaain hewagam k'ɻɻn dën woun Cis hanɻm hiewaa Saúl hanɻmaga cuarenta años Hēwandamau ham reik'apijimgui hajim haajem.²² Mamλ mag nacharam rey hich Hēwandamau hisegpáiwi jürr deeum woun hāb David hanɻmta reik'apijimgui ha jaaumajim haajem Pabloou. Mag jaaumamua hichdéupai, Mag David higwiata hich Hēwandamaucha, “David Isaí hiewaan chad mua k'ōsi chirɻm; jāguan chad mɻchdēu nem mag habarm hipierraaj hajugui” hajim haajem Pabloou hamag, hich Hēwandamau hiek'atarr higwia.²³ Magnaa, Hich Hēwandamaucha maach jöoinag jaaujerrjö, mag David chaain hewagam k'ɻɻn heemta Hēwandamau Jesús t'aabapijimgui hajim hanɻm, maach israelnaan peerdlaejem k'amk'íir.

²⁴ Mamλ mag hich Jesuucha Hēwandam hiek jaau nɻrraju nawejā Juan chi hōor pör choomieu israelnaan t'umaam k'ɻɻnag jaaujeejimgui hajim hanɻm, hamach k'aibag hisegwi hamach pör choopimamk'íir. ²⁵ Juanau mag jaau nɻrramua ya hich t'ōju gayaa pamam hee hōrag, “¿Pārau k'íirjuawai mɻlta hich Hēwandamaucha jalr hauwia pāiju haajerr k'ai?” hajim hanɻm. Maimua hich Juanaupai, “Mλ chan har k'abangui” hajim haajem. “Mamλ mλ hēudee hāb hurumta hichiugui” hajim hanɻm hich Juanau, Jesús higwia. “Maan chad mλ k'āyaujā hārlacha simgui” hajim hanɻm. “Mamλ mλ chan mλg chirɻm haig sii hi chogk'aagpajā bālrljā serbiibata chirɻmgui” hajim haajem Juanau.

²⁶ Maimua mag chi Juan hōor pör choomieu hiek'atarr jaau dichwia deeu hich Pablooupai, 'K'odamnaan, jöoingar Abrán k'achitarr hag chaain hewagam k'ɻɻn, maimua pāar har Hēwandam hiek hūrwia jāg hārla haajem k'ɻɻn: mλg maach peerdlaejem hiek cha mua jaau chitamλn pāach hat'leyaugui hajim haajem Pabloou hamag.²⁷ Jerusalén p'óbör heem k'ɻɻnau hamach pörnaan dāimua bālrljā pōd Jesús k'aug haubajierramgui hajim hanɻm. Mag k'āai hante hi higwia Hēwandam hi jaaumienau p'ā r̄aatarr hiek sabarhedpierr t'ār nɻmjā bālrljā hi k'aug hauba, warag hamachdēuta warrgarwe Hēwandam hi jaaumienau jaauwai hi dau hap'ɻɻ wau t'ōomamua t'ōopäiju ha jaaujerrjö hajierramgui hajim haajem, hi dāi.²⁸ Mag hi t'ōog hat'ee bālrljā k'aibag chuk'u k'itarr hāba, warag Pilatoog p̄ar deewi hi t'ōopäipi jaaujierramgui hajim haajem.²⁹ Mag jaaumamua hich Pablooupai, Maimua Hēwandam hiek p'ā sim gaai hi higwia jaau sierrjö, t'um mag hi dāi hamachdēu hampierr hawia, pakuls gaaimua heeg paa hauwi, durrbā k'ōpag hee jēbdi chi k'ōrm sierr hee hauklérjierramgui hajim hanɻm.³⁰ Mag hamau hi t'ōojieb mamλ, Hēwandamau deeu hi p'iriū haubajieb hajim hanɻm.³¹ Mag hiiu p'iidλwia biek k'apan hich hoopijim hanaabahab hajim hanɻm, mag hich t'ōju gayaa paawai Galileamua Jerusalenag hich dāi hāba wēttarr k'ɻɻnag. Magtarr haawai mag hamach daúa hi hootarr k'ɻɻnauta jürr hīs hōrag jaau wēnɻrramgui ha jaaumajim haajem Pabloou, mag Antioquía p'óbör hee chi pörnaanpa t'ānarr k'ɻɻnag.

³² Maimua warag mag jaaumamua, 'Hēwandamau warrgarwe maach jöoinag jaauwai mag hich chaai pāiju haajerr hiekta maraujā pārag jaau wēnɻrramgui hajim hanɻm.³³ Mag warrgarwe maach jöoinag mag hich

chaai deeju ha jaautarr haawai chadcha hīs hewag pawi maach chi hewagam k'ʌnagta Jesús hiiu p'iidəbarm hoopijimgui hajim haajem, magbarmua jāgan chadcha hich Hiewaata maach hee nərrajim ha k'ap hamk'iir.

Magju harr haawaita hi higwia Hēwandam hēsap Salmos numiim hanlm gaai Daviui p'ā rlawai, “Рллн тл Chaairau; hīsin chad hōrau rlln тл Hiewaa ha k'ap'л naisimgui” ha p'ātarrjā jaaumamua, ³⁴ mag hi p'iidəwia tag meeba hich mag hiiu sīrraju higwiajā hich Hēwandamaucha hīchab, “Млчдёу Daviig jaautarr chan par hiek'aupai k'aba chadcha haju” ha hiek'atarrpa jaaumajim haajem Pabloou.

³⁵ Mag jaaumamua hich hag Jesupai jaauwi, ‘Hich hag Salmo gaaipai hīchab mag sim: “Hēwandam, рлch chaai bllrjā pekau chuk'u k'itlm plchdēucha jl̄r hautarr chan pua hldraa hi hēu jēb hee miiupibamgui” hajim haajem.

³⁶ Pārau k'ap'л nlmgui hajim hanlm, chadcha Daviin sīi Hēwandamaau nem jaaumamta wau k'itll hawi meetarr. Mag meeбаadeewai parhoobam k'ʌn hauk'eerjemjō hich jöoin dāi hāba hauk'érwi hich hag heepai jēbeg pajimgui hajim hanlm. ³⁷ Mamл mag Jesús mor chan bllrjā hich hauk'ertarr jēb degpai miuibajimgui hajim hanlm, hich Hēwandamaucha p'iriū hautarr haawai.

³⁸ Maimua hamag, K'odamnaan, magua pārau t'umaam k'ʌnau k'ap'л haju haai nlmgui hajim hanlm hich Pabloou, maraun sīi Jesuuta maach k'aibag t'um chugpaaprlju haai sim ha jaau wēnlrram. ³⁹ Maagwai Moiseeu hiek p'ā platarr gaai jaau simpier hāk'a nlmupai pōd peerdaba harr k'ʌnaujā Jesús hiek hāk'amn, jūrr hichdēun chad t'um peerdla hauwia hajaug paaprlmaju, magbarmua tag bllrjā hich dāi hiekk'or chuk'u naisimk'iir ha hiek'amajim haajem Pabloou. ⁴⁰ Maimua, K'iir k'ap'л habat hajim haajem, Hēwandam hi jaaumienau hēsap gaai jaau platarr pāach gaai pam hugua.

Mag jaauwi, hich Hēwandam hiek p'ā simcha jaaubaadējim haajem, chi Pabloou. Mag hirua jaautarr mlg hajim haajem:

⁴¹ “Pāar har Hēwandam hiek haawaijā warag hi wau hiek'aajem k'ʌn hūrbat: Мллн Hēwandamaau.

Pāach dak'ir pārau hag na hooba haajem mua wauju.

Mamл nem t'um magju nawe hābmua pārag jaauk'iinjā pārau hāk'abaju.

Mamл ya pāach daúa hoop'öbaadeewaita pāar jāp'ierr naawijā, ḷpārau jāgbarju?

Pāachdēu hāk'aba harr gaaimua, maigta pāar höju hedau” hajim haajem Pabloou, Hēwandamaau hich hiek p'āpitarr higwia.

(Hab. 1:5)

⁴² Mag judionaan Hēwandam hiek jaaujem deg jaau naawi daau paauk'a p'öbaadeeu, judionaan k'abam k'ʌn ham haig bēewi, deeu hēudeem semanau juu hāi nlm hed paawai hāba biirdlawaiiж hich hag hiekpai hamachig jaaupijierram haajem, Pabloog. ⁴³ Mag hāba biirdla naawi haaidltk'abaađem hee, judionaan k'apan Pablo Bernabé dāi wētum hēudee wētjierram haajem,

judionaan k'abamta heeu hääk'awia judionaan higar t'eerbagk'atarr k'llanra. Magbaawai mag hamach hëudee wëtum k'llanag wawimamua, "Hich jäg t'äraucha hääk'a wënllrramua Hëwandum pääch daupii haajem gaaita hubla nlisit" haajeejim haajem hamag chi Pabloou Bernabé däimua.

⁴⁴Maimua chadcha deeu hüwaai juu häälijem hed pabaadeewai peer p'öbör t'umta häbam haig podpa naisijim hanaabá, Hëwandum hiek jaaumam hüraag. ⁴⁵Mama judionaanau mag hatcha hoor pöm t'lpnlm hoobaawai hiekk'ör waupl'öbaadëwi, warag Pabloou jaau sim hichaaur hoor wawinaa, hirig sii parhooba hiek'a p'öbaadëjim haajem. ⁴⁶Magbaawai hichab Pabloou Bernabé däimua warag t'äar p'l'iuwia hiek k'ëgk'a hamag, —Hürbat keena hajierram hanlm. Chadcha päragta nacha marau mlg Hëwandum hiek jaauju haai naajim, mama pääar jäg hägt'ar höbérmap'amjö Hëwandumagjä hldllr pääch peerdä haupiba hi hisegamjö naawai marau judionaan k'abam k'llanagpa jaau wënllrramgui hajim haajem, ⁴⁷maach Pör Hëwandumau t'umaam k'llanag hich k'ap hamk'ürtä hich hiek jaaupi siawai. Maagwai chadcha hich Hëwandum hiek gaai hich Jesús higwi,

"Hiita judionaan k'abam k'llan hat'eejä k'ichag hee hõtdau p'uudänlmjö sim, durripierr hich hiek hääk'a nlm k'llan t'um hichdëuta peerdä hawaag" ha p'ä simgui hajierram haajem.

(Is. 42:6; 49:6)

⁴⁸Pabloou Bernabé däimua mag jaaubarm hürwia judionaan k'abam k'llanau hamach jäglucha mag hamjä peerdaju haai nlm ha hürbaawai honegau, "Keena, mlg Hëwandum hiek'an chadcha chi hajap'amlugui" hajierram haajem, chadcha t'äraucha hamachdëu hääk'a nlm hiek'au. Mag t'umaa hääk'atarr k'llanan, nawe Hëwandumau hichdëu hoowai hich hiek hääk'aju k'ap'la wai sierr k'llan hajim.

⁴⁹Mag jaau nlmua mag hamach nlm durr heepain maach Pör Jesús hiek haaidlaadëjim hanaabá. ⁵⁰Mag warag Hëwandum hi haaidlmam hoobaawai k'iir mor chigpai jürr judionaanau hamach hee riknaan hllin Hëwandumag jëeu durraajerr k'llan däi hiek'awia p'öbör hee chi pörk'a nlm k'llan däijä hiek'ajierram haajem. Magnaan chad Pabloou Bernabé däimua häu Haai hi jaau durrarrta, ham däi hamachdëu hampierr hawi warre hamach durrmuu järk'llipäijierram haajem, haiguim judionaanau. ⁵¹Mag hamach järbaadee warre hichab hamach dak'iirwe hamach bä gayam jëb hllrp'ë hllrp'ë hapäijierram hanaabá. Mag nlmua hamach hödegpain, "Pääar maar däi jäg nlm gaaimua Hëwandum däi k'iir k'apnaat" hanlm hajima. Magwia hëréubaadeeu deeum durr p'öbör Iconio hanlm naaimajim haajem. ⁵²Mama chi Hëwandum hiek hääk'atarr k'llanan ham hëréutarr k'urjä hich mag honeenaa Hëwandum Hak'aarjä hamach gaai p'ës wai naisijim haajem.

Pablo Bernabé däi Iconio hee

14 ¹Mag p'öbör Iconio hanäm hee naaimawia Pablo Bernabé däi hamach numwe häba dubjierram haajem, judionaan Hēwandam hiek jaaujem deg. Mag dubwi maach Pör hiek hiek k'lëgk'a jaaup'öbaadeewai judionaan pöm griegonaan däimua Hēwandam hiek häl'ajierram haajem. ²Mamä häaur judionaan chi häl'aba narr k'lännau jürr judionaan k'abam k'länn wawí p'öbaadëjim hanäm, tag ham hiek häl'aba warag hamach hipierra ham hëugar k'aigba hiek'amk'iir. ³Mag gaaimua mag hamachdëu jaau nlamjä häl'amap'a haawai warag hajapcha hamag jawaag hawi haigmua da wëtbajierram haajem. Chi Pabloou Bernabé däimua maach Pör hamach däi sim k'ap'l narr haawai warag t'aar p'iiuwi högk'aba hõrag jaaumajierram haajem, jäga Hēwandamaau hamjä k'ösi sierrä. Maagwai hamau jaau wënärräm hõrau sëuk'aawai ham hugua, ham hiek hich Jöoiraujä hich sua teeg hamag deejim haajem, hag na hõrau hooba haajem nempa maach dauderra ham dak'iir waumamk'iir. ⁴Maagwai chi p'öbörpien häaur k'länn judionaan higar t'lnaawai tagam k'länn jürr Jesuu hich hi jaaumk'iir jar hautarr k'länn higar naajeejim haajem. ⁵Mamä judionaanau hamach pörnaan däimua häaur k'länn judionaan k'abam k'lännra bëewi, mokou bar wai nlamua hamach t'oopäain wëdurum ha hürbaawai ⁶deeum durr Licaonia hanämäg dlar wëtjierram haajem, chi Pablo Bernabé däi. Mag wëtwi p'öbör Listra hanäm hee naawi hérëubaadeeu jürr hagjö p'öbör Derbe hanäm hee naaimajim haajem. ⁷Mag wënärrämua hag bigaau p'öbördam nlamidäm hee hamach barmampierr jäga Hēwandamaau maach peerdlajé ha jaaumajierram haajem.

Pablo mokou bar wai nlamua peer t'öotarr

⁸Mag Listra p'öbör hee woun hääb bää häk'äraa k'itäm sëejim haajem. Mag woun hich bi heewe bää häk'äraa t'aabawi sii jup k'ëraajeejim haajem, pöd därdär haju k'aba haawai. ⁹Hich mag wounau Pablo hijejebk'amäg bñlrjä dau t'öba hür hoo sëejim haajem. Pabloou mag k'itämäg hoowai, hich hödegpain "Magäm Hēwandamaun chadcha mä monaaupäju haai sim" ha simjöo hoobaawai, hirig heerpanaa k'iesir, ¹⁰—P'iidlwia bää huba dñnlaisí hajim hanäm.

Magbaawai chadcha p'uddä dñnlaisiwia warag dlar namlulu k'abaadëjim haajem. ¹¹Hõor haig narr k'lännau Pabloou magbarm hoobaawai sereubaadëwi Licaoniapien meúata, —Keena, jäk'lännan hēwandamaanta hõor k'iir tegwia maach hee naaichëmgu hajierram hanäm jürr hamach k'apeenag.

¹²Mag hamach hēwandam hanämua, Bernabé Zeus gaai t'ärnaa Pablo jürr Hermes gaai t'är wai naajim haajem, hichta hñrcha hijejeb k'aajerr haawai. ¹³Mag p'öbör hee dub nám haigcha ham hēwandam mag Zeus hanämäg jëeujem di dñnaajim haajem. Magp'öbaadee hag heem p'adëu p'ak hemk'ooinpä pamaar dën pörsirk'a sísidäm puertdi haig p'ëbëewi p'aamamua hamägtä Hēwandamagamjö jëwam hig sëejim haajem, hõor k'apan t'änlwae ham däi häba. ¹⁴Pabloou Bernabé däimua hñurwai p'adëu mag hamach hëugar

mamagk'am hūrbaawai gaai machgau hamach k'ajūa mor gayam t'lrrēunaa hōor hee hähäag k'ap'ig wëtumua,¹⁵—Keena, ñk'ant'eeta pārau maar däi jāg n̄lma? hajierram hanlm. Maach wounaan hāba t'anaabahab; maar chan Hēwandum k'abam. Maraun sūta jāg hēwandum hanlmjā maadēu nem higab simlg jēeuju k'āyau, maach Hēwandum chaar h̄gt'ar simlg jēeumk'iirta pārag marau jaau wēnllrrabahab hajierram hanlm, hichdēuta mlg hedaujā wauwia, mlg jēbjā wauwia, p'ūas däi hag hee nem t'lnlampa t'um hāba wautarr haawai.¹⁶ Warrgarin chadcha t'umaam k'llnau hamachdēu nem k'ōsimlg jēeu n̄lmljā Hēwandomau maglm haba haajeejimgui hajim hanlm, hamau wajappai hich k'augba narr haawai.¹⁷ Mamla maglm hāba, hōrau hichigcha jēeumk'iirjō, hich juu hoopiejeejimgui hajim hanlm, ham heeg hoo simua. Mag, hichdēuta maach honee wēnllrramk'iir, maach hat'ee nosegjā chēpinaa maach nemjiirjā hajap'a höbeerpi n̄lm däi hīchab maachig t'ach k'ōjujā hed hēepierr deejemgui ha jaaumajierram haajem hamach numiim k'llnau, jūrr jaaupäräigmamua.

¹⁸ Pabloou Bernabé däimua par mag jaau durrajieb mamla, hichiita t'et'e deejierram haajem, mag p'ak k'ēchnaa p'aa n̄lmuhamachig Hēwandomagamjō jēeum hig narr jēeupiba haag.

¹⁹ Mamla hamau mag n̄lm hāba, judionaan bēejierram haajem, Antioquiamua Iconiomuajā hagjō. Mag bēewi hōor wawí p'öbaadee, hamachig paa hauwi, Pablo mokou barp'öbaadējim hanaabá. Mag jūrram k'llnau bar wai n̄ll hawia chi meemjō haadee, meebaaradēmpii hawia p'öbör higaau hēudl deet'urjierram haajem.²⁰ Mam mag hēudl deebat'urwai, tagam k'lln hagjō Jesús hiek hāk'a narr k'llnau bēewi hich hār pos haicheewai, p'iidabaadēwi deeu p'öbör hee sīeichējim hanlm, hich Pablo. Maimua hag noram Derbeeg petajim haajem, Bernabé däi.

²¹ Mag p'öbör Derbe hanlm hee maach peerdlaajem hiek jaau wēnllrramua hōor pōm Hēwandum higar hāk'apiwia deeu hamach bā heepai hewag Listraag bēejierram haajem: mag Listramua, Iconioog; mag Iconiomua, jūrr Antioquiaag.²² Mak'lln p'öbördam hee chi hāk'a durrum k'lln k'iir honee hapieg, ham hoo p'llrdrā wēnllrramua hamachdēu maach Pör hiek hāk'atarr hiekta warag hogdla hāk'api jaaujeejim haajem hamag. Mag n̄lm däi hīchab, "Hēwandum sim haar mawia, hi däi hich mag wēnllrraagan, hichiita hich jāg hi gaaimua maach dau hap'll wēnllrrajugui" haajeejim haajem.²³ Mag wēnllrramua hīchab iglesiapierr jōoin jar haumaajeejim haajem, mak'llnta chi pörk'amk'iir. Magnaa t'ach k'öba slrk'a n̄lmuoraawia maach Pör Jesuugta hamach n̄llnidaampierr t'lapaar hamk'iir hirigta jaaujeejim haajem, hamachdēujā hi hiekta hāk'a narr haawai.

Pablo Bernabé däi deeu Siria durram p'öbör Antioquia hanlmag bēetarr

²⁴ Maimua Pisidia durr dichwia jūrr deeu durr Panfilia hanlm barjierram haajem, Pablo Bernabé däi.²⁵⁻²⁶ Maig p'öbör Perge hanlm hee Hēwandum hiek jaau naawia, jūrr Ataliaag wëtwi, hamachig p'idag jaautarr t'um wau haapabaadee, hich haarpaimua jap hee paauk'awia, deeu Antioquiaag bēejierram haajem, warrjā mag p'öbör heemuata chi hāk'a durrum k'lln

pörnaanau ham päitarr haawai. Mag Antioquia p'öbör heemua hajim haajem, warrjä ham päyaagpaawai Hēwandum hiek högk'aba jaau wēnərramk'iir ham hār juu hausūunaa ham kōit hirig jēeu nll hawi päitarr. ²⁷Mag bëewi, chadcha deeu Antioquia barchëwia, chi hāk'a durrarr k'lln t'um hābam haig biirdlñaa, hamag jaaup'öbaadéjim haajem, jāga Hēwandum hajim hār hajim, maimua jāga maach Pör Jesuu judionaan k'abam k'llnagjā hīchab hich hiek hāk'am k'ōsi hāk'apijī, hamachpaa peerdñamamk'iir. ²⁸Maimua Pablo Bernabé dāi warag haigmua da wëtba, chi hāk'a durrum k'lln dāi nll hajierram haajem.

Jerusalén p'öbör hee hāba biirdlñaa hiek'atarr

15 ¹Hich mag jaar hāaur k'lln Judeamua Antioquiaag bëewi chi hāk'a durrum k'llnag, —Pärauta warrgar Moiseeu hiek p'ā platarr gaai jaau simjō pāach mehēu p'llrbichba nlm chan pāar pöd peerdñbamgui haichéjierram hanlm.

²Magbaawai Pabloou Bernabé dāimua hamau nem hagcha k'abata jaau nlm hürbaawai jūrr ham dāi chik'am hipeer hahau k'ap'öbaadéjim haajem. Mamä mamagk'ämjä warm k'llnau warag hamau jaau nlm hichaaur hiek'a narr haawai iglesia hee chi hāk'a durrarr k'llnau hich Pablota Bernabé dāi jār haujierram haajem, Jerusalenag päyaag. Mag, chadcha ham daumaai hōor jār hauwi pāijierram haajem, mam pabaimaawai jūrr hich Jesuu jār hautarr k'lln dāicha iglesia heem jöoinpa hāba hich hag hiek wajap'a hiek'aag.

³Mag chadcha Antioquia p'öbör hee chi hāk'a durrarr k'llnau hamach pāibapääiwai hērëubaadéwi, Fenicia durr dichwia, Samaria durrjä dichjierram haajem. Mag wēnərramua hamach wëtumpierr hōrag jaaujeejim haajem, jāga judionaan k'abam k'llnaujā hamach jöoin warrgarm k'lln hi hisegwia k'irjug hiiurta haujierrá, Hēwandum hiek chaarcha hāk'aag. Mag hamau nem hīgk'amam hürwia t'um chi hāk'a durrum k'lln honee durrnjim haajem hīchab.

⁴Mag jajawag wëtumua, Pablo Bernabé dāi tagam k'llnra Jerusalén barimaawai haram iglesia heem jöoinau chi pörnaan dāimua Jesuu hich hi jaaumk'iir jār hautarr k'llnauha hamag, —Keena, hāuchata pāar bēejieramgui hajim hanlm.

Mag barwi di garm k'llnag jaaup'öbaadéjim haajem, jāgata Hēwandum hajim dāi haajeejī hamau hi hiek jaau wēnərraawai. ⁵Mamä Pabloou Bernabé dāimua mag jaau nlm hürwia hāaur k'lln Moiseeg Hēwandum hick hiek p'āpitarr hajapcha hllrk'aajerr k'llnjä ya Jesús higar hāk'awi haig narr haawai mak'llnau bājāau dñpllnaa, —Keena hajierram hanlm. Judionaan k'abam k'llnjä Hēwandum hiek hāk'atarr k'llnagan hichiita t'umwe mehēu p'llrbichk'api jaaunaa hīchab Moiseeu p'ā plarr gaai jaau sīsidñmjä t'um waipi jaauju haai nlmgui hajierram haajem.

⁶Magbaa Jesuu hich hi jaaumk'iir jār hautarr k'lln dāi jöoin chi pörnaanpa hāba biirdñjierram haajem, deeu hūmaai hag hiek hajapcha hiek'aag. ⁷Maimua mag hijejēb nll hawia Pedroou bājāau dñpllnaa hamag, —K'odamnaan,

pārau k'ap'la n̄lmgui hajim hanam, nawe hich Hēwandamauta chadcha mla
jlr haujim, judionaan k'abam k'llnagpa jāga Hēwandamau maach peerdla
haaujē ha jaaubaawai hīchab hamaujā hālk'amk'iir. ⁸Hich Hēwandam t'umaam
k'lln k'ürjug k'ap'la sierramuata hīchab hamagjā hich Hak'aar deejimgui hajim
hanam, hich jäg maachig deetarrjö. Jäg sim haig hirua hamag, "Mua pāarjā hig
chirlm mlač chaaink'a hawaag" ha sim k'abahab hajim hanam. ⁹Hēwandamau
hoowai maach chan ham dāi bāllrjā k'iet'uupaijā k'aba n̄lmgui hajim hanam
Pedroou. Maagwai maachdēu hāk'atarr gaaimua maach k'aibag chugpaatarrjö,
ham dēnjā hich hagiō hirua chugpaa simgui hajim hanam, hamaujā chadchata
hālk'a naawai. ¹⁰Mag simta, ḷk'an jägwí pārau Hēwandamau hichdēu k'ap nem
wau sim k'ochk'amap'amjō nla? ḷK'ant'ee pārau hat'uucha hamag maachdēujā
pödba ni maach jöoinaujā pödba harr nemta waupi jaaum hig nla? hajim hanam
Pedroou jūrr hamach k'ürcha. ¹¹Mag k'ürjuju k'āyau maadēu k'ap'la haju haai
n̄lmgui hajim hanam: maach Pör Jesuu hich jäg hich garmua maach k'ochk'awi
hāu peerdla hautarrjö, hich hagiōta hamjā hichdēuta peerdla hau sim k'abahab
hajim hanam Pedroou, mag Moiseeu p'la plarr hiek t'um chan judionaan k'abam
k'llnau hāllrk'ajū haai k'aba n̄lmgui ha k'ap hamk'iir.

¹²Magbaawai jūrr Bernabeeu Pablo dāimua jaaup'öbaadējim haajem,
jāga Hēwandamau hamagjā judionaan k'abam k'lln heejā hag na hōrau
nem mag hooba haajempa waupimajī. Mag jaaumam hūrwia sii t'umaam
k'llnau k'īuu hūr n̄lisijim haajem.

¹³Mag ham dēn hīgk'a hōpinaa Santiagoou jūrr, —K'odamnaan, mla hiek
hūrbat hajim hanam. ¹⁴Ya pārau Simón Pedro hiek hūrbarm, jāga Hēwandamau
hista warrpem judionaan k'abam k'lln jāsenk'awi hīchab hich chaaink'a
hat'ā. ¹⁵Jāgbarm haigta chadcha mua hoowai warrgar Hēwandam hi
jaauemienau p'la plattarr heyaa hōbēbergmamgui hajim hanam hich Santiagoou.

Mag jaaumamua Hēwandamau hich hi jaauemag p'apitarr hiek
jaubaadējim haajem. Mag Hēwandamau hōrag jaautarr hiek Santiagoou
higmatarr mlač hajim haajem:

¹⁶ "Mllagwaiwe chan pārau mlač jēeubata wēnlrram.

Mag gaaimua pāran sii di burrtarr hār dik'ierr happai jālrla
t'abatarrjöta n̄lmgui.

Mamla mlač hatag deeu mlač pierrwain chadau, hich hag dibālupai
deeu hēu hau n̄lmgjō, hūmaai pāar chaain hewagam k'lln
k'ürjugjā deeu mlačig p'urreu hat'aawai mlačgta jēeu n̄lisiju,
warr jōoi David k'ararr jaar haajerrjö.

¹⁷Magbaawain chadau durrierram k'llnau judionaan k'abam
k'llnaupta mlač jlrwi, hamaujā hīchab mlačta hamach Pörk'a hauju.

¹⁸Muata mag hiek'a chirlm, mlač chi warrgarwe maglm nem
t'um hōrag k'ap'la hapiejemua" hajim haajem, Santiagoou hich
Hēwandamau hiek'atarr higwia.

(Am. 9:11-12)

¹⁹ Mag jaauwi, hich Santiagooupai, —Magua mua hoowai, har judionaan k'abam k'llanta hamach jöoin hi plawia jürr Hēwandum hiek hæk'amam k'lannag chan pöd maadëu hamag maach jöoinau nem jaaujerr t'um hat'uucha jaauju k'aba n流氓gui hajim haajem hich jöoi Santiagoou. ²⁰ Magju k'äai sii hamag hajap'a hësap p'änaa hag gaai jaaupäijugui hajim hanäm, Hēwandum na tag hldlraa hamach härpim hugua. Mag hësap gaai tag nem parhoobamta hëwandamk'a waunaa hagag jëwaag nemchaain k'échnaa hag k'iirp'ee wai narr nemek modjä k'öpiba jaaupäijugui hajim haajem. Nem t'öowia hag bag dën reyen wau sisiidämäjä k'öpiba, ni nem sii bëgöhne bag härba t'oo sim modjä k'öpiba jaaupäijugui hajim hanäm. Mag nám däi hichab dich hoor k'abam däijä bllrjä k'apes hapiba jaaupäijugui hajim haajem Santiagoou. ²¹ Maimua hichdëupai, ¿Jägwí mua mag chirá? hajim hanäm. Mua mag chirämäln, maachjö judionaan k'abamta maach meeun däi hääba jooba wënlrraajeewaita mag chirämgui hajim hanäm. Pärau k'ap'a n流氓gui hajim hanäm, mag Moiseeu Hēwandum hiek p'ä platarr hiek p'öborpierr judionaan Hēwandum hiek jaaujem di nlonlidäm hee sabarhedpierr hörág hürmk'iir t'lälrjem. Magua hichiita mälk'llanta härpai hamau hllrk'ajú haai n流氓gui hajim haajem Santiagoou.

Judionaan k'abam k'llnag hësap gaai jaaupäitarr

²² Magbaawai Jesuu hich hi jaaumk'iir jar hautarr k'llnau jöoin chi pörnaan däimua t'um chi hæk'a durarr k'llnra hääba biirdä hiek'awi chadcha Santiagoou jaautarrjö hësap warre p'ä haujierram haajem. Mag p'ä hauwia hichab mag chi pörk'a nám k'lln heem warre hoor numí jar haujierram haajem, Pablo Bernabé däi wëtuwe ham däi hääba Antioquiaag päyaag. Mak'lln Silas hajim haajem, woun hääb Judas hanäm däi. Hich mag Judapai hibllr wauwia Barsabás haajeejim haajem. ²³ Mag chi hësap mak'lln däi räju gaai mäg p'ä siejim haajem:

“K'odamnaan, maar Jesuu hich hi jaaumk'iir jar hautarr k'llnauta jöoin chi pörnaan däimua tagam k'lln chi hæk'a durrum k'lln däimua hääba marau pärag salud deepäi nám. Päar judionaan k'abahab mama, Hēwandum gaaimua maach k'odnaan haawai, t'um Antioquiapienag, Siriapienag maimua Ciliciapienagjä salud deepäi nám.

²⁴ K'odamnaan, marau maumua hürwai, mag mau maar heem wëttarr k'llnauta sii hamach k'irau wëtwia, mag mehëu p'ärbichpi jaauna, hichab Moiseeu hiek p'ä platarr gaai jaau simpa t'um waipi jajaauk'lam gaaimua hidëu päär k'öinaa naapiba nám hanäm marau hür nám. ²⁵ Mag hürbaawaita marau t'umaa hääba biirdäwi, hajap hiek'awi, hoor numí jar haujim, Bernabé Pablo däi päär haar wëtuwe ham däi hääba päyaag. Pärau k'ap'a nám, maach k'od jöoin Bernabé Pablo däi maadëu daupii haajem, ²⁶ maach Pör Jesucristo hiek jaau nám gaaimua hamach t'ojujä k'üirjuba warag högl'aba hoor hee jaau wënlrraajeewai. ²⁷ Hachá marau päär haar Judas däi Silas päi nám. Hësap gaai cha maachdëu p'ä deepäi námjö hamaujä hich hagjö pärag jaauwimaju. ²⁸ Hich Hēwandum Hak'araucha marag jaauwai pöd pärag

judionaanagamjö nem p'it'urm nem waipi jaauju k'aba nəm. Mag nəm däi maachdēu k'iijuawaijā häächa sim, chadcha hichdēu jaau simpierrpai nem jawaag. Mag pārag jaaupläim hig nəmlən məgau: ²⁹Par Hēwandam chaar k'abamag jéwaag wai narr nemek mod hoob k'ömiet. Nem t'ōowia hag bag dēn reyen wau sīsidəmjā k'öba, ni nem sii bëgöhne bag härba t'oo sim modjā hoob k'ömiet. Mag nəm däi hīchab dich hoor k'abam däi chan hoob bllrjā k'apes haajem. Cha marau jaaupäi nəmta chadcha pārau mag sark'a nəmlən, magan pāar häu wēnlrram. Ma hajim marau pārag jaaum hig narr. Hayoo Keena” ha p'ā siejim haajem, chi hēsap gaa.

³⁰Mag chadcha mag hēsap däi hamach püibapäaiwai hérēwi, Antioquía barwia, haig chi hæk'a durarr k'lln t'um häba biirdənaa, mag hēsap deejierram haajem. ³¹Magbaawai hähmuia hēreu hauwia t'lrbaadeewai honee hap'öbaadéjim haajem, mag hēsap gaai hamach k'iir jäsenk'a wawí nəm hürwia. ³²Mag nəm däi hīchab Judas Silas däi hamach numwe Hēwandam hi jaaumien harr haawai warag hamach hipaarmua ham k'iir jäsenk'a hiek'amamua wawí wai nəl hajim haajem hīchab. ³³Maimua warag ham däi k'ääi k'apanaa naawia deeu wëtju hap'öbaadeewai haiguim k'lln chi hæk'a durarr k'llnau ham köit Hēwandamag jéeu nəl hajierram haajem, häu chig haba deeu hamach chogpäitarr k'lln haar barmk'iir. Mag oraawia ham püijierram haajem. [³⁴Mama chi Silas chan maba, haigpai sīsijim haajem.] ³⁵Maagwai Pablo Bernabé däi chi Antioquía p'öbör heepai nəsiwi k'apanaam k'lln däimua warag maach Pör Jesucristo hiek jaau nəsiwijim haajem.

Pablo Bernabé k'a hogdəpläwi jürr Silas däi biekk'atarr

³⁶Mag Antioquía t'abagk'awi hagt'a nəlcha k'aba nəm hee, Pabloou Bernabeeg, —Kakë, magan maachdēu maach Pör Jesús hiek jaau wēnlrraajerrpierr hūmaai deeu hoo p'llrdəmierraugui hajim hanəm, p'öbörpierr, ham maach hēudee pawiajā jāgata nəl ha k'ap haag.

³⁷Magbaawai Bernabeeu hæk'awi chadcha wëtju hap'öbaadéjim haajem. Bernabeeu hamach daumaai Juan ham dēn hibllr wauwi Marcos ha t'llrjerr harram hig siejim haajem. ³⁸Mama Pabloou hoowai hirig mag häu k'aba siejim haajem, napem biek'aujā ham däi häba mawi, Panfiliapai hudt'urwi, tagjā ham juag hooba deeu Jerusalenag marr haawai. ³⁹Mag, Juan Marcos gaaimua jürr chik'am hipeer hahaujii hawi warag mag nəm k'äyau magan dich k'ik'ietdö haaidəjugui hap'öbaadéjim haajem. Mag chadcha Bernabeeu hich daumaai Marcos jal hauwi döjärr p'aram Chipre hanəməg hag däi higbaadéjim haajem. ⁴⁰Magbaawai jürr Pabloou Silas t'lrpläwi hich k'apeerk'a hat'ajim haajem, hag däi biekk'aag. Magbaawai chi hæk'a durrum k'llnau Hēwandamag ham t'lapaar wai nərramk'iir, ham köit jéeu nəl hawi püijierram haajem. ⁴¹Mag wëtumua Siria durr dichwia deeum durr Cilicia hanəmjā dichjierram haajem, iglesiapierr mag jaau wēnlrramua warag chi hæk'a durrum k'iiir honee hapiewai.

Pablo Silas däi wëtum däi Timoteo k'apeerk'a matarr

16

¹Mag wënllrramua Pablo Silas däi p'öbördam Derbe hanäm barimawia maigmua jürr deeum p'öbör Listra hanämag wëtjierram haajem. Mag p'öbör Listra hanäm hee hëwan Timoteo ha t'är sim siejim haajem, hïchab Jesùs hiek häk'aajem. Hi häd judeapie hlläi hajim haajem, hïchab Hëwandum hiek häk'aajem; mamä hi haai griego hajim haajem. ²Listrapien chi häk'a durrum k'älnau Iconiopien däimua chi Timoteo hëugar hajap'a hig hiyäa haajeejim haajem, t'umaam k'älnau. ³Mag gaaimua Pabloou hich däi harrm k'ochk'abaadëwi hich däi hëeurjim haajem. Mag hich däi maju habawai hi mehëu p'älrbicbäpijim haajem, t'umaam k'älnau hi haai griegok'a sim k'ap'a narr haawai mag p'älrbicbä hak'iin mag gaaimua hag perás judionaan narr k'älnau hamach hëugar k'aigba hiek'am hugua. ⁴Mag hëréubaadëwia hamach wënllrrampierr p'öbördam nñnlidäm hee mag Jerusalén p'öbör hee hamach chi pörnaan däi häba biirdäwia hësap p'ännaa Antioquiaag deepäitarr hiek dee plamaajeejim haajem, hamaujä hïchab k'ap'a hag hiek gaai jaau sim hllräk'amk'ir. ⁵Hamau mag jaau wënllrram gaaimua iglesiapierr hörav Hëwandum hiekta warag k'osi häk'a nñlsijim haajem. Mag nñm däi hïchab warag chi Hëwandum hiek häk'a nñm k'älnjä hed hëepierr k'apanaacha paauk'amajim haajem hïchab.

K'ääipi hauwi Pabloon woun Macedoniapierr hoopitarr

⁶Mamä Hëwandum Hak'arau hamag Asiapienag chan hich hiek jaaupiba harr haawai sii warppai p'älrda wëtumua Frigiapien hee dichwi, Galacia heejä dichwi, Misia durr barimajierram haajem. ⁷Mam panaa deeum durr Bitinia hanämag wëtam higjim hanäm, mamä hich Hëwandum Hak'arau hïchab mamagjä wëtpiba jaaujim hanaabá. ⁸Mag hamachig wëtpiba jaaubaawai sii mag p'öbör Misia hanäm dak'a dichwia warag deeum p'öbör Troas hanämägtä bëejieram. Maigta warrpem mä Pablo däi häba hoojim. ⁹Mag Troas p'öbör hee maar häba nñmta, hedhaar Hëwandamau Pablo k'ääipi hauwia hirig woun häb Macedonia durrmu bëem hoopijim haajem. Mag bëewia mag wounau dawamjö hi här dñplluchëwi hirig, “Kakë, mau Macedonia durr bëewia maar k'aigpérbahur” hajim hanäm. ¹⁰Mag hichig dawamjö hiek'achétarr jürr maachig hich Pablooncha jaaubaawai chadcha hich hag bärre marau maach nemdam k'ir k'augp'öbaadëjim Macedoniaag häba wëtaag. Ya maig marau k'ap'a hap'öbaadëjim, chadcha hich Hëwandamauta maach päi sim, hich hiek hörag jaaumk'ir.

Pablo Silas däi p'öbör Filipos hanäm hee

¹¹Troas p'öbormua maar jap hee paauk'awi k'ajap'a hëréubaadeeu warre döjärr p'aram Samotracia hanäm maar barjim; maigmua haudätk'aau hag noram jürr Neápolis barjim. ¹²Mag Neápolimua jürr bñläu paauk'awi Macedonia durram p'öbör chi hñrlächaram Filipos hanäm maar barjim. Ma, Romapien p'öbör hajim. Maig paawai maar k'ääidam k'apanaa naaimajim. ¹³Hagt'a maig nñm hee biek

hāb juu hāi nām hedcha maar wētjim p'öbör higaau, jér dō higaau, Hēwandamag jēwaag hōor biirdlajem haar. Maig hālin hāba biirda t'lanarr haawai hohoodö nāmuua marau hamag jaaup'öbaadéjim Hēwandam hiek. ¹⁴ Mak'lān hālin hee hāli hāb Lidia ha t'xr sim sīejim, p'öbör Tiatira hanām heem. Hichdēu put k'ichp'ë k'íir t'et'emnaanaupai jūajem hooim k'anaa peerjeejim haajem. Mag hālirau hīchab hag nawe Hēwandamag jēeujeejim haajem. Mag Lidia hanāmuua Pablo hiek'amam hūr sierr haawai maach Pör Jesuu warag hi t'āar sōsōii hapijim, Pabloou hich hiek jaaumam hajap'a t'āraucha hāk'amk'íir. ¹⁵ Magbaawai chadcha hāk'awia, t'um hich di haiguim k'ālunaupa hamach pör choopiwi, mag hālirau hich garmua marag, —Pāachdēu hoowai chadcha mua maach Pör Jesús hiek hāk'a hāmjōo hoo nām k'ai, magan mā di haar wētwia mā haig k'āibajët hajim.

Mag hādlar maach p'liba k'āibajëjë nāl paawai chadcha maar t'abagk'ajim.

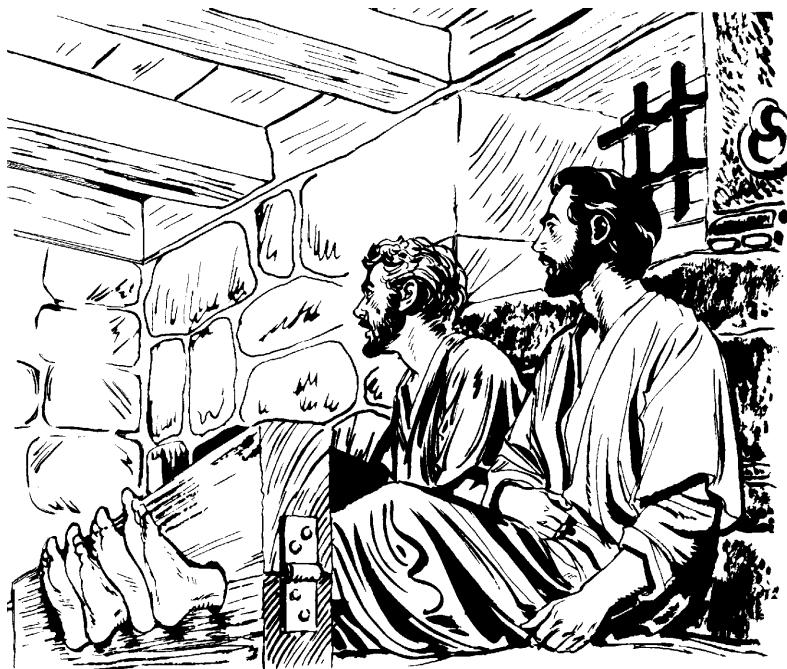
¹⁶ Mag k'urjā hich hagjō deeu maar jér dō higaau Hēwandamag jēeujem haar maach paat jēwaan wētumta, hāli hāb daupeer maar k'íirp'ee höbérchëjim. Mag hāli dösät dāita k'apeerk'a sierr haawai dau bālm k'ālān dēnjo nem magjujā k'ap'l hag nawe hichdēuta jajaau haajeejim. Mag nem jaau simua sīi chik'am chogk'a p'idk'a sierr haawai hich papnaan hat'ee p'atk'on pōm gaanjeejim haajem. ¹⁷ Mag höbérchëwia, maar Pablo dāi wētum hēudee dāi hēk'a nārranaa, nem t'eeg hāhāk'amua bigaum k'ālānag, —Mā hiek hūrbat'ā, māk'lān wounaan cha Hāgt'aa P'uū Nām hag chogk'a nām k'ālānauwai haajeejim. Nau hamau pārag jaauju, jāga Hēwandamau hōor hamach pekau heemua peerda haaujē ha jajaau haajeejim.

¹⁸ Mag maar hēdee hāhāa p'lreréuk'amjā rāaba, k'āai k'apan haadeewai, Pabloou k'öchk'aba hewag p'ālrbā chi daupeer k'íirp'ee dālāluna, chi meperag t'et k'īesir hiek'ajim. Mag hiek'amamua, —Jesucristo jua t'eeg t'owia mua rārlag hiek'a chirām. Jöpk'aa jāg hāli k'a hogda rāawia rāchta sīiubaad hajim hich Pabloou.

Magba chadcha hag bārre sīiubaadéjim, chi dösät.

¹⁹ Mamā chi papnaanau hoowai tag ham chogau ham hat'ee pōd p'atk'on ganba haadeewai meeuk'awia, Pablo Silas dāi pārk'anua, chi t'et'emnaan hāba biirdlajerr di haar harrijierram. ²⁰ Mag harrwia chi t'et'emnaanag, —Māk'lān judionaanaun sīi hōor meeuk'apijuuta jār wēnlrralngui haimajierram hanām, hamachdēu nem jaau nām gaaimua. ²¹ Maach Romapien haawai pōd maadēu hamau nem jaau nām hāk'ajū k'aba, ni hamau nem waipi jaau nām wauju k'aba nāmgui hajierram hanām.

²² Mag chi Pablo Silas dāi pārk'a haipierrum hoop'öbaadeewai hōor pōm ham haig pos hap'öbaadéjim haajem. Magbaawai chi t'et'em k'ālānau hajués soldaaunag ham k'ajūa hēerk'api jaunaa hich jāg k'ajūa k'arraa wāpi jaaujim hanām. ²³ Mag wā wai nāl hawia, cárcel deg dubk'apāinaa, chi cárcel di t'lajemag hajap'a t'laraa jaau rāajierram haajem, höbérpim hugua. ²⁴ Chi t'et'emnaanau hichig mag jaau rāabaajeewai chará, ham hiek'an

(Hch 16.24)

hierrgajärcha t'uur sim haar ham harrnaa b  dagpierra pa w  l wau sisid  m hee ham b   k  o  k'a siujim haajem, hich Pabloou Silas d  aimua jaauwai.

25 Mam   hedacha pamj   hamau hagt'a H  ewandamag oraanaa meuk'aarpa hau naajim haajem. Mag hamau H  ewandamag j  eunaa meuk'aarpa hau n  m hag hee presonaan narr k  llnauj   h  r naajim haajem. **26** Ham mag honee meuk'aardampa h  h  ak'amta, ham hiek'an d  eg  lp duk habarm  n, h  llur t'eeq duuibaad  mua waa puertdi weeudatk'abaad  m d  i presonaan j  lk'a t  lanarr cadenpata s  i h  eeda k  libaad  ejim hanaab  . **27** Magbaad  m hee h  ichab chi c  rcel di t'la k  ai s  iewia p  iirk'  ubaad  ewi hoowai, puertdi t'um weeudatk'a t  l  naajim haajem. Mag hoobaawai presonaan t'um d  armid p  obaad  empii hawi, hich espaar j  eunaa, hichd  epai wir haig ya hich t  oop  aig h  k'a s  ejim hanaab  . **28** Mag wir haig hich t  oogpam hoobaawai Pabloou hij  b haad  ewi hirig, —Kak  , hoob wir haig p  ach chig ha chiram hajim han  m. Maar h  bj   h  b  erba, maach t'umaa hagt'a m  l  ig naabahaba hajim han  m.

29 Magbaawai chi guardiaau j  opk'arraa soldaanag h  otdau paa haib  epiwi, hag d  i dubnaa, j  ap'ierr hajaugau k'a duui t  llnmuu Pablo Silas d  i n  m b  k'arr p  obk'a t  l  naaimajim haajem. **30** Maimua warag ham dawag p  e harriwi hamag, —Keena,   mua j  aga haju haai chir  , H  ewandamag m  ach peerd   haumk  iir? ha j  eujim han  m.

³¹ Magbaawai Pabloou Silas däimua hirig, —Häba maach Pör Jesucristo hiek hoppaita häk'abá. Pua chadcha mag häk'amən, pəchjā peerdəwia pə degam k'ɻənjā peerdəjugui hajim haajem hamau hirig.

³² Magwia warag hirig maach Pör Jesucristoou hőor peerdə haaujem hiek hajap'a jaaumam däi hīchab hi däi häbam deg naajem k'ɻənagpa jaaujierram haajem. ³³ Magbaawai hich hag bärre hagt'a häspaju wají nəwe mag wa wai nəmuia hēu pöm pedp'ēmatarrjā hichdëucha həwia bēnhéeu p'uurbadējim hanəm. Mag chäddau hətarr k'ur hich pör choopibaawai hīchab tagam k'ɻən hi däi häbam deg naajem k'ɻənaujā hamach pör choopijierram haajem. ³⁴ Maimua ham hiek hich di haar ham p'le harrwi hamag t'ach k'ömk'iir haudeebaawai hamau k'öjierram haajem. Mag, hichdëu Hēwandam hiek häk'atarr gaaimua, hich degam k'ɻənra t'umaa honee hap'öbaadējim haajem.

³⁵ Maimua ham hiek ya häspabaadeewai chi t'et'emnaan ham p'ääripi jaautarr k'ɻənau guardianaan jar hauwia pəijierram haajem, chi cárcel di t'la sim haar wëtwia Pablo Silas däi weeupi jaaumk'iir. ³⁶ Magbaawai mak'ɻənau wëtwi chadcha mag jaaubaimaawai chi cárcel di t'laau jürr hamag, —Chi t'et'emnaan pääar p'äärpitarr k'ɻənau mərləg jaaupääiwai pääar weeupäipi nəm. Maagwai ya pääar höbérju haai nəmgui haimajim haajem.

³⁷ Mamə chi cárcel di t'laau hamachig mag jaaubaawai, chi guardianaanjā hagt'a haig narr haawai, hich Pablo hiek jürr hirua hamag, —Maarjä Romapienta t'umaam k'ɻən dak'iir hamau maar sii wa t'ənəllupiwi, hajap'a k'ap haag jëeu hoojä jëeu hooba, sii hag bärre cárcel deg maar p'ääripi jaaujierramgui ha chirajim haajem chi guardianaanag. Magtarrta, ɔk'an jägwia hamau jam warppaimua sii pääar däita hiek jaaupäi nə, jürr meraata maar höbeerpäimk'iir. iJäg chan hëu k'aba simgui! ha chirajim haajem hirua. Mag k'ääi maraun hamachchata bëewia, hich jäg hőor dak'iir maar p'äärpitarrjö, hamachigchata maach höbeerpläipim k'ösi nəmgui hajim haajem hich Pabloou.

³⁸ Magbaa wëtwia chi guardianaanau hich mag chi t'et'em k'ɻənag jaauwimajierram haajem. Mag hamachdëu Romapien ha hürbaawai häsie jäp'ierr p'öbaadējim hanaabá. ³⁹ Mag jäp'ierr nəm häba, warag bëewia hamag hi chaigpiyaa haichëjierram haajem jürr. Magnaa dawag ham höbeerpinna ham hiek'an hit'uu hamag, —Päächta məng p'öbör heemua warag chawag hëréubaadët hajim haajem chi pörnaanau.

⁴⁰ Hamachig magbaawai chadcha höbérwia deeu Lidia di haar wëtjim. Maimua maach t'um tagam k'ɻəndam Hēwandam hiek häk'a durrum k'ɻənra däi häba biirdənnaa, maar k'iir honee wawí wai nəl hawia, warag maar haigmua hëréubaadëjim.

Tesalónica p'öbör hee hőor p'ogdə nərrjëe t'ənarr

17

¹ Mag Pablo Silas däi Filipos p'öbör heemua hëréubaadeeu p'öbör Anfipolis hanəm dichwia, Poloniajä dichwi, deuem p'öbör Tesalónica hanəm barimajierram haajem. Mag p'öbör hee judionaan Hēwandam hiek

jaaujem di siejim haajem hīchab. ²Pabloou mag mawia, tagam heejā hich mag dub n̄rraaajerrjō, jua h̄l̄ijem hed paawai mag heejā dubwia seman t̄ārjup hich mag haiguim k'�nag Hēwandam hiek jaaujeejim haajem. Mag jaaumamua Hēwandam hiek p̄ā sim gaaim hiek higwia hamag, ³—Jesús hich Hēwandamaucha p̄aitarr hawiajā hichiita hich jāg dau hap'�n hawi meeju haai s̄ejimgui hajim hanlm̄. Magtarr Jesuuta mua p̄arag jaau chirabahab hajim hanlm̄; hichta chadcha Cristouu, warrgarwe hōrau n̄lajerr.

⁴Pabloou mag jaaumam h̄urwia h̄aur k'�nnaun chadcha h̄k'awia warag ham d̄ai k'apeerk'a n̄lisijim haajem. Mag chi h̄k'amarr k'�nan h̄rcha griegonaan chi hemk'ooin hag nawe Hēwandam na hagpierraanaa hirig j̄eu durraajerr k'�n hajim haajem. Mag chi h̄k'a n̄lm̄ k'�n hee hīchab chi t'et'emnaan h̄llinpa k'apan t̄l̄naajim haajem.

⁵Mam̄ mamagk'am hoowia judionaan chi h̄k'aba narr k'�nnaun warag hiekk'ōr wau n̄muu hōor sii p̄idag chuk'u kaajā hee wēn̄rram k'�n chi k'aibagnaan wawik'a haujierram hanaabá, mak'�n d̄aimua warag hōor meeuk'apieg. Magnaa chadcha woun hāb Jasón hanlm̄ di haar wētwia, Pablo Silas d̄ai haig n̄ampi hawia, j̄arp̄ōbaadējim hanlm̄, hōor k'apanaam k'�nag p̄ar deeg. ⁶Mam̄ hamachdēu mag Jasón di haig hooimaba habaawai hich chi di k'�ta tagam k'�n chi h̄k'a durrarr k'�n d̄ai hajués het'et'errg haubējierram haajem, chi t'et'emnaan haig. Magnaa serereuk'amua chi t'et'emnaanag,

—Pabloouta Silas d̄aimua durripierr parhooba nem jaau wēn̄rram gaaimuua, hōor meeuk'apiju hēk'a wēn̄rramgui hajim hanlm̄. Maagjemta ya mau maach hee paauk'abacheewai, ⁷Jasonau hich di haig j̄eermk'ūr t̄l̄rp̄ē hauwia, warag hamach t'umaam k'�nnau maach Emperadorrau jaau sim chaaur jaaunaa, hi k'ōchk'aba, deeum rey Jesús hanlm̄ta wai n̄lm̄ haajem ha jaauijerram haajem s̄euk'a hamach k'īirjug heepaimua.

⁸S̄euk'a mag jaau n̄lm̄ chi t'et'em k'�nnau p̄ōbörpien d̄aimua mag h̄urp̄ōbaadeewai sii p̄ōbör t'umta p̄ogd̄a t̄l̄n lisijim hanaabá. ⁹Mam̄ magbaawai chi t'et'emnaanau chi Jasonag hich k'apeen d̄ai, —Pārau marag p'atk'onau p̄agm̄n, marau pāar hōbeerp̄āijugui hajim hanlm̄. Maimua Pablo Silas d̄ai t̄ag p̄ōbör heemua hērubaadeewai deeup̄ar p̄at'k'on deejugui hajim hanlm̄.

Magbaawai chadcha Jasonau hich k'apeen d̄aimua p̄agp̄āijierram haajem. Mag p̄agbap̄āiwi chadcha h̄ld̄raa ham wētpijim haajem.

Pablo Silas d̄ai p̄ōbördam Berea hanlm̄ hee

¹⁰Mag ham j̄arbaadeewai hich hag hedwe hedau k'ēubaadeewai tagam k'�n hagjō Hēwandam hiek h̄k'a narr k'�nnau Pablo Silas d̄ai deeum p̄ōbördam Berea hanlm̄t̄g p̄āijierram haajem. Mag hamach p̄āibaawai wētwi, barwia, hamach wēn̄rrampierr haajerrjō judionaan Hēwandam hiek jaaujem deg dubjierram haajem. ¹¹Ham hiek mag p̄ōbör heem k'�n Tesalónicapien k'āyaujā nem hajaugnaa hibēbsugjā s̄isid hajim haajem. Maiguim k'�nnaun Hēwandam

hiek hamau jaau nəm jā häk'am k'ōsi häk'awia hed hēepierr Hēwandum hiek chi p'ām sīsidam gaaijā jālṛjeejim haajem, Pabloou Silas dāimua jaau nəm chadcha k'ai ha k'ap haag.¹² Hamach mag nəm gaaimua hōor k'apaana Hēwandum hiek häk'ajierram hanaabá. Griegonaan chi t'et' emnaan hllinajā k'apan häk'a wējoowai hīchab hemk'ooin chi häk'a nəm k'llnijā hik'ötöö k'abata t'lnaajim haajem.¹³ Mamə mag Berea p'öbör heejā Pabloou hīchab Hēwandum hiek jaau sim chi Tesalónicapienau hūr hat'aawai, haig bēewia hamach haar hatarrjō hōor wawibaicheewai, warag hōor meeuk'apijierram hanaabá.¹⁴ Mamə magbaawai hag bärre haiguim hermanonaanau chi Pablo p'ūasieg räijierram haajem, hōor dāi. Maagwai Silas Timoteo dāi hich hag p'öbör heepai nəisijim haajem.¹⁵ Maimua chi Pablo p'ūasieg harrtarr k'llnau warag p'öbör Atenas hanlmag harrwi mam hi deet'urjierram haajem. Maimua deeu hich deet'urtarr k'lln wēdurum gaau hich Pabloou hiek jaaupäijim haajem, Silas Timoteo dāi jöpk'aa hich haar wētamk'iir.

Pablo Atenas p'öbör hee

¹⁶ Mag Pablo Atenas barwia Silas Timoteo dāi nəbaadējim haajem, ya hichdēu hag nawe ham haar hiek jaaupäiwi sīerr haawai. Mamə chi Pablo honee k'aba sīejim hanaabá, mag p'öbör heem k'llnau hamach juau nem wautarr k'apaana t'lplmāgtta Hēwandumagamjō jēeu nəm hoowia.¹⁷ Mag gaaimua judionaan Hēwandum hiek jaaujem deg mawia, chi judionaan dāi griegonaanpa hag nawe Hēwandumag jēeu durraajerr k'llnag jaaunaa, hīchab plaza hee mawia hed hēepierr hag hee narr k'llnagjā jaaueejim haajem.¹⁸ Magbaawai hāaur k'lln maestronaan Epicuro k'īirjug jaaujerr k'llnau deeum maestronaan estoico hanlm k'lln dāimua hi dāi hiyāl hap'ōbaadēwi hamach wir haigpai, —Məg woun nem hieknem chirlmua maachig ɔk'an hiekta jaau simə mag sīma? hanaajim haajem.

Maagwai hāaur k'llnau, —Mə da heen deeum durram hēwandumnaanta jaau nərrlmjōo simgui hajeejim hanlm.

Hamau mag narran, hamachdēu hūrwai, Pabloou ham jāg daar maach peerdlajem hiek jaaumamua hārcha "Jesús" hanlm higwi məg hatag maach hiiu p'iidatk'ajujā jaaumam hūrwiata mag naajim hanaabá.¹⁹ Mag nəmuia buchagdam Areópago hanlm gaai hamach hāba biirdlnaa hiek'aajerr haar hi harrwia hirig, —Cha pua hiek hiiur jaau nərrlm marau hūrm k'ōsi nəm, ɔk'an hiek hagá? hajierram hanlm.²⁰ Maragan cha pua jaau sim t'um hiek hiiuriu. Maguata marau hajapcha k'ap ham hig nəm, ɔmaglm k'anim hiek'auma? ha jēeuierram haajem chi Pabloog.

²¹ Hamau mag narran, hamach t'um Atenas p'öbör hee joobaajerr k'lln har bllrjā hamachdēu hag na maglm hiek hūrba haajem heeu hūrp'ōbaadeewai hāba mag hiekpaita hihig haajerr haawaita hirig mag jēeu naajim hanaabá, k'ap haag.

²² Magbaawai Pabloou mag hāba biirda t'lplm hee ham k'īrp'ee dñplisewia, —Keena, Atenapien hajim hanlm. Mua hoowai pārāu chadcha hathaba pāach hēwandumnaanag hajap'a jēeu wēnlrrlm hoo chirlmgui hajim hanlm.

²³Mua mag chiramla, pāar Haai hi jēeujem dipierr p'llaṛdla chitamua hoowai, pāar hēwandalamaan t'um t'lr paar sīsidla hee hāb sii t'l̄rjā chuk'u k'āidu par sim haigta sii "Hēwandalam hōrau k'augba sierram hat'ee" ha p'ā sim hootarr haawaiugui hajim hanla. Jāg pārau pāachdēu k'augbamla jēeu naabá, hich mapaita muajā pārag jaau chitabahab hajim hanla, ²⁴har mla durr t'um hompaawia hag gaai nem t'l̄nla t'um hompaatarr hag Hēwandalam. Hichpaita hedjā hee nem t'l̄nla pōrk'anaa, hīchab mla jēb gaaaim nemjā t'um k'ap sierrabahab hajim hanla. Mag Hēwandalam chan hōrau hich hat'ee ha di hēutarr heejā joobaba, ²⁵ni hōor juajā higba sierramgui hajim hanla, hichig sii nem wau dedee hamk'iir. Mag hōor juu higju k'āai, hichdēuta maach hāu hiiupi wai sienaa, cha maadēu p'ūdam hāihāi nlamjā deenaa, tagam nemjā t'um deejengui ha hiek'amajim haajem Pabloou.

²⁶Mag jaaumamua hichdēupai Hēwandalam higwia, 'Hichdēuta warrchajā woun hāb hompaa hauwia mag gaaimua mla jēb gaaai durrpierr hōor pōm hīiupājjimgui hajim hanla. Mag hōor pōm hompaaju nawe, hichdēun ham t'aabajujā k'ap'l̄naa ham jooba wēnlaṛrajujā k'ap'l̄ sijimgui hajim hanla. ²⁷Mag hichdēu hōor hompaatarran, chi peerdla k'ōsi nla k'llaṇnau dau k'isumjō jalrk'a jalrk'a wēnlaṛrlamua k'āijā hamach peerdla haupim k'ōsi hich jalrmk'iiraugui hajim hanla. Hīchab maadēu k'ap'l̄ nlaṃgui hajim hanla, har mag hi jal nla k'llaṇnag chan Hēwandalam maach haigmua warp k'aba sim. ²⁸Mla nla haig maachin hi juu heeta wēnlaṛrlamjō nlaṃgui hajim hanla. Hi k'urauta maachin hāu hiiu durrumgui hanaa hīchab, Hi k'urau k'aba hak'iin, maach chan chuk'u haajeek'amgui hajim hanla. Hich jāg pāach heepaim k'llaṇn hiek'ōoin, "Maachin Hēwandalam dāi t'lr hāba nlaṃgui" hajim haajem. ²⁹Ham hiek'ōoin mag chadcha maach Hēwandalam dāi k'odk'a nla k'ai, pōd maadēu, "Hēwandaman sii hōrau hamach k'iirjug heemua p'ir dēn p'atk'on dēn wa mokdau dēn k'āijā hompaa hautarau" ha k'iirjuju k'aba nlaṃgui hajim hanla. ³⁰Warrgarin hōrau mag hamachdēu nem wau nlamjā k'augbam gaaimuata mag nem parhooba waunaag haglaṃla jēeuwajā Hēwandalamaa sii hāwaatjeejieb mamla, hīs chan ya tag mag k'abamgui hajim hanla. ³¹¿K'an jāgwi mag hāba hichpaita higpi sii? Hichdēu maach chachju haawaima hajim hanla. Mamla mag maach chachbarm hed hōrau hamachdēu nem waumaajerrpierr hamach k'iircha k'ap jajaau hamk'iir, woun hāb Jesúz hanla ya jal wai simgui hajim hanla, t'umaam k'llaṇnag, chijā k'llaṇta hich haar hauju wa chijā k'llaṇta sii hisegwi bark'laṇju k'āijā hichdēuta k'ap jajaau hamk'iir. Mag hich Jesuu t'umaam k'llaṇn dāi mamag haju maachig k'ap hamk'iirta, meetarrjā, meeба harrjō deeu hūmaai hich Jōoirau hi p'iriu haujimgui ha jaaumajim haajem hich Pabloou.

³²Mamla mag hi meewia deeu hiiu p'lidajim ha hūrbaawai, haig narr k'llaṇnau jūrr hich Pablota wau hiek'a p'öbaadējim hanaabá. Maagwai hāaur k'llaṇnau hirig, —Hök'arta marau deeu pa hiek hūrjugui hajierram hanla.

³³Magbaawai hich Pablo k'apanag hee hōbēr dichwia petajim haajem.

³⁴Mamla mag hi hōbērbaadeewai hāaur k'llaṇnau hi dāi wētwi, hamachig

hajapcha jaaupiwia hääk'ajierram haajem. Mag chi hääk'atarr k'llañn hee woun hääb siejim haajem, Dionisio ha t'är sim. Mag woun mag Areopagonaan hanam k'llañn heem hajim haajem. Hällijä hichab siejim haajem, Dámaris ha t'är sim, maimua mag tag k'apan t'lañaajim haajem, chi hääk'atarr k'llañn.

Pablo Corinto p'öbör hee

18 ¹Mag k'ur Pablo hich sierr p'öbör Atenas hanam heemua mawi jürr deuem p'öbör Corinto hanamag petajim haajem. ²Mag Corinto p'öbör hee Pabloou woun hääb Pontopierr Aquilo hanam hich hllai däi sim hooimajim haajem, hichab judionaan. Maagwai mag Aquilo hich hllai Priscila däi Italia durrmua barchétarr hagt'a pömcha k'aba naajim haajem, Romaam emperador Claudioou judionaan t'um jalr'llaibaadeewai bëetarr. K'ääi hääb Pabloou ham hoon majim haajem. ³Mag hoon mawia mak'llañnaujä hirua p'idk'aajem p'idag k'iirta p'idk'aajem ha hürbaawai, warag ham di haig sisiwia hääb p'idk'a p'öbaadëjim haajem. Mag p'idag, put nem parrg nem p'plerig k'anaa dik'a hëu hahaug maajem hag k'a nám p'idag hajim haajem. ⁴Mag put k'a simua semanpierr juu hällijem hed paawai judionaan Héwandam hiek jaaujem deg mawia hórag Héwandam hiek jaau simua häu judionaan k'abam k'llañnagpa hääk'api haumajeejim haajem.

⁵Mag nám hee Silas Timoteo däi Macedonia durrmua bardatk'abaicheewai Pabloou warag sii maach peerdlaajem hiek jaau gaaipai sisijim haajem. Mag jaauumamua hárcha judionaanagta, "Hich Jesuuta chadcha warrgarwe hich Héwandamaucha jalr hauwia päiju ha jaaujerr pärau ná nám k'abajieb" haajeejim haajem hamag. ⁶Mamá hamachig magbaawai warag hi däi sereu p'öbaadëwi Jesús higwi warag hiek k'aigba hiek'a p'öbaadëjim haajem. Magbaawai hamach hi harr haawai, Pabloou ham dak'íir hamach k'aigba habarm k'ap hamk'íir hich mor gayam k'ajúa t'udp'ënaa hamag, —Mágnas pääch meem hed Héwandamau pääch hauba hawijä, päächdëupaita wir haig pääch k'aibag waubarmgui hajim hanam. Ya mua pärag jaaubarm päächdëuta hürmap'a nám; jáimua naspawia mä gaaimuata hok'oo nám hamiet hajim hanam. Jägbarpí hísmua hatag jürr judionaan k'abam k'llañnagta maach peerdlaajem hiek jawaan majugui hajim haajem hich Pabloou.

⁷Magpet hawi, chadcha mag judionaan Héwandam hiek jaaujem degmuwa höbérwi, jürr woun hääb Justo ha t'är sim haar petajim haajem. Mag wounaujä hag nawe chadcha Héwandamag jéeujejim haajem. Chi Justo di mag Héwandam hiek jaaujem di bigaau siejim haajem. ⁸Mag Pabloou hogdala jaau wai jéedä k'itaawai häu mag Héwandam hiek jaaujem degam pör Crispo hanamua t'um hich degam k'llañn däimua hääk'ajierram haajem. Mamá mak'llañn happijä k'aba, mag tag hich mag Corinto p'öbör hee k'apanaam k'llañnau maach peerdlaajem hiek hürbaawai hääk'awi hamach pör choopijierram hanaabá.

⁹Magbaawai biek hääb heedaar maach Pör Jesuu Pablo k'ääi k'örk'api hauwia dawamjö hirig, "Hoob mä hiek hórag jaauju högk'a chiramgui" hajim hanam. "iWarag hik'laba hamag jaaunaa! ¹⁰Rá nálluk'ampierr

млн рл дәi chirлm; maagwai ni hãbmuajä рl chig habamgui” hajim hanлm. “Mag prlag bãлrjä högk'apiba jaau chirлmлn, mлg p'öbör hee млchдёu peerdл hauju k'ллn k'apan t'лnлm k'ap'л chiraaaita mag chirлmgui” hajim haajem hich Hëwandamaucha Pabloog.

¹¹ Mag k'ääi k'ork'a t'лnлm hee Hëwandamau hichig magbaawai warag t'лbawia año hãb hawia jãrr sїsjim haajem, haiguim k'ллnag Hëwandam hiek jaauwai.

¹² Mamл mag Pablo Corinto p'öbör hee sim jaar, Acaya durr woun hãb Galion hanлmta chi gobernador hajim haajem. Hich maagwai judionaan hãba hibepwia k'apanaam k'ллnau Pablo hat'aadéjierram hanлm, chi t'let'lemnaan haar. ¹³ Mag harrwi chi gobernador Galionag, —Mag wounaun t'umaam k'ллnag hãba hichdёu jaau nлrramjöta Hëwandamagjä jéeupi jaau sim haimajierram hanлm. Hämua Hëwandamag jéeumлn, mamл jäg hirua jaau nлrramjöon jürr maach ley gaai jaau simjö k'aba, k'ietta jaau nлrramgui haimajierram haajem hirig.

¹⁴ Warm k'ллnau magbaawai Pabloou hiek'aagpam hee, jürr hich chi gobernadorrauta hamag, —Judionaan, mл hiek hürbat hajim hanлm. Mag wounau chadcha nem k'aigbamta wauwia hoor k'äijä t'ootarr hak'iin, mua pãar hiek hürk'am. ¹⁵ Mamл magba, sїi wir haig pãach jöoin hi jaau nлm gaaimuapai haawai mл chan magam hat'ee hiek'aag k'aba chirлmgui hajim hanлm. Pãach hiek'or pãach happai hiek'awia k'öinaa nлisit hajim haajem chi gobernadorrau.

¹⁶ Warag mag hiek'awia mag chi Pablo k'aibag wawaag hi hëugar sїuk'a nem jaau narr k'ллn hich haigmua dawag jark'ллiräijim hanaabá chi Galionau. ¹⁷ Mamл mag dawag jark'ллitarrjä wëtba habaawai jürr ham pör Sóstenes hanлmta warag chi gobernador dak'iir prerp'öbaadëwi mas deejierram haajem, haig narr k'ллnau. Mamл magamjä chi gobernador Galionau warag hoobamjö hapäijim haajem.

Pablo deeu Antioquia mawia húmaai biek t'ärjupam biekk'atarr

¹⁸ Pablo hich maig mag Corinto p'öbör heemua da maba sїi hajim haajem. Mag maba sїi hawiata maju haadëwi, haiguim k'ллn chi häk'a durrarr k'ллnag t'um hayoo hapäiwi, Priscila däi Aquilopa hãba jürr deeum durr Siria hanлmag maagpajim hanлm. Mamл hich hag p'öbör heepai Puerto Cencrea hanлm haig hich Pabloou Hëwandam na hiek'atarr t'um ya sãrk'a hõbér hëebaadeewai, hamachdёu haajerrjö chadcha pör k'öiwiata jap hee pawi döjärrpbaadëjim haajem.

¹⁹ Mag wëtumua Efeso p'öbör hee barimawia, Pabloou Aquilo hich hлai Priscila däi hamach hap p'ërlawi, judionaan Hëwandam hiek jaaujem di haar petajim haajem, hag hee hoor biirdл t'lnarr k'ллn däi hiek'aag. ²⁰ Magbaawai mak'ллnau Pablo hamach haig t'лbawi sїi hapi naajim hanaabá. ²¹ Mamл Pabloou, [—Hichiita mл Jerusalenag maju haai chirлmgui hajim hanлm, piesta hee chiraju haawai;] mamл Hëwandamau mл monak'a wai simлn, deeu mua pãar hoon bëejugui hawi, hayoo hayoonaa, jap hee pawi, deeu döjärrpbaadëjim haajem, Efesomua.

²² Mag jörröo hawi p'öbör Cesarea hanлm barwi durrpbaadëjim haajem, Jerusalenam iglesia hee chi häk'a durrum k'ллnag saludaan.

Mammua bëeuta jûrr Antioquiaag dichjim haajem. ²³ Mag mawia, barwia, Antioquia p'öbör hee sii hawia deeu höbëraau, jûrr Galacia durr nñrral hawia, Frigia durrjä p'ññrdaplijim haajem. Mamla mag p'ññrdal k'itamua, häü chi häk'a durrarr k'ññndam k'íir honee plamajim hanaabá.

Pablo Efeso p'öbör hee Hëwandam hi jaaujerr

²⁴ Mag Efeso p'öbör hee Pablo siëwi petarr k'ur, woun häb Apolos hanlam hi hëudee barimajim haajem. Mag woun Egipto durr p'öbör Alejandría hanlam heem hajim haajem. Hich mag Apoloou Hëwandam hiek p'ä sim gaaim hajap'a k'ap'lnaa nem jaau k'aug siëjim haajem. ²⁵ Mag maach Pör Hëwandam hiek hichdëu hajap k'ap'a sierr haawai hõrag jaauwajä nem jaau k'aug hajap'ata warre Jesús higwiajä ham jägaagaa jaaumaajeejim haajem. Mag k'itamuan mamaa sii Juanau hõrag pör choomk'íir jaaujerrpai k'ap'a k'itajim hanaabá. ²⁶ Apoloou judionaan Hëwandam hiek jaaujem deg dubwia chigagjä chuk'u högk'aba jaaubaadëjim haajem. Mama Aquilo Priscila däi haig narr haawai hi hiek'a höpinää, hich hap t'är hauwia, hajapcha hirig t'um jaaujierram haajem, jägata Jesús gaaimua Hëwandamaau maach peerdl haaujë. ²⁷ Maig sii hawi hich Apolos Acaya durr mam k'ösi haadeewai haig chi häk'a durrarr k'ññnau, "Magan pa mamk'íir marau pa juag hoojugui" hawi, chadcha Acaya durram iglesia heem k'ññnag hësap p'ä deepljierram haajem, hamach haar Apolos barbaimaawai hajap'a wai nñsimk'íir.

Mag chadcha mawi barbaimaawai hi gaaimua häü därrcha chi Acayapienaujä warag Hëwandam hiek gaai huba nñsisijim haajem.

²⁸ Judionaanau k'augba jaau nñm hichaaur hichdëun chad jûrr t'umaam k'ññn dak'íir hajapcha jaaumaajeejim hanaabá. Maagwai ni häbmuajä pöd mag k'abam haju k'aba haajeejim haajem, Hëwandam hiek p'ä sísidam gaai hoonaa "Jesuuta chadcha Hëwandamaau päju jaaujerr hõrau nñ nñmlu" ha jaauwajä.

Pablo Efeso p'öbör hee deeu bëetarr

19 ¹ Mag Apolos hagt'a Acaya durr Corinto p'öbör hee sim jaar, hich Pablojä durr Hëwandam hi jaau p'ññrdal nñrrawi bëewi deeu Efeso p'öbör hee siëichëjim haajem. Maig hïchab naajim haajem, häaur k'ññn maach Pör Jesús hiek häk'a nñm k'ññn. Mag ham hoobaawai hiyälmamua Pabloou hamag, ²—¿Pärau Jesús hiek häk'aawai hïchab hich Hëwandam Hak'aarjä haujierrä? ha jëeujim hanlam.

Magbaawai jûrr hirig, —Hñhñ, marau chan mag Hëwandam Hak'aar sim hanlamjä hürba nñmgui hajierram haajem.

³ Magbaa deeu hich Pablo garmua hamag jëeumamua, —Magan ¿jäga hawiata pärau pääch pör choopijimma? hajim hanlam.

Magbaa jûrr hamachdëu, —Juanau jaau nñrrarr häk'awiata maraun maach pör choopijimgui hajierram hanlam hirig.

⁴ Magbaawaita Pabloou hamag magjim hanlam:

—Juanaun chadcha hōrau hamach k'aibag hisegwi Hēwandamag chugpaapi jēebaawaita ham pör choopläimaajeejimgui hajim hanłm. Mag pör choo nlisib mamł, hamau hīchab hi hēudee hāb hi k'ājjā hīrpai sim hurum hiekta hāk'aju haai nłamgui haajeejim hanaabá, hajapcharan Jesucristo higwiamá.

⁵Pabloou hamachig mag hajap'a jaaubaawai, ya hag nawe maach Pör Jesús hiek hāk'a narr haawai, sii hi t'łr gaaipai hamach pör choopijierram haajem. ⁶Maimua ham pör hār Pabloou jua hausūbaawai, chadcha Hēwandam Hak'aar ham gaai p'ës haicheewai, sii hamach meu k'aba, deeum meuta hiek'a p'öbaadéjim hanaabá. Mag t'łnlla hawi Hēwandam hiek hich mag parhooba jaau nłisijim haajem. ⁷Ham hiek mag Jesús t'är gaai pör choopitarr k'łln t'um hemk'oon hap'a docejö naajim haajem, chi k'apanag.

⁸Mag Efeso p'öbör hee simua hed t'ärjup hich mag judionaan Hēwandam hiek jaaujem deg maajeejim haajem, maach peerdłajem hiek jawaag. Mag bālrjā högk'aba jaau simua Jesuuta hich Hēwandamau pätarr haawai hi hiekta hāk'api hauju hēk'aajeejim hanaabá, häu hamach peerdłmk'íir. ⁹Mamł häaur k'łln hamach jāg k'ichag gaaimua hāk'amaaugau, Cristo hiek higwia hag hēugar warag woun héugarmjö k'aigba hiek'aajeejim hanłm. Mag nlla paawai Pabloou hichta warag ham haigmua mawia, chi hāk'a durrarr k'łln hich däi p'ë harrwi, jürr woun hāb Tirano haajerr hag degta hed hēepierr hamag jaau sīejmajim haajem. ¹⁰Hich mag jaau simua año numí sīsijim haajem, Efeso p'öbör hee. Maguata t'um judionaan maimua judionaan k'abam k'łnprpa Asia durr joobaajerr k'łlnnau maach Pör Jesuu hōor peerdł haaujem hiek Pabloou jaau sim hürjierram haajem. ¹¹Maagwai Hēwandamau hich hīiuta magpi siewai Pabloog hich jua t'eeq deewi Pabloou hōor hee nem k'íir pogk'e hōrau hag na mag nem hooba haajempa wau nłrrajim haajem hīchab. ¹²Mag hōor monawaag nem jua t'eeq siewai sii hi k'íir jäärjem wa hirua k'ajúa jüajem k'ājjā chi haaunaan haar harrwia, hag hār hausūbarmuapai k'a machag chugpaanaa hīchab mor hee bēn k'aigbam wai sīsidłmja chadcha höbeerpäi maajeejim haajem.

¹³Mamł hīchab naajim hanaabá, häaur k'łln judionaan, sii parhooba wēnlrramua hōor mor hee bēn k'aigbam sīsidłm jar weerpjerr k'łln. Mak'łlnau hīchab Pablo dënjo maach Pör Jesús t'łr t'łrnaa hōor mor heem bēn k'aigbam jarwērpju hawi chi bēnég, “Pabloou jaau nłrraajem hag Jesús hiek'au jāg woun mor heemua höberbaadët” haajeejim hanłm.

¹⁴Chi mag wēnlrrarr k'łln häbam k'odpai siete naajim haajem. Mak'łln judío hāb p'adnaan pör Esceva hanłm hag chaain hajim haajem. ¹⁵Mamł hamach mag wēnlrraajerr haawai, biek hāb hamach hipieraa hajupii hawi mag hiek'abaawai, chi mepeer woun mor hee sīrrau jürr hamag, —Mua k'ap'l chirłmgui hajim hanłm, k'ai hagá Jesús, maimua k'ai hagá Pablo. Jāk'łlnan chadcha nem jua t'eeq nłm. Mamł pārau chan hoob mąraq magmiet hajim hanłm.

¹⁶Magwi chi woun mag hich mor hee bēn k'aigbam wai sierrau warag hamag haudimawi warag ham d'xi jāubaadéjim hanaabá. Mag jāubaadëwi, mag mepeer däi simua haawai, nem juapa t'eeq mag siete narrjā hich jua

jampiba hamach gaai mas deebaadee, högk'awi, warag hamachta hag di haigmua k'ap'ig p'öbaadëjim haajem, sii k'a pepet'or hich mag k'ajüajä chuk'u. ¹⁷Mag hed magtarr hoor t'um judionaan k'abam k'lanupa Efeso p'öbör hee k'ak'apdö t'lanisiewai t'aar paraa nám hiek'au warag maach Pör Jesúus higwia hi jua t'eegta t'ö hiek'ajeejim haajem, hórau.

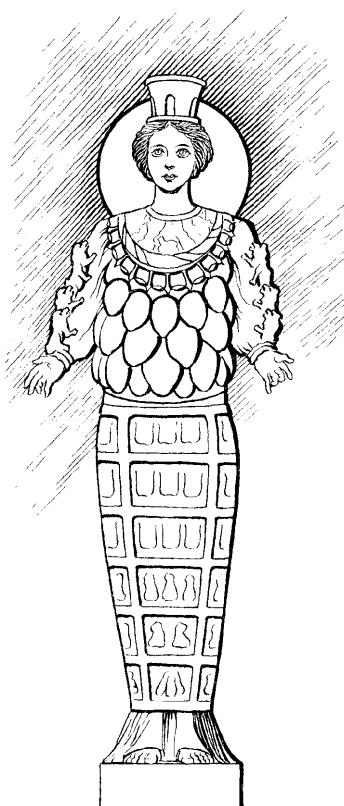
¹⁸ Magbaawai híchab k'apan hag nawe Héwandam hiek hæk'awia narr k'lanjä bëemawi hag na hamachdëu nem k'aigba waaujerrjä t'umaam k'lan dak'ir meerba jaaumaajeejim hanaabá. ¹⁹ Mag nám däi híchab hamachdëu Héwandam hiek hæk'aju nawe parhoobam hiek hësap gayam k'augwia haglmuia bënk'lanck'a sisid harr k'lanaujä magam hësap t'um p'ë haibëewi, t'umaam k'lan dak'ir hörpäimajierram haajem. Mag hësap póm hördubtarr gaai p'atk'on werbatarr k'ap haag hawi, k'irjunaa p'ä hoowai, p'atk'on póm cincuenta miljö höbérjim haajem. ²⁰ Magam gaaimua Héwandamau hich jua t'eeg hoopibaawai, hoor póm maach Pör Jesucristo hiekta hæk'amaawai, warag haaidla k'ap'í haaidamajim haajem híchab.

²¹ Magtarr k'ur sii hawia Pablo Macedonia durram k'lan hoon mawi hich mampaimua jürr Acayapien hoonjä därbaju k'irjubaadëjim haajem. Mag hich p'larldä nárraju k'irju hauwia hich hödegpai, "Nacha jäg durr numí p'larldäwiata Jerusalenjä bart'urwia jürr Romapienjä hoon majugui" hajim hanam. ²² Mag chadcha hich Macedoniaag maju nawe hich na hoor numí p'lijim haajem, hich juag hoojem k'lan. Mak'lan, dau hääb Timoteo, maagwai hääbk'ai Erasto hajim haajem. Mak'lan hamach happai p'liwi hichin k'ääi k'apanaa Asia durr sisijsim haajem.

**Efeso p'öbör hee sii hoor
p'ogdä nárrjée t'anarr**

²³ Mag Pablo maju haadëwi hich na hoor p'li nám jaar, Efeso p'öbör hee sii hoor póm p'ogdawi meeuk'a nárrjée hap'öbaadëjim hanaabá, Pabloou Héwandam hiek jaau nárram haaidla k'ap'í haaidamam gaaimua. ²⁴ Mag kaaijä hee hoor pos nárrjée t'anarr mägta hajim haajem:

Woun hääb siejim haajem, Demetrio hanam. Mag wounau hamach hewandam

(Hch 19.24)

һллі Diana hanлmлг jëeujem di hoowi hagjöö daii p'atk'on dën waaujeejim hanaabá. Maata hi p'idag hajim haajem Hich k'apeen däimuа mag wauk'anaa pér simua p'atk'on hathaba hamachpierr haaujeejim haajem.

²⁵Biek hāb chi Demetrioou hich däi p'idx'aajem k'ллn maimua deeum k'ллn hagjöö hich hagjöm p'idag gaai naajem k'ллnra hābam haig t'лrk'anaa hamag, —Keena, pārau k'ap'l nлmgui hajim hanлm, maachin hāba mаг p'atk'on dën didamk'a wau nлmuata p'atk'on k'їirjö hoojem. ²⁶Mamл mag nлm hee pārau pāach daúa hoonaa pāach kachijä hūrjeeawai pārau k'ap'l nлmgui hajim hanлm, Pabloou hiek'a nлrram. Hi hiek mag "Hõrau juau nem wautarr chan hēwandam k'abam" hanлm. Mag jaau nлrraawai hőor póm chadcha hi higar hăk'a t'лnлmgui hajim hanлm. Mag hăk'a nлm chan mag hich mаг Efeso heepaijä k'aba, sii mаг Asia durr hee peer t'umaam k'ллnauta hăk'a wёjöm. Pārau k'ap'l nлmgui hajim hanлm, mag sii hõrau hirua jaau nлrram hăk'a nлm gaaimuapaijä k'abam. ²⁷Mua hoowain maadëu nem wau nлm hõrau tag hauba haadeewaita sii maach k'aibag waubarmjöta hajugui hajim hanлm. Maig ёjamaam p'atk'on maadëu hooju? Mag nлm däi hichab maach hēwandam hллі Dianaag jëeujem dijä hõrau warramjö k'ochk'aba haadëmuа mаг hatag paawai warag t'лrp'öö k'aba sїsijugui hajim hanлm, mаг Asia durr maimua durrpierram k'ллnau hirig jëeujerrjä tag jëeuba hap'öbaadeewai.

²⁸Demetrio mag hiek'abarm chi k'apeenau hўrbaawai chadcha hi higar nлm hiek'au warag meeuk'a sereu p'öbaadëwi, "Maach Efesopien hēwandam hллі Dianaan hichta hāba hich mag hēwandamk'a sїrraju; hijöm chan tag chuk'umgui" hajierram haajem. ²⁹Mag serereuk'am gaaimua sii warag kaijä hee hőor p'ogdл nлrrjée maadëuјä k'augba jоisijim hanaabá. Mamagk'am hee hőor pochag bëewi, Pablo k'apeen numí Macedoniaapien Gayo däi Aristarco hanлm rарp'öbaadëwi, hamach t'umaam k'ллn hāba biirdlajem di haar het'et'errg harrwi wai dubpl'öbaadëjim haajem. ³⁰Magbaawai Pabloou mag hőor pos t'лnлm haig bëewi dubwi hõrag hiek'am hig sїejim haajem, mamл hääur k'ллn hichab Hēwandam hiek hăk'a nлm k'ллnau hлdлlr hirig bëepibajierram haajem. ³¹Mag nлm hee hichab hääur k'ллn Asia durr chi t'et'emnaan hich Pablo k'apk'ллnaujä ham mamagk'am haar hirig mapiba jaaupäijierram hanaabá. ³²Mag hi ham haig bëeg hék'ak'ak'am hee, hierri ham biirdл t'лnлm haar hőor serereuk'am hiek chan sii maadëu k'augbata wёjoojim haajem. Mag sii hőor p'ogdл t'лnлawai, hääur k'ллnau serereuk'amua k'їet jajaau k'aawai, tagam k'ллnau hagjö k'їet serereu haajeejim hanaabá. Mamл hőor póm mag t'лnлmuа hääur k'ллnau chan hamachdëu mamagk'amjä k'augba, k'an hat'eeta bëewi naajї bллrjä k'augba nлmta, däi mamag haajeejim hanлm. ³³Mamл woun hаб Alejandro hanлm haig sїerr haawai hääur k'ллn judionaanau maata jürr hajués hőor k'apanag na hëudл deet'urjierram haajem, jürr hõrag wajap'a jaaumk'їir. Magbaawai Alejandroou judionaan köit hiek'aag hагt'aag jua hлanaa juaupai jajaau k'abaadëjim haajem, hőor k'їupamk'їir. ³⁴Mamл hőor póm mag t'лnlarau

hich Alejandroyä hīchab judiok'a simta mag hiek'aagpam k'aug hat'aawai deeu heeupemjö sereubaadëwi, “Maar Efesopien hēwandam hāli Dianaan hichta hāba hich mag hēwandamk'a sierraju; hijöm chan tag chuk'umgui” haajeejim hanlm. Hich mag serereuk'lamua hora numijö naajim haajem.

³⁵Mag nll paawai chi p'öbör heem secretarioou häü hēk'a sii hawia, k'üpaa hat'awi hamag, —Keena, Efesopien hajim hanlm, mäg durr gaai t'umaam k'llnau k'ak'apdö t'lpnlm, hāba mäg p'öbörouta mäg maach hēwandam hāli Diana di t'lanaa hi k'ürk'a wau sim hāgt'armua burrchétarrjä t'la wai naajem.

³⁶Mag maadëu hi dipa t'la wai naajem chadcha haawai ni hābmuajä maach hijürr “Jaan süük'aawaii” haju k'abamgui hajim hanlm. Mag maadëu t'umaam k'llnau k'ap'l nllmta, ik'ant'ee päär jäg nllma? Päachta warag k'si nllisit hajim hanlm. Nacha hajap'a k'ürjunaa k'aba chan hoop jächag jägmiet hajim haajem. ³⁷Chamä k'lln wounaan päräu mäig waiberr k'llnau chan bäljrä maach hēwandam hāli Diana higwia k'aigba hiek'aba, ni hag degam nemjä jigg'aba nlm. ³⁸Demetriooou hich k'apeen däimua hiwiir hābam hēugar k'äjjä t'et'emnaanag jaaum hig nlm k'ai, warre ham haarcha mawia hamagta jaauju haai nllngui hajim hanlm, maglm hat'eeta ham naawai. Maiguin chadau hagdaujö k'ürcha jürr chik'am jaauju haai nllngui hajim haajem. ³⁹Wa magba deeum hiek k'äjjä päräu ham däi hiek'aag wai nlm k'ai, leiu jaau simjö chi t'et'emnaan däi hāba biirdlanaata hiek'aju haai nllngui hajim hanlm, chi secretarioou. ⁴⁰Magba sii cha nlmjö chan häü k'aba simgui hajim haajem. Mägbarm gaaimua Romapienau k'äjjä jürr maachig, “¿K'an gaaimua päräu jäg hōor meeuk'apiji?” ha jéeuk'iin, ⁴¹maadëu hamag k'an habarju? hajim hanlm. Pöd maadëu hamag “Chadcha magbarm gaaimua hajim” haju k'aba nllngui hajim haajem, sii maach garmuata nacha juau hogt'om ham k'uylarbarmjö harr haawai.

⁴¹Chi secretarioou hōor pöm t'lpnlmäg mag hiek'apläiwia, t'umaam k'llnag höbeerpi jaaujim haajem.

Pabloou Macedoniapien hoot'urwia Greciapienjä hoot'urtarr

20 ¹Maimua mag hōor p'ogdawi sii kaajjä hee parhooba pos nllrjëe t'lanaawia dichdimaaawai Pabloou chi häk'a durrarr k'lln t'ärk'a hauwi ham wawí wai sii hajim haajem. Mag ham wawí wai siewi, hayoyoojii hawi, deeum durr Macedonia hanlmäg mawia, ²chi häk'a durrum k'lln nllnäidlämpier Hēwandam hiek jaau p'ärlrdä nllrämua warag hōor k'ür honee hapieejim haajem. Mag nllrämua warag Greciaagjä mawia, ³barwia, Greciapien hee hed t'ärjup siejim haajem. Mag sii hawia Grecia durrmua jürr Siriaag maju hawi barco nll sim hee hürbaadéjim haajem, judionaanau hich dak'äu wai nlm. Mag sii hich baraata hoo nlm ha hürbaadeewai Siriaag maju harrjä maba, warag hich marr k'ld heepai hewag bëewi, deeu Macedoniaag dichjim haajem. ⁴Ya mag hich bëpái hewag mam däi hi daumaai hōor wëtjim haajem. Mak'lln hâb jöoi Pirro hiewaa Sópater hanlm hajim haajem, Bereapierr. Maimua dau numí Tesalónicapien hajim haajem, Aristarco Segundo däi. Maagwai dau hâb Derbepierr Gayo hanlm hajim

haajem. Mag tag wëtjim haajem Listripierr Timoteo, maimua Asia durram k'lan hagjö numí, Trófimo Tíquico däi. ⁵Mamä mak'lan hamach t'um Pablo däi häba mä chirarr p'öbör Filipos hanlm hee bardatk'achéwi, jürr maigmua hamach hap hérebaadéwia, Troas p'öbör maar nñ naaimajim. ⁶Magbaawai maachin hök'ar pan levadura chuk'u wauwia k'ojojem hag p'iesta dictarr k'urta Filipos p'öbör heemua wëtjim hichab, döjärr garmua barco hee. Mag wëtwi, k'odjörröö hawia, cinco días naata mag maach na wëttarr k'lan nñm haar barimajim, Troas. Mag Troas p'öbör heejä maar siete días naaimajim.

Häbmiecha Pabloou Troaspien hoot'urtarr

⁷Domighed pan t'orreuewi häba k'öju harr haawai maar häba podpa nñm haig Pabloou chi häk'a durrum k'lan däi hiyä simua hamag Héwandam hi jaaus siejim. Mamä hich Pablo hag noram häspaaau maju harr haawai mag hijéjebk'amua ya hedacha pamaa hajim. ⁸Maar t'um häba hägt'aagajärcha hoor podpaajem haar naajim. Maig lámpara k'apan siï p'up'up jiir hloid t'lnaajim. ⁹Mag hedacha pamjä Pablo hijéjebk'am hee, hewan häb Eutico hanlm ventan hi gaai hägt'aa hoo siejim. Mamä mag da höbérba haawai hich hoo sierz haigpai k'äibaadéwi, hñidau siï mam hägt'aa piso t'ärjupam haarmua burrwi, warre chi meemta jiir haujierram. ¹⁰Magbaawai Pablo hñrbawia, mag chi meem hñr heeg t'lk'öonaa, warag hö prl wai p'iidlñnaa, chi haig narr k'lan nag, —Hoob jäp'ierrmiet, mäg chaai meeba siebahab hajim.

¹¹Maimua deeu hägt'aa hamach narr haar mawia, Jesuu hich k'apeenag t'ach k'öpi jaaus platarrjö, Pabloou pan t'orreuwia, hamach t'umaa k'ö dichwia, húmaai Héwandam hiek hamag jaaubaadéjim. Mag jaaus simua hich mag haardatk'amua häspabaadeewai bñlrjä k'äiba hich mag petajim. ¹²Mag hi petaawai chi chaai burrwi meetarr hich Pabloou hiiupi hautarrjä meebs harrjö hich diig harrjierram. Pabloou hamachig jaautarr hürwi chaai chi meem hiiupi hautarrpa hamach daúa hoobaawai hi hëudee pawiajä hich mag honee nñsijim.

Troasmua Miletog biekk'atarr

¹³Mamä mag hi maju nawe maachta nacha jap hee paauk'ajim, döjärr garmua hi na maag, mag wëtwia p'öbör Aso hanlmta deeu maach häba hooju ha hiek'atarr haawai. Maagwai hich, jürr bñli maju haadéwi maar hëudee bëejim, bñli. ¹⁴Mag Aso bardatk'aimawia deeu hi däi hoowian chad maar häba häbam jap hee deeum p'öbör Mitilene hanlmag wëtwi hich mag häba barjim. ¹⁵Mag barwi hag noram döjärr p'aramdam Quío hanlm k'sirplee dichjim. Maimua hag noram deeum p'aramdam Samos hanlm gaai naaimajim. Mag Samos hanlm gaai k'üchpai naawi dñrbagk'aau deeu jëb wapem gaaicha p'öbör Trogilio hanlm k'äi hëewia t'lgdatk'aau chadau Miletog barjim. ¹⁶Mag mäg biek'au hich Pablo Efeso p'öbörjä maba harran, Asia durr mak'lín da barbaju hawiata mabajim, Jerusalén p'öbör hee jöpk'aa barwia ham p'iesta Pentecostés k'a nñm hee däi siem k'ochgau.

Pabloou Efeso iglesia heem chi pörnaanag hiek'atarr

¹⁷Mag p'öbör Mileto hanlm hee barchëwia sii Efeso iglesia heem jöoin chi pörnaanag hiek jaauipäjim, hich hoon bëemk'ir. ¹⁸Mag hiek jaauipäiwia chadcha bardatk'abaicheewai hamag magjim:

—Pārau wajap'a k'ap'a nλmgu hajim, jāgata mλ chitaaejē pāar hee warrcha Asia
hee mλch pachētarr haigmua hīs hewag pawiajā. ¹⁹Hich mag bλlrjā mλch t'öba,
maach Pör Jesūs hat'ee sii dau hap'λλ hi chogk'a chitamgui hajim. Mag p'idx'a
chitamn, judionaanag maadēu Jesūs hiek jaau k'itaawai hλk'amaaugau dich
dāita k'aigba haadēp haawaijā, dich garmuan maadēu ham dau haug k'augwi
warag dauhi paraa k'itaajemgui hajim. ²⁰Mamλ magλm hāba, pāach hλu
wēnλrramk'ir mua pārag maach Hēwandum hiek jaaub k'aba jaau chitajimgui
hajim. Mua pārag hōor k'apanag dak'irjā jaaunaa pāar di haarcha mawia pāach
happai nλm haigjā jaaujeejim. ²¹Judionaanag jaaunaa maimua judionaan
k'abam k'λλnagpa jaaujeejim, jāga hamach k'aibag t'um hāsie hewag k'irjuwia
hisegju haai nλ, Hēwandum k'ōsi simjōta wēnλrraag; magnaa jāga maach Pör
Jesucristo hiekta hāba hogdλba hλk'a wēnλrraju, magλm t'um mua jaaujeejimgui
hajim. ²²Maimua hīsjā hich Hēwandum Hak'araauta mλ pāi sim haawai mλ
Jerusalenag ma chitamgui hajim, magλm haar mλch dau hap'λλ hajujā k'irjuba.
²³Hēwandum Hak'araau mλchig jaaujeeewai mua k'ap'a chirλmgu hajim, hamau
mλ dāi hamachdēu hampierr hawi mλ p'āarju cárcel diin jam sīsidλm. ²⁴Mamλ
mag mλch dau hap'λλ haju k'ap'a chirλmja magju k'irjuwia gaai masi hoo chirλλ
haa k'augba chitam. Mλ k'irjungan hāba Hēwandum maach k'ōsi peerdλ
haaujem hiek maach Pör Jesuu mλchig jaaupitarrta jaauju k'irju chitamgui hajim.

²⁵ Mag jajawagmamua, 'Pāach t'umaam k'ɻɻnag k'ap hamk'iir hīs mua warre pārag jaauk'imgui hajim: Mua chadcha pāar hee hich māg Hēwandam hiek jaau p'ɻɻrda chitlmua pārag jaaujeejim, Hēwandamta pāach t'āar hee hat'aawai hichta pāach Pōrk'a sīsimk'iir. Mua mag pārag jaau chitaajerr, hīspai pārau mā k'īir hoowia ya tag pārau mā hoobamgui hajim. ²⁶ Mlchdēu mag pārag jaaujerr k'ap'ɻ chiraawai hich hagjō hīsjā mua mag chirlm. Māgnaa pāach meem hed Hēwandamau pāach hauba hawiajā hoob mā gaai t'amiet hajim, pāachig bɻrlrjā jaaubajim hawi. ²⁷ Hēwandamau hichdēu hōor peerdā haaujem hiek māchig jaaupitarr t'um bɻrlrjā meerba mua pārag jaautarr haawai ya mā chan māg chirlm haig bɻrlrjā hiekk'ōr chuk'u chirlmgui hajim, Hēwandam dau na. ²⁸ Magua mua pārag mag chirlmgui hajim: Pāar har chi hāk'a durrum k'ɻɻn pōrk'a nām k'ɻɻn, pāach mor hālrk'anaa hīchab pāach k'apeen chi hāk'a durrum k'ɻɻn jā wajap'a t'la wai nāisit. Magaag magamk'iirta Hēwandam Hak'arau pāar jar haujimgui hajim, maach Pōr Jesuu hich bagau p'ag hautarr k'ɻɻn hajap'a t'la wai wēnlrramk'iir. ²⁹ ēK'an jāgwia mua pārag mag chirlm? Mua mag chirlmān māgaugui hajim: Mā hēudee hamachdēupai hamach higwia chi machnaan haajem k'ɻɻn pāar hee bēeju. Mak'ɻɻnaun tigrieu hich haig nemchain t'ār haaujemjō sīi chad k'abam

hiekta chadam hiekjö pārag jaaubaicheewai pāar himeraa k'ūgur hauwi warag pāar hee nem hārchëjegui hajim. ³⁰ Mag nλm hee hīchab pāach heepaim k'λλnaujā sii sëuk'a nem jaau pλrjēe hap'öbaadëju, chadcha Hēwandam hiek chaarcha hāk'a durrum k'λλn jürr hamach gar paa hawaag. ³¹ Chadcha pāach magju mλchdëu k'ap'a chiraawaita mua pārag mag jaau chirλmgui hajim, hag nawe k'ap hamk'ii. K'iir k'ap'a nλisit magλm k'λλn pāach hee bëewaim hat'ee. Año t'ärjup sii hedaram magwe gaai machgau dauhi paraa hoo chirλmuu pāach wawiejerra pārau k'ii heyaa habat ha wawimajim Pabloou.

³² Magnaa hīchab, 'Keena, ya mλ tag pāar hee bëebaju haawai hīswe warre mua hich Hēwandam juu heeta pāar t'λsie pλagpamgui hajim, hichdëu maach k'ōsi peerda haaujem hiekta hogdλba hāk'a wēnλrramua hichta hāba chi juu t'ier haawai hichdëuta warag pāar k'iirug bāaupimamk'ii. Hichdëuta mλg hatag paawai t'um hich chaaink'a wēnλrrarr k'λλnag hāba hichdëu nem deeju ha jaautarrjā deeb k'aba deejugui hajim. ³³ K'ap'a habat pārau hīchab: Mλ chan mλg chitλm haig chik'am p'atk'ondam wa k'ajūadam k'āijā wajapp'a hoowai, "iHih! jāgλm t'umta mλ dēnēg pabaadék'iina" haba chitλmgui hajim. ³⁴ Magju k'āai mλch juapadamauta p'idk'awia, mλchdëu nemdam hig chirλm t'um p'ē hauwi, hīchab mλch k'apeen mλch dλi wēnλrrajerr k'λλnau nem hig nλmjā mua mλchdëu hamag hau deejeejimgui hajim. ³⁵ Mλchjö mag p'idk'amk'ii rta mλch chitλmpier mua hich mag pārag jaau chitaajem, mag p'idk'a nλmuu hīchab dau hap'λλ hamachdëu nemdam hig nλmjā pōd hauba durrum k'λλn juag hoo wēnλrramk'ii. Pāadē maach Pör Jesuu hiek'atarr k'ii heyaa habat hajim: Hiin chadcha hi hiek'ōoin "Dich garmua chik'amnag nemdam deewaita maach honeecha haajemgui hajim, chi hau sim k'āaijā."

³⁶ Mag ham wawí wai siewi hiek'a haaipabaadeewai jiepor p'öbk'anaa hamach t'umaam k'λλn dλi hāba Hēwandamag jēeuim, ³⁷ Maimua mag Hēwandamag jēeu haaipawi ya Pablo maagpabaadeewai, t'umaam k'λλn hi hat'ee dauhi paraa t'λnλmuu jürram k'λλnau hi hö p'λλr jōinaa hi k'ii hāl hahau k'ajierram. ³⁸ Mag hich Pablooucha hamag mag hedpai hamau hi k'ii hooowia tag hoobaju ha jaautarr haawai mag gaaimua hök'iijuu hap'öbaadëjim. Mag hök'iijuu nλm hāba, hi dλi wētwia k'ieb jér barco hee hi hoo deepäit'urjierram.

Miletomua Pablo Jerusalenag matarr

21 ¹ Mag Miletomua Efesopie jōoin chi pörnaan p'ērlawia dōjärr paaulk'abaadeeu sii marau k'ajapp'a dōjärr morrdam Cos hanλm mag hērëubaadëjim. Maigmua hag noram sii hich maigpaimua t'ladä deeum p'λram Rodas ha t'är sim gaai barwia, mammua jürr döhieg p'λλrp'eeu, Pátara hanλm barjim. ² Mag p'öbor Pátara hanλm jerag barco hāb wëjöm marau hooimajim, Fenicia durr mam hanλm. Magbaawai marau hag hee waaidλwia dōjärr paaulk'abaadëjim. ³ Mag wëtumua k'odjörröo hawia dōjärr morr därrcha sim Chipre hanλm dōjärrmuu hoo dichjim. Ma, maar juawë gar t'λbajim. Mag wëtumua warag Siriaag wëtjim. Mamλ mag maar wëtum barco heem nem hāaur

Tiro p'öbör hee p̄laju hatarr haawai mam dubimajim. ⁴Mag p'öbör hee chi häk'a durrum k'lln haar wëtwi ham däi maar siete días naaimajim. Hich maig mag chi häk'a durrum k'llnag Hēwandam Hak'arau jaaubaawai jürr hamachdëu Pabloog Jerusalenag mapiba jaaujim. ⁵Mam̄ par mag mapiba jaau n̄lm hāba, seman hāb dichdimam hee maar wëtaagpajim. Mag maar wëtum haadeewai Hēwandam gaaimua maach k'odk'a n̄lm k'lln t'um hamach hllin däi hamach chaainpa p'öbör higaau jér maar hoopäain bëejim. Maig jér mosjä hee pachëwi, maach t'um jiepor p'öbk'anaa, Hēwandamag jéeuujim. ⁶Mag Hēwandamag jéeuwia, t'umaam k'lln däi hagdaujö hayoo hayoo naawi, marau maach wëtu barco hee waaidat̄k'abaadeewai hamachjä hīchab hamach diig durr paauk'abaadëjim.

⁷Maimua ya hābmiecha tag p'ūas jēmerbaju hat'ee, mag maach narr p'öbör Tiro han̄lm haigmua jap hee paauk'awia, Tolemaidaag wëtwi, barwi, haig chi häk'a durrum k'lln däi saludaawia, warag ham haig k'ääim hāb hënter k'ëujim. ⁸Noram haigmua hērëubaadeeu p'öbör Cesarea han̄lm barwia woun jöoi hāb maach peerdlajem hiek jaaumie Felipe han̄lm di haar wëtjim. Warr hich mag Felipe, iglesia heem chi pörnaan juag hoojem k'lln siete narr heem hajim. ⁹Hich mag jöoirau chaain hllin happai chi daupeen jayap wai siejim, Hēwandam hi jaaumien. ¹⁰Mag Felipe di haig maar k'ääidam k'apancha k'aba n̄lm hee, Judea durrmuwia woun hāb hagjö Hēwandam hi jaaumie Agabo han̄lm bëejim. ¹¹Mag bëewia, maar dak'ir Pablo hāi jäajem hauwia haguia jürr hich bā däi hich juapa järäinaa, —Hēwandam Hak'arau m̄lraag jaauwai magta jā hauju haajemgui hajim chamag hāi jäajem pap, Jerusalén p'öbör hee judionaanau. Mag jānaa jürr judionaan k'aba, durr chaauram k'llnagta siī par deeju haajemgui hajim Agabou.

¹²Maach jāglucha mag hürbaawai Cesareapien däimua marau Pabloog Jerusalenag mapiba jaaau naajim. ¹³Mam̄ mag mapimap'a n̄lm hee, jürr hich Pabloou marag magjim:

—¿K'ant'eeta jāg pāar dauhi paar t'ñarráma? Hoob k'ürijumiet hajim. Pāar hich jāgta n̄lmn magan m̄lchpata hök'ürijuu hapiju hēk'a n̄lmgui hajim. Jerusalén pabaimaawai hamau mag m̄l hibllrwijä, maach Pör Jesúz gaaimua k'ai, hidëu mag sim. Hi gaaimuan m̄lm magamjä haba t'ōju chiramgui hajim Pabloou.

¹⁴Par mag jajaauk'amjä maach hiek häk'aba habaawai warag hich magpai sïuwia Hēwandamagta marau, —Hēwandam, p̄lta maach Pör haawai p̄lchdëu k'ap hirig nem jaaubá hanaajim.

¹⁵Magtarr k'ur k'ääidam k'apan k'aba n̄lm hee, marau maach nemdam k'üir k'augwia Jerusalenag durr paauhk'abaad. ¹⁶Maar däi wëtjim hāaur k'lln Cesareapien chi häk'a durrarr k'lln. Mak'llnau woun hāb Chiprepier Mnasón han̄lm hag di haarta maar p'ëbaadëjim, Jerusalén p'öbör hee barwia hichdëu marag hich haig jéermk'ir di deeju ha sierr haawai. Mag woun hag nawe maach Hēwandam hiek häk'awi siejim.

Pablo Jerusalén barwia Santiago hoon matarr

¹⁷Mag durr paauk'abaadéwi ya Jerusalén paauk'abaimaawai, haig chi häl'ka durrarr k'llanau sii maar hamach haig baarpi hauwia t'um honee n̄lisijim.

¹⁸Mag maach bartarr noram Pabloou maar hich däi p'ë harrjim Santiago hoon. Mag Santiago di haig hīchab iglesia heem chi pörnaanjä narr haawai ¹⁹Pabloou hamag saludaawia hök'ar hiyälamamura hamag jaaubaadéjim, jäga judionaan k'abam k'llan heejä Hēwandamau hirig hich hiek jaaupinaa hīchab nem k'ir pogk'e waupimaajeejí. ²⁰Pabloou hamachig mag hīgk'amam hūrbaawai honee n̄lam hiek'au warag Hēwandamagta, “Aay, hläucha magbarm Hēwandam” hajierram. Maimua jürr hamach garmua Pabloog, “Padë maar hiek hürbari, marau rärlag jaauk'im” hawi, —Pua rächdëujä k'ap'l chiramgui hajierram, judionaan hee hōor pöoma t'plam chi häl'ka n̄lam k'llan, mama t'um mag t'plam k'llan hiek hichiita hamau hich mag Moiseeu p'ä rälatarr hiek räbla hllrk'a wënrraju haaai n̄lam haajem. ²¹Maimua hamag jaauwai, mag judionaan t'um hamach durr chaaur jooba n̄lam k'llnag pua Moiseeu hiek p'ä räarr gaai nem jaau sisidämjä hllrk'apiba jaaujem haajemgui hajierram. Mag n̄lam däi hīchab hamag chaain mehëudamjä t'labichpiba jaaunaa warag maach jöoin hijä hisegpi jaaujem haajem. ²²Magnaa hirig, Jägajuma maadëu har chi mag k'irju n̄lam k'llnag, magam hiek chad hapim hugua? Hamachdëu rä barbaichëm ha hūrbaawai, hichiita jerrba hāba biirdlñaa hamau rärlag mag hiek hëudab k'aba hëudajugui hajierram. ²³Chadcha rächta mag hiek'a chitlm ham hugua, jäg pua mägta habá, marau rärlag k'irjugdam deegpam: Mäig hōor jayap n̄lmgui hajierram, Hēwandam na hāba hiripai jëwaag hi hat'ee särk'aju ha hiek'a n̄lam k'lln. ²⁴Jäg rä ham däi Haai hi jëeujem deg mawia ham däi hāba räch k'ooipibá, Hēwandam na wajap'a chirsieg. Magnaa hīchab räch pör k'öipibarm paarjä p'agpäinaa warm k'llan dën paarjä p'agbap'i hajierram, ham dënja hagjö k'öipäimk'ir. Hōrau hamach daúa pua magbarm hoobaawai, jägan säuk'aawaita hōrau rä hëugar mag jaau naajim haju. Magbaawai hīchab puajä hamach dënjo Moiseeu jaau rälatarr hllrk'a sim hajugui hajierram chi Pabloog wawimamua.

²⁵Magnaa, Har judionaan k'abam k'llan hīchab maach Hēwandam hiek häl'katarr k'llnagjä ya marau hësap haaidäräijiimgui hajierram. Hamag marau jaaupläitarr gaai, hōrau hamach juau nem parhoobamta Hēwandamk'a waunaa hagag jëwaag nemchaain t'ötarr modjä k'öpiba, nem t'öowia hag bag bag dën reyen wau sisidämjä k'öpiba, ni nem sii bëgöne bag hārba t'oo sim modjä k'öpiba jaaupläijim. Mag n̄lam däi hīchab dich hōor k'abam däi chan hoop bllrjä k'apes hapiba jaaupäijiimgui hajierram, Pabloog hīgk'amamua.

Pablo Haai hi jëeujem deg sim rä hautarr

²⁶Warm k'llanau hichig mag jaaubaa chadcha Pabloou mak'llan jayapam k'llan däi mawia, hag noram Hēwandam na wajap'a n̄lisieg hamach t'um hāba hamach k'ooipinää, Haai hi jëeujem deg dubjim,

p'adnaanag k'an hedta mag sark'a nəm hōbér hēebaadeewai hag paar nemchaaindam hamach pipied k'ëchju haai nə ha jawaag.

²⁷Mamə siete días mag sark'a naaju hatarr haawai, ya sark'a höju dakpamam hee, judionaan Asia durrmuia bëetarr k'əlnau Pablo Haai hi jéeujem deg sim hoop'öbaadëjim. Mag hamachdëu hoo hat'aawai pərp'öbaadëwi warag hähäak'amua siita hōor p'ogueupäijierram. ²⁸Mag hōor p'ogueupäiwia warag,—iKeena israelnaan, maar juag hoobahut'ñ! haajeejim. Chamag wounauta durrierr hōor t'umaam k'əlnag maach jöoin hi hisegpi jaunaa, Moiseeu p'ā platarr hiekjä hasekaspiba jaau nərranaa, hīchab məg Haai hi jéeujem di higwiajä k'aigba hiek'a nərraba haajeeb hajierram. Mag nərramua hīs hag hee judionaan k'abam k'əln dubju k'aba haajemta warag hierr p'ē wai siewai məg diin ya k'aigba sīsimgui hajierram. Deeu wajaug paap'lībam haig chan pöd hag hee Hēwandamag jéeuju k'aba simgui hajierram, hähäak'amua.

²⁹Mag judionaan k'abam k'əlnprata Haai hi jéeujem deg hierr t'ənlənmk'arran, hamachdëu hich Pablo magju na woun Efesopierr Trófimo haajerr däi hāba nərram hootarr haawaita mag hedjä Pabloou mam hierr Haai hi jéeujem deg hich däi wai simpii narr gaaimuata mamag k'ajierram.

³⁰Mag hähäak'am hūrbaawai sii hōor pöm k'ap'ig bée t'ənlisijim. Maimua k'apanaam k'əlnau Pablo pərp'öbaadëwi, jürram k'əlnau dawag het'let'errg wai hōbérwi, hag bärre Haai hi jéeujem dën chi puertdi p'äark'a sīujim. ³¹Mag dawag harrwi, k'apanaam k'əlnau haawai, ya Pablo t'ōopäaig hēk'a nəm hee, Roma durram soldaan pöm t'ənarr heem chi comandanteeu hūr hat'ajim, mag p'öbör heem hōor t'umta kaajä hee t'ənləm hanəm. ³²Magbaawai hag bärre capitannaan soldaan däi t'ərk'a hauwi mag ham poposk'am haar k'ap'ig p'öbaadëjim. Mag wëtwi warm k'əlnau mag comandante hich soldaan däi pochag hurum hoo hat'aawai jürram k'əlnau Pablo p'otpäpäik'arrjä tag dichbajierram. ³³Mag barimawia, chi comandanteeu Pablo par haupiwa, warre caden numiimua jā sīupijim. Maimua haig narr k'əlnag, —Jā jamaam woun hagá, maimua k'ani hichdëu jāg sīej? ha jéeuim hajap'a k'ap haag.

³⁴Mamə mag sii hirua k'ajap'a jéeutarrta, deeu heeupemjö sereubaadëwi sii hähäak'amua jürr chik'aman hichaaur jaaupärlä k'aawai chi comandanteeu pöd häk'ajujä k'augba haadëjim. Mag, sii warag hich soldaanag chi Pablo cuartel hee harrpjjim. ³⁵Mag soldaanau Pablo harrumua ya chi cuartel haiguim döig bärk'arr pabaimaawai warag sii chaajjö juu hee jiir harrjierram, hōrau hamachig bāyeu haujujö haadëp haawai. ³⁶Mag t'ənləmən ham hēudee serereug wëtumua warreta Pablo t'ōopi jajaau haajeejim.

Pabloou hich kőitpai hiek'atarr

³⁷Mag harrumua ya hich cuartel hee wai dubaagpam hoobaawai hich Pabloou mag soldaanun pör chi comandanteeg griegonaan meúa jéeuim, jöpcha hi däi hiyñl haag. Chi comandanteeu hūr wai Pabloou hichig griegonaan meúata hiek'abarm hūrbaawai hirig, —Hää, puan magan

maar meujā hiek'aajeebma hajim. ³⁸ ¿PA Egiptopier k'abá, pua k'abají har na biek hāb gobierno däi wérblaag chumanaan pöm cuatro mil plch daumaai jar hauwi hōor barba haajem chllí p'ë harrtarr? hajim hirig.

³⁹ Magbaa Pabloou, —MΛ chan Egiptopier k'abam. MΛLN judioougui hajim, Cilicia durr p'öbör Tarso haajem hee t'aabatarr. MΛ mag sii p'öbör parhoobam heemjā k'abam. MamΛ pua k'ös hak'iin, hidéu mΛrg hiek'apik'am, mua hōrag hiek'am k'osi chiramgui hajim.

⁴⁰ Mag chadcha chi comandanteeu Pabloog, “PA hiek'aju haai chiram” habaawai, Pabloou hajap'a döig dag gaai dΛnplunaah hōor k'üpamk'iir juau jaubaawai, k'iu paauk'abaadee, jürr hebreonaan meúa hamag magjim:

22 ¹—Keena k'odamnaan, jöoinpa t'um, mΛ hiek hürbat, mua mΛchdëupai mΛch k'aigpér hiek'aagpamgui hajim.

² Pabloou hamachig hebreonaan meúata mag hiek'abaadëm hürbaawai chará warag sii k'iu hürp'öbaadëjim. Mag hōor k'iu t'Λnplam hee, hiek'amamua Pabloou mamagag majim:

³—MΛLN judío charau. MΛ Cilicia durr t'aabajimgui hajim, p'öbör Tarso hanam hee. MamΛ mΛch herraawe mΛig Jerusalén bēewia hich mΛigpai jöoipa chiramgui hajim. MΛ maestro Gamalielau mΛrg wajap'a maach jöoin hiita t'umaa jaau bāaujimgui hajim. Magtarr haawai mΛch t'āardamaucha Hēwandam dau na nem hajap'a waum k'osi waujuuta hēk'a chitaajemgui hajim, hich jäg pārau haajemjö hīchab. ⁴ Warran chadcha mua mΛg Jesús hiek häl'ka wēnplarram k'Λln pΛr hauwi dau hap'Λn wawaag ham hēudee hēk'aajeejim. Mag pΛr hauwi, hllin hawiajā, bΛlrljā dau haug k'augba cárcel deg dubplaimaajeejimgui hajim, mΛchdëucha. ⁵ Mua maaggjerr p'adnaan pöröu k'ap'Λnnaa hīchab chi pörnaan hi k'ääi juu heegpaim k'Λlnnajā k'ap'Λ nplmgui hajim, hamach paarmua mΛrg hēsap wau deejerr haawai. Biek hāb hamachdëucha mΛrg hēsap wau deejierramgui hajim, Damasco p'öbör hee maach k'odnaan judionaan haar mag hēsap däi mawi, Jesús hiek häl'ka durrum k'Λln pΛrk'a haut'urwi, mΛig Jerusalén haipierrwai ham gaai hamachdëu hampierr haag.

Pabloou hichdëu Hēwandam hiek häl'katarr jaautarr

⁶ Pabloou mag hichdëupai hich jajawagmamua, 'MamΛ mag mΛchig hēsap wau deebaawai hag däi mamta, ya Damasco dak'a hedausiøjö nplm hee dëgölp pagt!Λm daujö hedjä heemua p'Λr jéer hat'amua ⁷warre mΛ jék'at barwerbpäijimgui hajim. Mag jék'at chiramua hūrwai hōor chuk'u sim heemuata mΛ t'Λrcha t'Λrt'Λrnnaa, “¿K'ant'eeta pua jägcha jäg mΛ hiek häl'ka durrum k'Λln k'aibag wawaag ham hēudee hēk'a nΛrráma?” ha siejim mΛrg.

⁸ MΛchig magbaawai jürr mua hirig, “Señor, ¿ma pa k'aiuma?” ha chirajim. Magbaawai mag hōor chuk'u sierr heemua mΛrg, “MΛLN Jesús, Nazaretpierrau ha siejim. Pua jäg mΛ k'apeen hēudee hēk'a nΛrráma hab” hajim. ⁹ Magbaawai mΛ däi wēnplarrak'Λln mag pagt!Λm daujö pΛr jéer hat'am hoowia jäp'ierr nΛisijim. MamΛ mag hōor hiekjö mΛrg

hiek'atarr chan pöd hamachdëu k'augbajierram, k'an hata hiek'a siejim k'ai.

¹⁰ Magbaawai mua maach Pör Jesuug, “Señor, ¿mua jāga haju haai chirá?” ha jēeujim, mächig mächdëu nem wauju jaaumk'ir. Magbaa hirua märlag, “P'iidawia warag pach maa harrag pet” hajim, “Damascoog. Jamta pachdëu nem wauju t'um pälrag k'ap jaaujugu” hajim märlag. ¹¹ Mag harar wäl jéer hat'arrau warre mä dau k'augba pälbjerr haawai mä k'apeenau sii mä jua gaai pälraata Damascoog mä báyeu harrjierramgui hajim Pabloou, hichpai jaaubamua.

¹² Magnaa, ‘Mag p'óbör hee siejimgui hajim, woun jöoi hâb Ananías hanäm. Mag jöoi Héwandam dau na hagpierraanaa hichab Héwandamaau Moiseeg hich hiek p'ápitarra gaai nem jaau sísidämäjä hajap'a hâlark'aajerr haawai, judionaan t'um mag Damasco p'óbör hee naajerr k'âllnau hi hëugar hajap'a hig hiyâl haajeejimgui hajim. ¹³ Mag jöoirau mä jéer chiram di haig mä hoon bëewi mä t'âr t'ârnaa märlag, “Héwandam gaaimua k'odam, deeu dau wajap'a heerdâ chirs!” hajim. Mag chadcha hirua magbarm bärre mä dau heerdâbaadeewai mua hi k'fir heerpa chirsijimgui hajim. ¹⁴ Mag hiek'amamua mag jöoirau märlag, “Maach jöoin hag Héwandamauta pa jár hat'amgui hajim, hichdëu nem waupim k'osimta pälrag k'ap'a hapinaa, hichab hâb bâlräjä k'aibag chuk'u k'itam pach daúacha hoona pach jâglucha hich hiekjä hûrmk'ir. ¹⁵ Ya pua mag pach daúacha hi hoobaawai puata jûrr mäg hatagjä t'umaam k'âllnag hi hiek pachdëu hûrtarr jaauua hichab pach daúa hootarrijä jaau chitajugu” hajim. ¹⁶ Magnaa märlag, “¿Jâimua pa k'aní ná chirâma? hajim. P'iidawia, pach pör choopibá. Magnaa Héwandamaau pach k'aibag chugpaamk'ir Jesucristoog jéeubá” hajim hich jöoi Ananiaau märlag.

Pabloou jāga maach Pör Jesuu judionaan k'abam hee hich pâijí ha jaautarr

¹⁷ Mag chadcha Ananiaau mächig jaautarrjö hawi, mä deeu Jerusalenag mawia, Haai hi jēeujem deg Héwandamag jéeu chiramta sii dëgölp mä dau heert'âg hat'amjö habarm hee, Jesuuta mua hoo hat'ajimgui hajim Pabloou, hichpai jaaubamua. ¹⁸ Mag hich hoopiwia märlag, “Mâig Jerusalén chan par pua mä hiek hörág jaauwiajä hamau hâk'abam. Mag k'âai pachta jöpk'arraapai mäg p'óbör heemua warag chawag petá” hajim. ¹⁹ Magbaawai mua hirig, “Señor, t'umaam k'âllnau k'ak'apdö t'ânlamgui” ha chirajim, “mua Héwandam hiek jaaujem dipierr mawia, pa hiek hâk'a durrum k'âlln pârk'awia, cárcel deg p'âarnaa ham wâmaajerr. Maagjerr hâbmuajä meraa k'aba simgui” ha chirajim. “Mächdëucha hamach mag waaujerra mua hamag pa hiek jaauwai, ¿hamau hâk'abaju? ²⁰ Esteban k'ararr pa hiek jaau k'itam gaaimua t'ôo naawajä dâi haig chirarr haawai mäch hiparmua t'ôopi jaauuaa mag chi t'ôo narr k'âlln k'ajúajä mächdëuta t'âa chirajim. Mä mag chitarrauta hîs jûrr mäch garmua hamag pa hiek jaauwai, ¿hamau hâk'abaju k'ai?” ha chirajim hirig mäch garmua. ²¹ Magbaawai maach Pör Jesuu deeu pâba märlag, “Petá; hichiita deeum durr durr warp mua pa pâi chiramgui” hajim, “judionaan k'abam k'âlln hee.”

Magta Pabloou hichdëu Jesús k'augtarrjä jaaujim judionaanag.

Cuartel hee peer Pablo wlatarr

²² Warran mag hiek'amam häu k'iu hi hiek hür naajim. Mamä häbmiecha hirua mag hiek'abapäim hürwia deeu sereu p'öbaadeeuta, "Jäg wounan warreta t'öopäiju haai sisiim" k'ap'öbaadéjim. ²³ Mag serereuk'amjä pلام higba, warag k'ir machgau hamach k'ajüa mor gaai jüa نامن t'arrëujüjö, hamachdëu wir haigpai häudäldätk'am däi jébpa t'öinaa hägt'aag p'öpräli k'aawai, ²⁴ chi comandanteeu warag Pablo cuartel hee hierrag harriwi wapi jaaujim. Pablo hiek mag hich wlaadee, k'an gaaimuata mag hoor sereu t'نامن hi t'öopi jaau نامن ha meerba jaumk'ir hajim haajem. ²⁵ Mamä mag hierr harrwi, hi juu jälk'anaa, ya hich wlag habaawai, haig capitán sierrag hich Pabloou, —¿Párau sii hich jäg Romapien päächdëu نامن haig waju haai نامن hajim hanam, k'an gaaimuata نامن mäg wai نامن haagjä bllrjä jéeu hoojä jéeu hooba?

²⁶ Pabloou hichig magbaawai chi capitanau hag bärre mawia jürr chi comandanteeg jaaujim hanam:

—Comandante, Pabloou hichdëu jaauwai hi mag Romapierr hanamta, ¿pua hi wapi jaau chirá?

²⁷ Magbaawai chi comandante Pablo haig bëewi hirig jéuemamua, —¿Chadcha نامن Romapierrá? نامن Romapierr k'ai, märlag meerba jaaubá hajim hanam.

Magbaa jürr hich Pabloou, —ملاون chadcha Romapierrau perá hajim hanam.

²⁸ Magbaa chi comandanteeu, —ملاون Romapierr k'aag p'atk'on pöm p'agwiata Romapierr k'ajimgui hajim hanam hirig.

Mamä jürr Pabloou, —Mua chan p'agjä p'agba, sii ملچ dënnaan Romapien harr haawaita ملچ را Romapierrk'a chiramgui hajim hanaabá.

²⁹ Chi soldaan mag hi waju harr k'النau mag hürbaawai warre haigmua chawag hérëubaadéjim hajim. Mag نامن däi hichab chi comandanteejä hichpata jüp'ierrbaadéjim hanaabá, Pablo Romapierrk'a simta hichdëu mag hi juu jälk'apinaa wapi jaautarr gaaimua jürr hichta k'aigba haju k'irjuwi.

Pabloou judionaan chi pörnaan na hich köt hiek'atarr

³⁰ Judionaanau Pablo däi mamagk'am hoowi chi comandanteeu k'ap'نامن ham hig siejim haajem, k'an gaaimuata hamau hi däi mag naají. Mag, warag chi caden Pablo jua gayam hëerpäiwia chi p'adnaan pörnaan t'um Asamblea heem k'النra hich haig t'لرک'اللرپاییjim haajem. Maimua hag noram ya chadcha t'um häba biirda t'نامنلیسیهی chi Pablo dawag haibëewi ham na دلپلاری sijim haajem.

23 ¹ Mag ham k'irp'ee hich دلپلاری subaawai mag judionaan chi t'et'emnaanag dau t'öba heerpanaa, —Keena, k'odamnaan, Hëwandamau k'ap'نامن simgui hajim hanam, نامن hi dau na k'ajap'a chitaajem. ملچ mag chitam k'ap, ملچدیج k'ap'نامن chiramgui hajim, hi dau na k'aigba k'aba chiram.

²P'adnaan t'um t'lənəm k'ɻən pör Ananías ha t'ñr sierrjā däi haig sierr haawai Pabloou mag hiek'abarm hūrwia hi bigaa narr k'ɻənag hi hijurcha deepi jaaujim hanaabá. ³Magbaawai Pabloou mag p'adnaan pörög, —Pələn maiguin sii k'iirugjā chuk'uta hiek'abapäim. Hēwandamaujā hīchab pə gaai juu k'laajuké hajim hanəm, pəch mag hiek'a chirəm paar. Pə hīchab chi t'et'em haawai hajap'a nem k'ap jēeu hoona hagpierra nem wawaagta məig hoo chirabá. Mag simta, c̄jägwi pəch paarmua leíu jaau sim chaaur warag mə hi p'ärpi jaau chirā? hajim hanəm.

⁴Magbaawai haig narr k'ɻənau Pabloog, —¿P'adnaan hamach t'umaam k'ɻən hat'ee hich Hēwandamaucha chi pörk'apitarrrta pua bələrjā högk'aba, hich k'iiucha mag hiek'a chirā? hajierram hanəm.

⁵Magbaa Pabloou, —Hāa, muan mama mə hi p'adnaan pör k'abampii chirajiebma hajim hanəm. Mua k'ap'ə harr hamua chan mag hiek'abak'amgui hajim hanəm. Mua k'ap'ə chirəmogui hajim hanəm, Hēwandam hiek p'ā sim gaai “Pāach heem chi t'et'em higwia hoob k'aigba hiek'am” ha p'ā sim.

⁶Mag nəm hee Pabloou k'aug hat'ajim haajem, chi t'et'emnaan hee saduceonaan däi fariseonaarpa t'lənəm. Hichdēu mag k'aug hat'aawai t'umaam k'ɻənag hūrmk'ii t'et, —Keena, məjā fariseota məg chitəm, maagwai mə haajā hīchab fariseo hajimgui hajim hanəm. Pārau məig hiekk'or paraamjō mə wai nəmən, sii maach meewia deeu maach hiiu p'iidəju hāk'a chitəm gaaimuapaita məig mə wai nəmgui hajim hanəm hamag.

⁷Pabloou mag hiek'abapäi wai fariseonaanau jūrr chi saduceonaan däi chik'am hipeer hahau nən hawi hihāba narrta warag k'ik'iratdö haaidə p'öbaadëjim haajem. ⁸Saduceonaanau jaauwai, maach hak'aar chuk'u sierrjēe haawai, maach meewai məg hatag pawijā tag maach hiiu p'iidəbaju haajem. Mag nəm däi hamag chan hāgt'ar Hēwandam chognaanjā chuk'u, ni mepeenjā chuk'um hanaabá. Mama jūrr fariseonaanau magba, hamau hāk'abam hanəm t'um hāk'ajem haajem. Magəm gaaimuata warjā mag chik'am hipeer hahau k'ap'öbaadëjim hanaabá. ⁹Mag sereu t'lənəl hawi, hāaur k'ɻən Moiseeu p'ā pəlarr hiek jawaag chi machnaan fariseonaan higar narr k'ɻənau p'iidəlk'awi, —Marau məg woun bələrjā k'aigba sim hooba nəmgui hajierram hanəm. Mama mag sii hi dau heert'ag hat'amjöta hajim hanaawai, dösātauta hirig hiek'ají wa Hēwandam chogauta hiek'ají maadēu k'augbamgui hajierram haajem.

¹⁰Jūrr mag serereuk'amua warag hat'uucha pamaawai, hōrau sii jūrram k'ɻənau hēudələlk'amua, Pablo piu t'lərrēu haju k'iirugjī, chi comandanteeu soldaaunag hi sim haar hālrapiwi, ham juu heem k'echeunaa deeu hūmaai cuartel hee warrpijim haajem. ¹¹Mag mam hi harrtarr hed hedaar maach Pör Jesuucha Pablo haig bēewia hirig, —Pablo, hoob jāp'ierr chiram hajim hanəm. Jāp'ierrju k'āai warag t'āar p'ii habá. Pəchdēu Jerusalén p'öbör hee hōrag mə hiek jaautarrijō, hich jāg Roma pawiajā pua mə hiek jaau chitajugui hajim haajem hichigcha.

Judionaan Pablo par hawaag hibëptarr

¹² Mag maach Pör Jesuu Pabloog hiek'atarr noram judionaan k'apan hāba hiek deewia hihāba n̄uisijim haajem, Pablo t'ōopäaig. Mag n̄am hanłmuwa, Pablo t'ōopäibam haig chan ni hābjā t'ach k'öba ni dōjā döbaju ha hiek'awia, "Maach m̄ag hiek'abarm pödba meerk'apäimłn, magan jūrr Hēwandamau maachta k'aibag wauju haai n̄amgui" ha hiek'ajierram hanaabá. ¹³ Chi mag hiek'a narr k'łłn chi k'apanag cuarenta hatcha naajim haajem. ¹⁴ Mag chadcha hamach happain ya chi hiek'am harr haawai p'adnaan chi pörk'a n̄am k'łłn judionaan chi t'ierrnaanpa hāba narr haar wētwi maguimajierram haajem:

—Pablo t'ōobam haigjā błłrjā maar t'ach k'öba ni dōjā döbaju ha hiek'awi n̄am. Marau maach hiek'atarr pödba meerk'apäimłn, magan warag maachta Hēwandamag k'aibag waupi jaaujugu hajierram haajem chi pörnaanag. ¹⁵ Cha marau jaau n̄amjō hamk'īir, nau pārau tagam k'łłn t'um chi t'et'emnaan dāimua chi comandanteeg nanwe m̄lig pāach haig hi hig n̄am habat hajierram hanłmu, hi dāi hök'ar hiyāłłmamu hajap k'ap jēeumaag. Magbaawai marau sīi hi k'īirp'ee n̄aan majugu hajierram hanłmu, m̄lig wai barchéju nawe t'ōopäaig.

¹⁶ Mamł hamau warm k'łłnag mag jajaauk'am hich Pablo hñp'li k'ł hābam hag hiewaa hūr sierr haawai hichdēu mag hūrbarm bärre Pablo wai narr haar quartel hee mawia hi hēugar mamagk'am hichigcha jaauwimajim hanaabá. ¹⁷ Magbaawai Pabloou capitán hāb hich haig t'łrnnaa magłg, —Chamłg woundam comandante haar hat'aad hajim hanłmu. Nau hirua hichdēu k'ap comandanteeg nem hīgk'aimaju.

¹⁸ Magbaawai chadcha capitanau chi chaai comandante haar warrwi hirig, —Preso hāb Pablo haajemua m̄a t'łr hauwia m̄ag chaai p̄a haig haibëepijimgui hajim hanłmu. Hi hiek mag m̄ag chaairau p̄lrlag nem jawaag wai chirłm haajem ha jaaujim chi comandanteeg.

¹⁹ Magbaa chi comandanteeu chi chaai juu gaai p̄lrlaa chaaur hich hap harrwi, —K'anta pua m̄lrlag jawaag wai chirá? ha jēeujim hanłmu.

²⁰ Magbaawai chi chaairau hirig, —Judionaan ya hāba hiek deewi n̄amgui hajim hanłmu, nan p̄a haig hiek'aan bēeg. Nan hamau p̄lrlag Pablo harrpijugu hajim hanłmu, hamach pörnaan judionaan chi t'et'echaram k'łłn dāi hāba biirda n̄am haar, sēuk'a hök'ar hit'üu jēeumamua hajapcha hi k'ap haag hawi. ²¹ Mamł hoob ham hiek hāk'amgui hajim hanłmu. Chi mag hiek'a n̄am k'łłn k'apanag cuarenta hatcha n̄amgui hajim haajem. Hich mak'łłnta Pablo t'ōopäibam haigjā t'ach k'öba ni dōjā döbaju ha hiek'a n̄amgui hajim hanłmu. Maimua sīi hamach hiek'atarr pödba meerk'abapäaiwai warag hamachdēuta Hēwandamag hamach k'aibag waupi jaauju haajem. Maagwai hamachdēu hāba p̄a hiekpaita hūr n̄amgui hajim hanłmu. Pua hamag mag harrpimłn, magan k'ld jārr sirp'łg hee n̄anaa m̄a naamjööti t'ōopäiju haajem ha jaaujim haajem chi chaairau.

²² Magbaawai chi comandanteeu chi chaairag, —Mag cha p̄lchdēu m̄lrlag jaaubarm hoob błłrjā deeum k'łłnag jawamgui hajim hanłmu.

Mag jaaupiba wawinaa chi chaai pāijim haajem.

Gobernador Félix haar Pablo deepāitarr

²³ Magbaawai chi comandanteeu capitannaan numí t'ärk'a hauwi hamag nem t'um k'irr k'augamk'iir magjim haajem:

—Soldaan sií bälupai wëtju k'lan doscientos jar hat'at; cabaai gaai wëtju k'lan setenta, maimua soldaan t'utk'er panjä hichab doscientos jar hat'at hajim hanam. Mak'lan däi nau k'ëutarr k'ur nlla hawi hedaram las nuevenaa pâar Cesareaag wëtjugui hajim hanam, Pablo deen. ²⁴ Maimua hich Pablo hat'eejä hagiö cabaai jar deebat, hag gaai mamk'iir. Bälajä hi chig haba harriw hich jäg monak'a gobernador Feliig t'asie pñabajët ha jaaujim haajem mak'lan capitannaanag.

²⁵ Mag jaauwi ham wëtum däi chi comandanteeu hësapjä p'anaa deepäjim hanaabá, Cesarea durram gobernador Félix hat'ee. Mag hësap gaai mag siejim haajem:

²⁶ “Excelentísimo Gobernador Félix, ¿Jägpai chirá? Ma, comandante Claudio Lisiaauta pñatag mlg hësap p'ä deepäi chiram. Ma saluddam deepäi chiram hat'á. ²⁷ Mag woun judionaanau par hauwi, mla k'urau k'abamuan, warre t'oopäim hig naajim. Mam Romapierrita mag wai nlm ha mñchdëu hür hat'aawai hag bärre mñch soldaan däi mawi mua hi k'aigpér haujim.

²⁸ Hagt'a k'augba chirarr haawai, k'an gaaimuata hamau hi däi jäg t'lan ha k'ap haag hawi, mua hi harrijim judionaan hamach Asamblea hee hâba biirda t'nlam ha. ²⁹ Mam mam panaa wajapcha húurwai sií Moiseeu Hëwandam hiek p'ä pñatarr gaaimuata hamach heepai mag hi hiek'or póm chirlagam k'ajierram. Mam mua hoowai magpaim gaaimua pód hi t'ooju k'aba, ni sií cárcel deg p'araagpajjá hi hiek'or chuk'u siejim. ³⁰ Mam mag nlm hee húurwai, judionaanau hi t'oopäyaag hiek deewi hihâba nlm ha mñchdëu hür hat'aawai, chadcha heeu dëgölp magam hugua hawi, warag mua pñ ha ha. Mag hiek'or póm chiram ha jaau nlm k'lanagjä warag pñ ha ha wëtwi pñch dëichata hiek'api chiram.

Magdampai hajim pñatag jaaum hig chirarr. Hayoo kaké.

Firma, Claudio Lisias”

³¹ Maimua chadcha hedau k'ëutarr k'ur nlla hawi ya hamach wëtju harr hora haadeewai, hamachig jaautarrjö soldaanau Pablo dawag hauwi p'obör Antipatris hanam la hat'aadéjierram. ³² Mag wëtwi, barwia, hag noram hâspabaadeewai maigpaimua chi soldaan bälui wëttarr k'lan deeu hewag hamach cuartelag bëejierram. Magbaawai warm k'lan cabaai gaai wëtmaa harr k'lanau warag Pablo Cesareaag hat'aadéjierram haajem. ³³ Mag wëtumua Cesarea barwi, comandanteeu hësap deepäitarr gobernadorrag deewi, chi Pablojä warre hich juu hee joott'a pñajierram haajem. ³⁴ Mag hichig hësap deebaimaawai hag gaai heerpa wai dñllha hawi Pabloog jëeujim haajem hi t'aabatarr durr k'ap haag hat'ee. Maimua Pabloou hichig, —Mñllan Cilicia durramlu habaawai, jürr chi gobernadorrau hirig, ³⁵ —Nau hök'ar pñ

k'aibag wawaag pə k'iiр hiek'a nəm k'ənən hāba naacheewaita mua pə hiek hūrjugui hajim hanəm hirig. Magwi warag rey Herodes k'ararr sīejerr degpai soldaaunag hoo paraa wai naapijim haajem, bələrjā höbeerpi.

Pabloou hich kōitpai gobernador Feliig hiek'atarr

24 ¹Mag soldaaunau Pablo Cesarea p'öbör hee gobernador haar deet'urtarr k'ur cinco días nəm hee, p'adnaan pör Ananías, hagjö judionaan chi pörnaan däi hamach abogado Tértulo hanəmpa barjim haajem ham nəm haar. Mak'ənənau hamach t'um gobernador haar wētwi nem chad k'abamta sēuk'a chadam hiekjö Pablo gaai t'əjierram hanaabá, hi k'aibag waumk'iiр. ²Mag nəm hee hīchab hich Pablojā hamach haig wapierrwai chi abogado Tértuloo Pablo k'iiр gobernador Feliig, —Señor gobernador, hāu pə gaaimuata maar k'ōinaa wēnlərrəmgu hajim hanəm. Pach jāg p'idk'aagjā k'iiрjudgam k'ap'ə k'itəm gaaimuata, məg durr heejā chadcha hāu warag pua nem k'iiр pogk'e waumam hōrau k'ak'apdö t'ənəmgu hajim hanəm. ³Maagwai maach t'umaam k'ənənau pərləg hāu hajim hanəm, chadcha maach t'umaam k'ənən hat'eeta pua jāg siewai. Jāg hoowai chadcha maar honee nəmgu hajim hanəm, pə gobernador wajap'am haawai. ⁴Mamə pə jua p'itag pōm wai sim maachdēu k'ap'ə naawai sīi k'uchtpai pərləg maach hiek hūrpim k'ōsi nəmgu hajim hanəm. ⁵Mag marau pərləg jaaum hig nəmən məgaugui hajim hanəm: Marau wajapcha hoowai məg wounan sīi hōor wawí nərrəmua hōor meeuk'apimieu. Maguata sīi hich nərrəmpierr judionaan wawie gaaita nərraajemgu hajim haajem, hōor meeuk'apiwi hiek p'it'urg hamk'iiр. Mag nəm däi hīchab mag ham hiek hiiur "Nazaretierr hi" hanəm hee hichta chi pörk'a simgui hajim hanəm. ⁶Mag hichta chi pörk'a chirəm hawi, Haai hi jēeujem di higwiajā k'aigba hiek'anaa hag hee judionaan k'abam k'ənən dubpiba haajemta hierr hich däi p'ē wai sīejimgui hajim hanəm. [Mag nərrəm hat'eeta chadcha marau hi par hauwi maach ley gaai jaau simjō hich hagpierr ham hig naajim hi däi. ⁷Mamə ya marau magaagpamtam, comandante Lisias bēewi, hajués maar jua heem k'echeu harrwi, jūrr maachigta mau pə haar bēepijimgui hajim hanəm.] ⁸Mamə maar sēu ham hugua, pəchdēucha hirig wajap'a jēeu hooju haai chirəm, k'an gaaimuata marau məig hich k'iiрcha pərləg mag jaau nə ha k'ap haag hat'ee.

⁹Chi Tértuloo mamag k'aawai tagam judionaan haig narr k'ənənajā hīchab hich magta warag hi hipierr, "Jāan chadaugui" haajeejim hanəm.

¹⁰Magbaawai chi gobernadorrau Pabloog hiek'amk'iiр jaaubaawai Pabloou hiek'amamua t'umaam k'ənən jāgdaar magjim haajem:

—Hāu pua mərləg hiek'apibarm. Mua pəchigchata jaaum k'ochag chirajimgui hajim hanəm, pəchta chadcha nem hīs k'abam məg durr hee año k'apan chi t'let'emk'a chiraaawi. Maagwai pərləg k'ap hamk'iiр, məchdēupai məch kōit hiek'ak'imgui hajim hanəm. ¹¹Mamə wajapcha k'ap haag, pəchdēucha jāg pua bigaaum k'ənənag jēeu hook'iin, heeu hīsta doce diaspai simgui hajim hanəm, Jerusalén mə barchētarr. Tagam nem hat'eejā k'aba, mən hāba Hēwandamag

jéwaanta bëejimgui hajim hanłm. ¹² Magtarr haawai ni hâbmuajā k'üür mor chigpai mλ chik'am däi hipeer hahauk'amjā hooba, ni Haai hi jëeujem deg, Hëwandam hiek hûraag biirdlajem deg, wa kaaijā hee k'âijā mua hôor meeuk'apiwi jûrr chik'am jierrrauk'am hôrau bâlrljä hooba haajemgui hajim hanaabá. ¹³ Mλ bâlrljä magba chitłm haawai malk'łłn wounaanau pöd rørlag, "Chadcha marau maach daúa hi mag sim hoobajieb" ha hiek'aju k'aba nłmguí hajim hanłm, sii hamach k'üirjug heemuapai mag naawai. ¹⁴ Magarrau mächdëüja mua mäch meerba jaau chirłmłn mlgau: Muan warrgarwe maach jöoinau jëeujerr hag Hëwandamagta hagt'a jëeu chitłm däi Jesús hiek hâk'a wënlarram k'łłn higar hâk'a chitłmguí hajim hanłm. Maata hamachdëü jaauwai mag mua sii Hëwandam hi k'abamta hâk'a chitłm haajem. Mamł muajā ham dënjo hâk'a chitłmguí hajim hanłm. Hëwandamau Moiseeg hich hiek p'apitarr hiek maimua hîchab Hëwandam hi jaaurnienu p'ä pñatarr hiek sisidłmpa t'um mua hâk'a chitłmguí hajim hanłm. ¹⁵ Hôor hôtarr k'łłn chi t'eerjä chuk'u hajap'a harr k'łłn däi hâk'araa harr k'łłnprä t'um hâba deeu Hëwandamau hiiu p'iidłtk'api hauju hanłm hamau hâk'a naawai muajā hagjö hâk'a chirłmguí hajim hanłm hîchab, ham dënjo. ¹⁶ Maguata mllan mäch chitłmapierr Hëwandam dau najä wajap'a chitanaa hôor heejä wajap'ata chitaju hêk'aajemgui hajim hanłm, naspawia mächdëü nem k'aigba wautarr gaaimuajä hök'üirjuu hoo chiraba haag.

¹⁷ Mäch durr k'abam hee añodam k'apanaa p'ñlärda chitłł hawi, hap'ñlam k'łłn hat'ee p'atk'ondam haibëetarr deewi, mäch ofrendajä Hëwandamag deeg hîschata deeu mäch durr barchëwi chirłmguí hajim haajem. ¹⁸⁻¹⁹ Magaag hat'eeta bëetarr haawai Haai hi jëeujem deg mawia, Moiseeu hiek p'ä røarr gaaí jaau simjö t'um mua wau dichwia, Hëwandam na wajap'a chirsinta judionaan Asia durrmuä bëetarr k'łłnau mλ hoochëjieram. Maagwai chan mamł hôor k'apan k'aba, ni sii hôor meeuk'a nłrjëejä k'aba t'lnaajimgui ha jaaurmajim haajem. Leinaanag mλ k'aibag waipi jaauju hawiajä, mag Haai hi jëeujem deg mλ hooimatarr k'łłnauta mläig bëewi mλ jaauju haai nłmguí hajim hanłm, k'ani mua ham dak'üir k'aigba wau chirají. ²⁰ Wa magbam k'ai, chi mläig nłm k'łłnaujä jaauju haai nłm: Har judionaanau hamach Asamblea hee hamach na mλ wai nłm hed, cik'aíu k'ap hají, k'an nem k'aigba mua wautarr gaaimua hamau mλ jâig wai naají? ²¹ Síita chadcha mua hik'łłaba hamag mag chirajim: "Pâar hiek mag mλ hiekkl'ör pöm chiraawaita mλ mläig wai nłm hanłmłn, sii hôor hôtarr k'łłnnta deeu hiiu p'iidł nłrjëe haju jaau chitłm gaaimuapaita pârau mλ mläig wai nłmguí" ha chirajim hamag. Mag tag mua bâlrljä hiek chigaa hiek'abajimgui ha jaaurmajim haajem Pabloou hich kóit.

²² Mamł chadcha Jesús hiek hâk'a durrum k'łłnau mag hôor meeuk'apiba haajem hich Feliujä wajap'a k'ap'ñ sierr haawai Pablo hiek'amam hûrwia warag, —Comandante Lisias pierrwaita pârau hi däi mag t'ñpñm wajap'a k'ap haag hirig wajapcha jëeu hoomajugui hajim haajem.

²³ Maimua warag chi capitánag Pablo chig hapiba jaauwia sii hoopaar hajipijim haajem. Mamł mag nłm däi hîchab sii preso k'aba simjö hi

k'apk'ʌnagjā hʌdʌraa hi hoon b̄eepinaa hirua nemdam higbarmjā parhooba hau deepi jaaujim haajem.

²⁴ Hamau hi d̄ai mag t̄narr k'ur hagt'a k'āaidam k'apancha k'aba n̄m hee, chi gobernador Félix hich h̄l̄i Drusila d̄ai b̄eewi Pablo hawaan mapijim haajem, h̄orau Jesucristo hiek h̄k'āajem jaauam jūrr hamachdēu h̄uraag. Mag hich Félix h̄uān Drusila han̄m Judeapie h̄l̄i hajim. ²⁵ Mam̄ Pabloou, jāga Hēwandam dau na maadēu nem hagchata wau wēn̄rraju haai n̄l̄ ha jaauwi, dich morjā wir haig hajap'ata s̄rk'a wēn̄rraju haai n̄m ha jaauam d̄ai h̄ichab, Hēwandamau maach chacham hedjā dichdēu nem waumatarrpierr t̄um hich hagjōo maach d̄ai haju han̄mpa jaauam h̄rwia, Feliu hich k'ap Pabloog magjim haajem:

—Pablo, hidēu magpai s̄iuwia pl̄chta deeu pl̄ch s̄iejem cárcel deg petá. M̄ch juu parii habarm hed deeu mua pa t̄l̄grāijugui hajim han̄m, cha pua jaau sim h̄uraag.

²⁶ Mag sim̄n mamā chi gobernadorrau hich hödegpain, hich weeupäi n̄m paar Pabloou hichig p'atk'onaujā p'agpim k'ōsi sierr haawaita mag s̄ii hi d̄ai hiyāl̄ haagpajā h̄liba hich haar hi t̄l̄rp̄p̄i haajeejim haajem. ²⁷ Hich mag simua ya año numí s̄iejim hich mag cárcel degpai. Mag n̄m hee Félix h̄b̄erwia jūrr deeum Porcio Festo han̄mta Judea durr gobernadork'a s̄isijim. Mam̄ hich Félix judionaan d̄ai hiekk'ōr haumaaugau, mag hich h̄b̄eraagpamjā Pablo h̄beerpiba, hich mag cárcel deg pl̄ajim.

Pablo gobernador Festo na

25 ¹ Mag chadcha Porcio Festo Judea durr barchéwi jūrr gobernadork'a s̄isijim. Mag hich barchétarr k'ur k'āai t̄ärjupnaa Cesareamua Jerusalenag majim. ² Mag hi mawia barbaimaawai s̄ii h̄l̄r p'adnaan chi pörk'a n̄m k'ʌn̄ judionaan chi t'et'echaram k'ʌn̄ d̄ai hi haig b̄eewi hirig Pablo h̄egar chad k'abam hiekta h̄gk'achéjierram haajem. ³ Mag, hamach hiek h̄k'amk'īir Festoog jajaau haajeejim haajem, Cesareamua Jerusalenag Pablo deepäimk'īir. Maan ham dēnēn hamach happain ya, chi hiek'am harr haawai, mag hi deebapäiwai k'ad jārr n̄nnaa hi t̄oopäaig hajim. ⁴ Mam̄ par hamau mamagk'am hāba, Festou warag, —Pablo Cesarea p'öbör hee preso s̄iebahab hajim han̄m. Maagwai m̄l̄chchata m̄ag k'ur jöpcha hagag maju ha chiram, ⁵ maagwai pāar heem k'ʌn̄ chi t'et'emnaan m̄l̄ d̄ai Cesareaag wētju haai n̄mgui hajim han̄m, mam pabaimaawai, chadcha hichdēu nem k'aigba harr gaaimua hiekk'ōr paraa sim k'ai, warag t̄et pl̄r hawaag.

⁶ Mag jöpcha hich Festo maju harr haawai ocho días k'aba harr k'ai diez diasjöpaei Jerusalén p'öbör hee s̄iewi deeu Cesareaag b̄eejim. Mag b̄eewia hich bartarr noram hich sie gaai jupwi hich haig Pablo haibéemk'īir t̄l̄rp̄iijim haajem, hichdēucha Pablo hiek k'ap h̄uraag. ⁷ Mag t̄l̄rp̄iittarr haa, ya hamach haig dubbaicheewai, chi judionaan mag Jerusalenmua b̄etarr k'ʌn̄nau dak'acha b̄enaa hich k'īrcha nem k'aigbacharamta hi gaai t̄l̄p̄öbaadējim haajem. Mam̄ maglmjā s̄ii hamach hipaita mag t̄narr haawai p̄od hi pl̄r hauba haajeejim haajem. ⁸ Mag ham hiek'apinaa jūrr Pabloou hich kōit

hichdëupai, —Mə chan məg chitəm haig bələrjā nem k'aigba wauba chirəmgui hajim hanəm. Mua mag hamau jaau nəmjö judionaan ley hichaaurjā k'aigba k'aba, Haai hi jéeuem di higwiajā k'aigba hiek'aba, ni Romaam emperador higwiajā bələrjā hi hēugar k'aigba hiek'aba chirəmgui hajim hanəm.

⁹Mamə judionaan hich dəi honee hapim k'ōsim hiek'au Festoou hich Pabloogta, —¿Jerusalén mawia jamta pua pəch k'īircha warre pəch dəi jāga haju k'ap pəchig jaaupim k'ōsi chirā? ha jéeujim hanəm.

¹⁰Magbaawai jūrr Pabloou hirig —Mə məig emperadorrau warre presonaanag hamach k'īircha ham k'aibag wauju wa sii höbeerpl̄iju ha jaaujem haigta chirabahab hajim hanəm. Maagwai məigweta warre məch k'īircha jaaupl̄iju haai simta, ɔk'ant'ee pua mə jam harrm hig chirā? hajim hanəm. Pua pəchdëujā k'ap'la chirəm, mə judionaan hiwiir hābam dəijā k'aigba k'aba chirəm. ¹¹Pua hooowai məchdēu nem k'aigba harr gaaimua chadcha hamau mə t'ōoju haai nəm k'ai, mua magəmjā habam. Mamə bələrjā mə k'aigba k'aba chirəmta, sii mə hēugar mag səuk'a t'ənəm gaaimuapai chan mə dəi hamachdēu hampierr hamk'ir ni hābmuajā pōd mə hamag pər deeju k'aba simgui hajim hanəm. Magju k'ääi warre emperador haarchata mə deebəp̄i. Jam hirua mə dəi hichdēu k'ap hajugui hajim hanəm hich Pabloou hirig.

¹²Magbaa Festoou hich wawiejem k'ənən dəi hiek'awi Pabloog,

—Emperadorragchata pua pəch dəi hichdēu k'ap hapim k'ōsi chiraawai magan hichiita emperador haar pə majugui hajim hanəm hirig.

Pablo rey Agripa na

¹³Mag Festo k'iirp'ee Pablo hijéjēbk'arr k'ur pōmcha k'aba nəm hee, rey Agripa hich hāp'li Berenice dəi Cesarea p'obör hee bēijierram, gobernador Festo hoon. ¹⁴Mag bēewia da wētba nən harr haawai hiyāmamua Festoou rey Agripaag Pablo jaumamua magjim haajem:

—Woun hāb Pablo hanəm Feliiu preso pətatarrijā məig simgui hajim hanəm.

¹⁵Məch məig pachēwi mə Jerusalén hudit'uurwai judionaan heem p'adnaan chi pōrk'a nəm k'ənnau hagiō ham heem chi t'et'emnaan dəimua warre mərəg hi t'ōorl̄ipi naajimgui hajim hanəm. ¹⁶Mamə mua hamag jaajimgui hajim hanəm, maach Romapienau pōd k'an gaaimuata mag woun preso wai nə ha k'augba nəwe chan jāchag hag bärre presonaan dəi dichdēu hampierr haba haajem. Magju k'ääi chi presoogjā mag hich leíg jaau wai nəm k'ənn dəi k'īircha hoona, hajap'a hi hiek hūrnaata, hi t'ōopi jaajuju hawiajā, t'ōopiju haai simgui ha chirajim hanəm Festoou Agripaag. ¹⁷Mag gaaaimua hamachta mua mau məch haar t'l̄rp̄iwi bardatk'abaicheewai, hag noramwe məch sie gaai jupwi chi Pablo hawaan mamk'ir mua hōor p'ajimgui hajim hanəm Festoou. ¹⁸Maimua haipierrwai muan hi dəi mag t'ənarr k'ənnaujā hirua chadcha nem k'aigba waaujerrta jaajupi chirajimgui hajim hanəm chi Festoou Agripaag hīgk'amamua. ¹⁹Mamə magjā magba, hāba hamau hi gaai t'ənəjō t'ə narran, hamach jōoin hi jaau nəm maimua hāb mag woun Jesús ha t'l̄r sierr meetarr hanəm, Pablo hiek mag hagt'a hiiu

sim ha jaau nəmpaita hi gaai t'la naajimgui ha hīgk'amajim hanaabá. ²⁰ Mag hīgk'amamua, Mamə sii magləm gaaimuapai harr haawai, chadcha məchdēu jaauju k'augba haadee, warag hich Pabloogta, “Pa mam k'os hak'iin, warag Jerusalenag mak'amgui” ha chirajim, “jam panaata pachigcha warre pa däi jāga haju k'ai ha k'ap jaaumk'iir.” ²¹ Mamə magbaawai hichdēu, “Magju k'āai warre emperador César haarta mə deebapäit, jamta hirua mə däi hichdēu k'ap haju” habaawai, hich magpai sūwi, deeu mua hich sīejem cárcel deg harrpiwi, sii hoopaar hapijimgui hajim hanəm, emperador haar pāi nəm hora.

Magta Pablo cárcel deg simjā Festoou Agripaag jaaumajim haajem.

²² Magbaawaita jūrr rey Agripaau chi gobernador Festoog, —Muajā mag woun hiek hūrm k'osi chirłamgui hajim hanəm.

Magbaa Festoou, —Magan nan mua pərləg hi hiek hūrpik'imgui hajim hanəm hirig.

²³ Magtarr haawai chadcha hag noram Agripa Berenice däi hamach k'ajūa hooiməcharam jūa bēewi hāba hamach biirdlajem hee dubjierram haajem. Ham däi hīchab bējierram haajem soldaun chi pörnaan maimua hich hag p'öbör heepaim k'lln chi t'et'emnaanjā hagjö. Ya mag t'um bardatk'abaicheewai Festoou Pablo hawaan mapijim haajem. ²⁴ Magbaa hi jłraan wētwi haipierrwai magjim haajem hich Festoou:

—Rey Agripa, maimua pāar məig maar däi nəm k'lln: Cha simgui hajim hanəm, pāar hōor hig narr. Jerusalén p'öbör hee maimua hich məigjā judionaan t'umaam k'llnau məlg woun hiekk'or pōm sim ha jaauchēnaa warre mərləg t'ööpäipi jaau nəmgui hajim hanəm. ²⁵ Mamə mua hoowai hirua bəlrjā nem k'aigba wauba sim, magləm gaaimua hi t'ööpääig. Mamə hichdēucha jūrr emperador César haarta hich deepäipi sīewai, ɬmuajā jāgbarju? Hichiita mua hi deepäijugi hajim hanəm, jam paawai hi däi hichdēu k'ap hamk'iir. ²⁶ Mag hi deepäiju ha chirłamjā hagt'a k'augba chirłamgui hajim hanəm, k'an hata maach pör emperadorrag mua jaaupäiju k'ai, məg hi preso wai nəm k'ap hamk'iir. Mamə rey Agripa, pəlta rey haawai, pərləgta hārcha k'ap hamk'iir t'ərpəwi cha simgui hajim hanəm chi Festoou. Pachdēucha hich däi hiy়əl hawia wajap'a k'ap'la haadeewai mərləg jaaubá hajim hanəm, muajā jāga emperadorrag hēsap gaai p'ā deepäiju haai chirā ha k'ap haag. ²⁷ ɬK'an jāgwi mua mag chirā? Mua mag chirłamən məlaugui hajim hanəm: Mua hoowai, mag preso deepäyaagpam hanəmla, emperadorrag k'ap hamk'iir his mag gaaimuata hi pəl hauwi chadcha hi k'aibag wau nəm ha jaaupäiba chan bəlrjā häü k'aba sīewaita mag chirłamgui hajim hanəm chi Festoou rey Agripaag.

Pabloou hich kōit rey Agripaag hiek'atarr

26 ¹ Magbaawai rey Agripaau Pabloog hiek'apijim hanaabá, jūrr hich hiekcha hūraag. Mag hichig hiek'apibaawai, hamach meeun hee t'et'emnaanag saludaajerrjö, chi rey hoo simlg hāgt'aag juu hlanaa Pabloou magjim haajem:

2—Rey Agripa, chadcha maach meeunaupai nem parhooba hamachdëu t'λm haig mλ gaai t'λ hiek'a t'λnλm. Mamλ häu pua mλchigcha hiek'api chiraawai mλ honee chirλmgui hajim hanλm, mλchdëucha wir haig mλch jawaag. 3Mua k'ap'λ chirλmgui hajim hanλm, pua chadcha maach meeun hi wajap'a k'ap'λnaa hīchab maach leijā wajap'a k'ap'λ sim. Maagwai pua sii mλ hiekdam wajap'a hūrbarjugui hajim hanλm.

4>Judionaanaun t'umaam k'λλnau k'ak'apdö t'λnλm, mλch hēwan gurwe jāga mλ ham hee chitaajeejī, mλch durr chiraajeewai maimua Jerusalén chiraajeewajā hagjö. 5Hamau k'ap'λ nλmgui hajim hanλm hīchab, warrgarwe mλ hich mag fariseok'a chitλm. Pua k'ap'λ sim, fariseonaanta chadcha bλlrgjā maach jōoin hi rλaba wajapcha hλlrk'aajem k'λλnau. Hamau chadcha nem hagchata jaau nλm hak'iin, maglmta bλlrgjā meerba t'um jaauk'amgui hajim hanλm. 6Mamλ magba hamau sii mλ mλig wai nλmλn, warrgarwe Hēwandamau maach jōoinag jaautarrjö chadcha maach meewi deeu hiiu p'iidλju hīk'a chitλm gaaimuapaita hamau mλ mλig wai naabahab hajim haajem.

7Warrgarwe mag jaaujerr haawaita, maach jōoin hābam k'odpai doce narr hag chaain t'umaam k'λλnau hīs hewag pawiajā hagt'a hīk'a durrum hiek'au hedaram magwe Hēwandamag jēeu durraba haajeeb hajim hanλm, hichdëu jaautarrjö hiiu p'iidλtk'aag. Magnaa, Rey Agripa hajim hanλm, maach meeun t'umaam k'λλnau k'abam, mamλ hiwiir hābam k'λλnau par chad k'abamta hiek pōm mλg mλ gaai t'λ nλmλn, sii chadcha mλchdëu mag Hēwandamau maach hiiupi haaujem hanλm hīk'anana jaau chitλm gaaimuapai hajim hanλm. 8Magnaa, Keena, magan pārau k'uirjuawai Hēwandamau chan maach chi meemjā pōd p'iriū hauju k'aba sieb hajim hanλm, pāar mλ dāi mλg t'λnram.

9Magnaa hichdëupai, 'Warran muajā chadcha jāg Jesús Nazaretpierr higar hīk'a wēnλrrλm k'λλn t'um warre k'aibag hee pāiju haai nλmpii chitajimgui hajim hanλm. 10Mλchdëucha mag k'uirju chitarr gaaimua, Jerusalén p'öbör heen chadcha mua ham gaai mas waaujeejim. P'adnaan chi pōrk'a nλm k'λλnaujā hamach paarmua mλ higar narr haawai, mλchig jaaubaa, chi hīk'a durrum k'λλn k'apan mua cárcel deg dubpäimaajeejimgui hajim hanλm. Mag p'äark'anaa k'echpi jaauwajā mua dāi ham higar chiraajeejimgui ha jaaumajim haajem hichdëucha. 11Magnaa, Magbaju k'ar mua sii pa gaai bλlrnaajā wλ t'λnλlujeejimgui hajim hanλm, tag Jesús higar hīk'apimaaugau. Mag chirλmλn Hēwandam hiek jaaujem di nλnλidλmpier hich mag chitaajeejimgui hajim hanλm. K'ar warag k'uir machk'abaadeewai deeum p'öbör heem magwe mua ham hēudee hēk'ajajeejimgui ha jaaumajim haajem hich Pablooucha.

**Pabloou deeu jāga hirua Hēwandam hiek chaar hīk'ajī ha jaautarr
(Hch. 9:1-19; 22:6-16)**

12Mag jajawgmamu k'λdau hee Jesús dāi hich hiek'atarr jūrr reígcha hūrmk'uir hawi, deeu hūwaa jaaubaadéwi magjim haajem: 'Mag chitλmua biek hāb hiek t'et'echa chitamk'uir hawi p'adnaan chi pōrk'a nλm k'λλnau mλchig

hēsap wau deebaawai hag dāi Damasco p'öbörög majimgui hajim hanlm Pabloou hich jaaumamua. ¹³Magnaa, Rey, mama pua hāk'abamgui hajim hanlm, mag mā mamta, hedausiē t'lanlm hee, cha hedau wāl t'lanlm k'āyaujā dau hararaacha sii hedjā heemua dēgölp pagt'lm daujō p'lr jēer hat'amua warre maach chi wēnllrrarr k'lān t'umwe maar k'iir harar wāl jēer hat'ajimgui hajim hanlm.

¹⁴Mag pagt'lm daujō dēgölp p'lr jēer hat'amua warre maach t'umwe maar jēk'lt t'up'āau siujimgui hajim hanlm. Mag jēk'lt chiramua hūurwai, hebreonaan meúata mā t'ärcha t'ärnaa mārlag, “iK'ant'eeta pua jägcha jäg mā hiek hāk'a durrum k'lān k'aibag wawaag ham hēudee hēk'a nllrāma?” ha siejim mārlag. “Jäg nllrām haiguin parta pachdēupai pua plch gaai mas haju jar nllrabahab hajim, p'ak hemkl'ōiu p'idl'amaaugau hewag t'llgwai hich bāk'lr pa hēudl jörrajem gaai miu hla siejemag t'llgjemjō.” ¹⁵Magbaawai mua hirig, “Ma pl k'aiuma?” ha chirajim. Magbaa hichdēu mārlag hich t'är t'ärnaa, “Māln Jesuu. Mālta pua k'aibag wauju hēk'a chitabahab hajim. ¹⁶Jöpk'aa p'iida dānlisí, maimua mā hiek hūrbā” hajim mārlag. “Mua plag mālch hoopibarmāl mālch chogk'amk'irau hajim, mag mā chog k'abaadeewai pachdēu mālch hoobarm hōrag jaaunaa hīchab mālch tag mālchdēu pachig nem hoopimampa t'umaam k'lānag jaau chitamk'iir. ¹⁷Judionaanau wa judionaan k'abam k'lānau k'āijā pl chig ham hugua, mālchdēuta pl t'la wai chitajugui hajim, chadcha judionaan k'abam k'lān heejā mālchdēuta pl rāi chiraawai. ¹⁸Mua ham hee pl rāi chiramgu hajim, ham sii dau k'isumjōta naawai; pua mā hiek jaaubaadeewai, dau hegdlatk'a p'öbaadēmjō wajap'a hoop'öbaadeewai, tag hamach pekau heepai k'ichag heemjō hich mag wēnllrram hugua. Mua pl rāi chiram, jäg sii dösāt hipierraas wēnllrraju k'āai, Hēwandamau k'osi simjōta wēnllrramk'irau. Mag mā hiek hāk'a p'öbaadeewai, Hēwandamau hamach k'aibag chugpaabapääiwain chadau, hamjā judionaan chi hāk'a wēnllrram k'lān dāi hāba Hēwandam chaalink'a plisijugui” hajim. Maga maach Pör Jesuu mārlag hiek'ajimgui hajim hanlm Pabloou Agripaag, mag Damasco p'öbörög mamua k'ad hee Jesuu hichig hiek'atarr jaaumamua.

¹⁹Mag hiek'ak'agmamua hich Pablooupai, ’Rey Agripa, mālchdēucha mag hoona mālchigcha maach Pör Jesuu hāgt'armua mag hiek'atarr haawaita chadcha mua bālrjā hi hichaaur haba, sii warag hi hipierraas hajimgui hajim hanlm. ²⁰Nacha Damascopienagta mua jaaujim maach peerdlajem hiek. Magtarr k'ur Jerusalenpienag jaauwi, Judea durram k'lānagjā jaauwi, hīchab judionaan k'abam k'lānagpa t'um jaau p'llrdl chitamgu hajim hanlm. Mag jaau chitam, hamag hamach k'aibag hāsie hewag k'iirjuvia hisegnaa, Hēwandamagta mag k'aibag chugpaapi jéeumk'iir jauna, hīchab t'umaam k'lān daar nem wajap'ata waupi jaau chitaajemgui hajim hanlm, bigaaum k'lānau mag hoowai hamach hēugar, “Jāk'lānan chadcha k'iirjug hiiur wai nāsim” hamk'iir. ²¹Mag chitam gaaimuapaita chadcha Haai hi jéeujem deg judionaanau mā pl hauwia warre mā t'oopläim hig naajim. ²²Mama hāu Hēwandamau mā heeg hoowia hag'ta monak'a hi hiek jaau plrba chitamgu hajim haajem, t'umaam k'lānag. Chi t'et'em k'lānagjā jauna hīchab sii parhoobam k'lānagjā jaaujem. Mua mag jaaujem,

warrgarwe Hēwandum hi jaauemienau Moisés d'āimua jaauwai hīs hewag paawai maach hee mag nem hoomaju haajerrta muajā hamag jaaujemgui hajim hanlām. Mag tag mua nem k'īet'uu hamag jaauba chitāmgui hajim hanlām. ²³ Cha mua jaau chirāmjō warrgarm k'āllnaujā jaauwai, mag Cristota bēewia, meewia, deeu hichta nacha hiiu p'iidājugui haajeejim hanlām; magbarmua judionaanagjā k'ap hapināa judionaan k'abam k'āllnagpa hichta hed k'īe hee hōtdau paa dānlāmjō sīerraawai, hi higmān hirua k'ap hapijugui haajeejim hanlām, jāga Hēwandum haar barju.

Pabloou rey Agripaagjā Cristo hiek hāk'apiju hēk'atarr

²⁴ Pabloou peerdām k'ōchgau Cristo higwia mag hiek'a k'itaawai Festoou hirig, —Pablo, ṛlln wajapta lōkie chirāmgui hajim hanlām. Hatcha estudieuta sīi warag pā pōr hok'oo sīebahab hajim hanlām hirig.

²⁵ Magbaawai jūrr hich Pablo garmua Festoog, —Mā chan lōkōo k'aba chirām, muan hagchata nem jaau chitāmgui hajim hanlām. Maagwai mālch hiek'amamjā mua k'ap'ā chitāmgui hajim haajem hirig. ²⁶ Maglām hiek rey Agripaaujā wajap'a k'ap'ā simgui hajim hanlām. Mag hirua k'ap'ā sim māchdēu k'ap'ā chirāawai hīs mag hirig mālch hiek hūrpim hōk'ōta mā hiek'a chirāmjā haba chirāmgui hajim hanlām. Hōor hābpaimuajā k'aba, ni hōor chukag heejā k'abata Jesús t'ōowia deeu hiiu p'iidāba harr haawai, chadcha hirua meraajā k'aba sim mua k'ap'ā chirāmgui hajim hanlām. ²⁷ Magnaa hirigchata, Rey Agripa, ḫWarrgar Hēwandum hi jaauemienau jaaujerr hiek pua chadcha hāk'a chirabā? hajim hanlām. Mua k'ap'ā chirām pua chadcha hāk'aajem hajim Pabloou hichdēupai.

²⁸ Magbaawai chi reíu Pabloog, —Peerchata puan pāch dēnjō mārlāg hāk'api hat'amgui hajim hanlām, ṛlchjō Cristo dēn k'amk'iir.

²⁹ Magbaawai jūrr Pabloou chi reíg, —Mag sīi peerta hāk'abarmjā haba, t'um mālig t'āllām k'āllnau mā dēnjōta hāk'ak'iin hāucha hak'amgui hajim hanlām, pari cha mā chirāmjō preso nāmuia k'aba māma.

³⁰ Pabloou magbarm hee chi rey p'iidābaadeewai, chi gobernador, Berenice, maimua tag ham dāi hāba narr k'āllnra p'iidātk'a p'ōbaadējim haajem. ³¹ Maimua hamach hap wētwi Pablo hig hiyāl nāmuia jūrr hamach wir haipai, —Keena, mua hoowai jāg woun bālārjā hiekk'ōr chuk'u sim hanaajim haajem, maglām gaaimua hi t'ōopāaig; ni sīi cárcel degjā wai naaju k'aba simta hamau jāg hi p'āar wai nāmgui ha hiyāl naajim haajem hamach hap. ³² Mag hiyāl naawi Agripaau Festoog magjim haajem:

—Jāg presoou hichdēucha emperador haarta hich deepāipi jaauba harr hak'iin, weeupāiju haai sīejimgui hajim hanlām. Māmā emperadorrauta hi dāi hichdēu k'ap haju haai sim hatarr haawai pōd weeupāibamgui hajim hanlām.

Pablo Roma p'ōbörög warrtarr

27 ¹ Mag emperador haarchata Pabloou hich deepāipi jaautarr haawai chadcha Italia durr Roma p'ōbörög deepāiju hap'ōbaadējim haajem, mamta chi emperador sīejerr haawai. Mag Pablo deepāyaagpaawai soldaaun

Augusto dën hanlm heem capitán hāb Julio hanlmag jaaujim haajem, magua Pablo tagam presonaanpa hāba p'ē harramk'īir. Mag hi deepäi nlm däi mājā hi daumaai majim. ²Mag chadcha puerto Adramitio hanlm haram barco Asiaag mam hanlm haig bar wējorr haawai mag hee marau waaidatk'a p'ōbaadējim. Mag maar wētum däi Macedonia durr p'ōbör Tesalónica hanlm heem woun Aristarco hanlmjā maar däi majim. ³Maimua mag maar hēréubaadeeu hag noram p'ōbör Sidón hanlm barjim. Mam pabaímaa capitán Julioou bllrjā Pablo chig haba, warag hich paarmua hldlraa hich k'apk'lān haar mapinā hamau nem dee nlmjā hisegba haupiejeejim. ⁴Mag Sidón naawia hēréubaadeeu, p'ū maar k'īir garmuata wē sierr haawai, hōk'ar chi Chipre morr hēugar p'ū chukag hee p'llrda wētjim. ⁵Mag wētumua waa Cilicia k'īirp'ee dōjārr t'laddaag, deeu durr Panfilia hanlm k'īirp'eejā t'ladda dichwi, deeu p'ōbördam Mira hanlm jerag p'ēeubaimajim. Mag p'ōbör, Licia durramlu.

⁶Mag p'ōbör jerag mag soldaun pör chi capitanau p'ōbör Alejandría hanlm haram barco Italiaag mam hanlm hoobaawai marag hag hee waaidatk'apijim, jūrr mag hee wētaag. ⁷Mag, chadcha dōjārr paauk'abaadēwi hich mag biekk'a k'ēubaadēp'lmjā pōmjā jēedaba, hōk'ar hēk'a k'odjörrömuata k'āai k'apan pabaadēm hee p'ōbördam Nido hanlm k'īirp'ee barjim. Maimua deeu haudatk'aau, hagt'a maar k'īir garmuata p'ū wē t'lannar haawai, sii warag dōjāag k'ajap'a dlrbawi, Puerto Salmón hanlm k'īirp'ee dichwi, morr Creta hanlm hēugar p'ū t'eeg magcha wēba sim hee p'llrda wētjim. ⁸Mag p'ū k'urau pōd dōjārr maju k'aba haawai dō higaau hōk'ar hēk'a wētumua p'ōbör Lasea hanlm dak'a deeu p'ōbördam Buenos Puertos hanlm barjim.

⁹Sii mag p'ū k'aigbam gaaimus jēedaba haawai, hōk'ar k'odjörrömuua ya deeu noseg jaarjā dakpapak'arr haawai, tag biekk'ajujā k'aba haadējim. Pabloou hichdēu mag k'ap'lā haadeewai mag barco hee chi t'et'emnaan wētmaa harr k'llnag magjim:

¹⁰—Keena, mua hoowai ya mag noseg jaar dakpapak'am hee warag maach wētmān, dōjārr haadeewai maach k'aigbaju. Magbaadeewai maach barco hok'oowi hag hee nem warrumjā t'um hok'oobaadēm däi hīchab maach chi wounaanpa k'ājjā t'um hōdubjugui hajim hamag.

¹¹Mam Pabloou hamachig mamagk'amjā, chi soldaun pör capitán Julioou hi hiek hasekasba, warag chi barco heem capitanau chi pap däimua jajaauk'amta däi hāk'ak'a haajeejim. ¹²Mam mag maar narr haig noseg jaar paawai pōd barco barjopju k'aba sierraawai k'apanaam k'llnau warag haigmua hich hag Creta p'oram gaaipai deeu p'ōbör Fenice hanlmag wētju hap'ōbaadējim, jūrr maig nlmua hidēu noseg jaar dichpiwi döchlumie nlag. Mag Fenice p'ōbör bechag hee hierr siewai hed burrjem garmua p'ū bēewajā magcha nem t'eeg wēba haajem.

Dōjārr wētum hee p'ūas meeuk'atarr

¹³Mag, chadcha chi ancla jiir hauwi hēréubaadējim. Mam mag wētum hee, hedau burrjem garmua p'ūdam t'et'leepai wēbaadeewai, hamachdēu hig narrjō

hich mag wë t'Λπλισijupii hawi, warag mag morr Creta hanλm higaau döhi dak'a hëréubaadéjim. ¹⁴Mamλ mag wëtumua hagt'a k'odjörröocha k'aba nλm hee, dëgölp p'ū häsiebaadëwi jürr döhi garmuata p'ū t'eegea döjäag p'ua t'Λπλisijim. ¹⁵Mamλ mag döhi garmuata p'ū t'eege p'ua t'Λnaawai parii döhieg pÿyaag chach hohook'amjä pödba, warag döjäagta maar barco harrmajim. Mag par döhieg wëtju hék'a nλm pödba habaawai warag sii p'Λλrdλ hürr jöisiwi hädłraa p'ūug maach sir harppijim. ¹⁶Mag sii p'Λλrdλ k'odjörrömua Creta döjäag deeum p'Λramdam Cauda hanλm hëugar paauk'abaadeewai häu chi p'ūjä magcha nem t'eege wëba haadéjim. Mag hagt'a k'ir garmua wë sim haawai hök'ar hék'a wëtumua maach barco k'u gaai botedam jā wai jörrarrjä hék'a nλl hawi häu barco hee hëudλ haujim. ¹⁷Mag chi botedam barco hee hëudλ hauwi, chi barco bi hagdaujö hubλ k'ak'égamk'ir, hag heegar kabchλ dubpäinaa t'et hääbamλg k'ēu k'ōorjä siñjierram, t'orrp'ëwi sii heeuram hugua. Maimua chi barcopienau mospör sakag här hamach jλluwimaju k'irjuwi, warag vel t'um heeg burrk'apλinaa, hich mag sii p'Λλrdλ k'odjöisijim, p'ūupai maach sir harrmk'ir. ¹⁸Maimua hag noram pamjä bλlrjä p'ūas t'umbaa k'augba, hamachdëu hoowai warag p'ūasdau dap haadeewai barco hüpdmk'ir hag heem nem dö hee bark'λlì p'öbaadéjim. ¹⁹Maimua k'ääi t'ärjup pamjä hich mag t'umbaba haawai maachdëucha marau däi ham juapierr chi barco dëncha nem t'Λnarrjä hääurag barwérppäjim. ²⁰Döjärr mamagk'amua k'ääi k'apan pamjä bλlrjä marau hedau k'ir hoojöjöojä k'aba, ni hedaar paawai p'īdag k'īrdamjä hooba haawai, ya marau maach peerdajujä k'irjuba naajim.

²¹Mamλ mag k'odjörrömua k'ääi k'apan haajä t'ach k'öba narr haawai Pabloou ham järr dλnlluna, —Keena, mua jaau chirarr hipierr Cretamua hóbérba harr hamuan, wajapcha hak'amgui hajim. Jägtarr hak'lin maach mλg dau haug wauwi maach nemdamjä hok'loobak'am. ²²Maach mλg hap'λλ k'odjörrab mama, hoob k'irjumiet hajim. Maach barcoon chadcha joot'üpwa hok'ooju, mama maach chi wounaan chan ni hähjä chig habamgui hajim. ²³¿K'an jägwi mua k'ap'λ mag chirá? Mua mag chiramλn mλgaugui hajim: Mλ mλg chitλm haig hāba Hëwandamau nem k'ösinta wau chitλm, hichta mλ Pör haawai. Mag gaaimua hedaar hich chog mλ haig pÿliwia, bëewia, mλ t'ärcha t'λrt'λrnna, ²⁴mλrg k'irjupabajmgui hajim, hichiita emperador däi k'ircha hiek'ab k'aba hiek'aju chiraawai. Mag gaaimua Hëwandamau mλ peerdλ hat'am däi hichab pääar t'um mλ däi hāba k'odjörröm k'λlnjä peerdλ hauju ha jaaujimgui hajim, chi Hëwandam chogau mλchigcha. ²⁵Magtarr haawai honee habat keena; mua k'ap'λ chiramgui hajim, chadcha Hëwandamau hich chogag jaaupibaawai mλchig jaautarrjö hich mag haju. ²⁶Hoob k'irjumiet; maachin hichiita jerrba parhoobam morr gaai p'ūu sir werbajgui hajim Pabloou t'umaam k'λnag.

²⁷Mag döhijä hooba k'odjörrömua seman numiim hee, p'ūu barpäiwi, jürr deeum p'ūas Adriático hanλm hee nλmta, hedacha haadém hee, chi marinernaanau ya döhi dakpamam k'augaa hap'öbaadéjim. ²⁸Mag döhi dak'a nλmjöo habaawai, dö naug k'ap haag hawi chach hoowai, veinte brasas siejim. Maimua k'üchpai k'odjörröö hawi deeue chach hoowai quince brazaspai haadéjim,

chi naug. ²⁹Magbaawai heeu dëgölp mokpör jojoodög hâr k'āijā maach jâllau jopimaju k'iirjuwi ancla jayap k'u gar jâlk'anaa dubbapäaiwai häü mak'lâlnau chi barco wai jöisijim. Mag döjärrpai k'odwëjömua jöpk'arraajäta häspapim k'osi haajeejim. ³⁰Mag nâm hee chi marinernaanau häspaju nawe botedam hee dârju k'iirju p'öbaadëwi, chi botedam dö hee jiir burrpäiwi, hamach k'augpimaaugau, sëuk'a deeum anclata jûrr k'ëugar dö hee barpäyaag hëk'a nâmjoo naajim.

³¹Mamä Pabloou mag ham dâraag hëk'a nâm hichdëu k'aug hat'aawai chi soldaaunag jaauwi, chi capitaganagjä, —Jâk'lâln marinernaanta hinanaa barco hee naaba chadcha dârmidmân, pâar chan pöd peerdâbamgui hajim.

³²Magbaawai soldaaunau chi kabchâ t'arrbapäaiwai sii k'ichag hee parhooba p'uu sir harrwi chi botedam hich mag hok'oobaadëjim.

³³Maimua häspa hurum dën ya hedau haardâdâ k'abaadeewai Pabloou hich k'apeenag t'ach k'ömk'iir ham wawimamua magjim:

—Keena, pârau hoo nâm ya hîsim k'urau catorce dîas pamgui hajim, pâar haajjâ k'âiba, ni pâach t'ach k'oojemjöjâ k'öba, sii bârlâlm hiiupai nâm. ³⁴Maagwai mua pârag t'ach k'öbat ha chiramgui hajim keena. Magba haawaita jäg warag pâach k'a t'uu pamabahab. Hoob döjärr pâach dau hap'lâ haju chan k'iirjumiet. Maachin t'umaa chig haba peerdâjugui hajim.

³⁵Pabloou mag hiek'apet hawi, pan juu hee hauwi, t'umaam k'lâln dak'iir Hëwandamag jëeuwi, k'oor k'öbaadëjim. ³⁶Mag Pabloou hamach dak'iir k'öbaadëm hoowi dâi k'öchk'a k'öp'öbaadëjim, tagam k'lâlnaujä. ³⁷Haragan mag barco hee k'odjörrarr k'lâln t'um maar doscientos setenta y seis naajim, chi k'apanag. ³⁸Maimua mag hamachdëu k'ömpierri k'öwi hag hee trigo wai jörrarrijä dö hee bark'lâlpijierram, chi barco hüpdlamk'iir.

Mos hâr jâlluwi k'ötarr

³⁹Mag döjärrpai jâ hëewi häspabaadeewai döhi hoo haujierrab mama, marinernaanau pöd mag durr k'aug haubajierram. Mamä bechag hee hierr mos bâau sim hoo hat'aawai hagag wëtju hap'öbaadëjim, jûrr mam barco wai jopimaag. ⁴⁰Mag chadcha wëtju hap'öbaadëwi, hamach anclaagjä hooba, sii warag chi kabchâpa dö hee hich mag t'arrp rlaojierram. Magnaa chi barco p'eerjem timonjâ k'ügdâtk'anaa, k'ëugarcharam veldam deeu waaur hauwia, mag moshi bâau k'érâmlag hâdeg p'öbaadëjim. ⁴¹Mamä mag hâdeg wëtwi waa döjärr mospör sakag hâr k'ëúa mosjâ hee t'oodâ jâlu jopbaimajim, pöd p'lâlrp'ëjujâ k'aba. Mag döjäagta k'u hla wëjöm haawai hoo nâm dau heyaa p'üasau bobojok'amua chi barco k'u t'orrchëchëu k'abaadëjim.

⁴²Ya mag hoobaadeewai, presonaan dö hee dârbagk'a wëtwi p'ëeubagk'abaimaawai warag dârju k'iirjuwi, chi soldaaunau warre k'ëchpäiju hëk'a p'öbaadëjim, hâbjâ peerdâpiba. ⁴³Mamä hamau magbaawai chi capitán Julioou Pablo peerdâ haum k'osi sîerr haawai hamag hâdlâr presonaan k'ëchpiba, sii warag chi hiparaam k'lâlnag dö hee dârbagk'api jaaujim, hamachta nacha dö higaau p'ëeubagk'awi durrag

waaidatk'amk'íir. ⁴⁴ Maagwai chi himeraam k'llanag júrr tabal gaai wa chi barco perás p'üasau hogreu wérpmam gaai k'áijā párnaa hök'ar wétpi jaaujim, mag wétumua híchab dö higaau p'eeubagk'amk'íir. Mag, chadcha hñu maach t'umaa maar monak'a dö higaau p'eeubagk'awi peerdatk'ajim.

Pablo Malta morr gaai p'eeubatarr

28 ¹ Mag dö hee hö japlr nll hawi durr paauk'aau, hörau marag jaauwai mag morr Malta ha t'llrjem hanaajim. ² Mag maar durr paauk'abaadeewai mag morr gayam k'lln hö hajaug sii maar hamachig baarpi hauwi bñlrjä maar chig habajierram. Hante noseg chë sierrau maar jíchk'a narr haawai hamachdëu hötdau hörwi hamach haig maar t'är haujierram, hët k'ääimk'íir. ³ Magbaawai Pabloou warag ham juapierr hötdau huu hapýaag hawi, papiu pochag bëewi, hôt hee wérppäichëjim. Mamä mag hirua hôt hee chi papiu wérpbapäaiwai nemk'orta hôt heemua p'ip'ichag höbérwi sii hi juu gaai jiir jopbaichëjim. ⁴ Chi durr k'llnau hamach daúa mag nemk'orta hi juu gaai jiir jopbaichëm hoobaawai hamach happai, —Keena, päädë hoobat. Jägan jäg wounan hoor t'oomieuwai. Maguata p'üas heemua peerdattarrjä, hagt'a plava, Hëwandamau hi däi jäjägk'am. Hich hiiuta juau hi däi jäg sïebahaba hanaajim.

⁵ Mamä mag hich juu gaai jiir jopbaicheewai sii warag hôt hee jíp'ërläwi, bñlrjä chig haba, k'aaba harrjö hich mag sïsijim. ⁶ Mag hi juu gaai jiir jopchëtarr haawai hamaun juu póm hörrbaadëjupii naajim, wa magbam k'ai sii chi meem k'áijä dëgölp bëjä haimajupii naajim. Mamä hamachdëu hoowai magtarr haigmua ya därräa haadëmjä bñlrjä chig haba habaawai júrr hamachdëupai húmaai, —Keena, jä chan hoor parhoobam k'abam. Jäan jägan Hëwandamta jäg nllrnmwai hap'öbaadëjim hi higwia.

⁷ Mag Pablo juu gaai nemk'ör jiir jopchëtarr haigmua dak'a mag morr gaai chi t'etecharam jöoi Publio hanlm dën jéb póm t'anaajim. Mag jöoirau maar hich di haar p'ë harrwi k'ääi t'ärjup sii par maar jähog wai sïejim. ⁸ Maagwai hich Publio haai mor mas sïejim. Jöointa k'llu t'lplam däi híchab bagpata jä chë k'ërajim, jäk'aa nlmua. Magbaawai Pablo hi haar mawia hi kõit Hëwandamag jéuemamua hi hñr hich juu hausubaawai warre monaau sïsijim. ⁹ Pabloou mag jöoi monaabapäim tagam k'llnau hürp'öbaadeewai, tag deeum k'amor machag paraa harr k'llnjä hich haig bëemarr k'llnan t'um Pabloou monaau p'ë maajeejim. ¹⁰ Mag mor mas sïsid harr Pabloou monaautarr k'llnauta marau nemdam hig nlmjä t'umaa marag hau dedee haajeejim. Maimua ya maar wëtaagpaawajä barco hee marau nemdam higju t'umaa k'íirjunaa p'ëdeejierram.

Pablo Roma bartarr

¹¹ Maar maig nlm hee hich mag Malta p'oram gaai híchab barco hñb sïejim, hedau k'örg t'lplam k'urau pöd maju k'aba haadeewai haig döchlumie nll narr k'lln dën. Mag barco k'ëu gaai hamach hëwandamnaan Cástor hanlm däi hñb hagjö Pólux hanlm k'íirk'a wau sïejim, pa dën. Hich ma, Alejandría p'öboröm

hajim, chi barco. Ya maar mag p'aram gaai hed t'ärjup nəm hee, mag barco mam haadeewai mag hee maar wëtjim. ¹² Mag hëréubaadéwi, p'öbör Siracusa hanəm barwi, k'ääi t'ärjup naaimajim mag p'öbör hee. ¹³ Maigmua dö higaau p'llrda wëtumua jürr p'öbör Regio hanəm naaimajim. Hag noram döjärr paauk'abaadeeu, häu marmua badag p'ü wë t'lñlisierr haawai, k'ääi numiim hee deeeum p'öbör Puteoli hanəm barimajim. ¹⁴ Mag p'öbör hee hichab maach Pör Jesúis hiek häk'a nəm gaaimua maach k'odk'a durrum k'llnra t'lñnarr haawai hamach haig maar t'łajim, hamach däi seman hăb naamk'ii. Magbaawai chadcha ham haig maar seman hăb naawi ocho diam gaaita Romaag wëtjim, jürr bällu, maach barco rlawi. ¹⁵ Mamə Jesúis gaaimua maach k'odnaan Roma p'öbör heem k'llnau ya maar hamach haar wëtum hür wai narr haawai hăaur k'llnau maar k'iirp'ee p'öbördam Apio hanəm heem merrickau hee maar nə naajim. Maagwai tagam k'llnau jürr dak'apai Las Tres Tabernas hanəm haig naajim, hagjö maar nławai. Mag maach k'iirp'ee hoon wëttarr k'lln däi t'ëubaimaawai Pabloou Hëwandamag häu hajim hawi honee haadéjim. ¹⁶ Mag wëtumua ya Roma paauk'abaimaawai chi capitán ham p'ë harrtarrau jürr haiguim cuartel hee chi pörk'a simag warre presonaan t'um p'ëdeeimajim. Mamə Pabloog cárcel deg sïepiba, sii hich di k'ietta soldaaun häbpaimag hoo paraa hapijim.

T'et'emnaanag Pabloou Hëwandam hiek jaautarr

¹⁷Pabloou hich Roma bartarr k'ääi t'ärjupnaa, judionaan chi t'et'em k'lln t'um t'ärk'llipräjim. Mag t'ärk'llipräwi häba naacheewai hamag magjim:

—Keena, pâarjä judionaan haawai mua pârag jaauk'imgui hajim: Ma chan mag chitəm haig bllrjä maach meeun hiwiir hâbam däijä k'aigba k'aba, ni maach jöoin hi higwiajä k'aigba hiek'aba chitəm. Ma mag chitəmta sii mə hëugar séuk'a nem hîgk'awi Jerusalén p'öbör hee soldaaun Romapienag mə rər deejierramgui hajim. ¹⁸Mag ya mə hamach jua hee pabaadeewai mak'llnau wajap'a mərg jéeumajierram, mag jéeumamua murua nem k'aigba wautarr k'äijä k'aug hat'aawai mə t'öopäaig. Mamə par mag wajap'a jéeu buburk'amjä, mə mag chadcha nem k'aigbam wauba chirarr haawai, hamach hap hamuan mə rlaapäim hig naajimgui hajim. ¹⁹Mamə mag nəm hee maach meeunaupaita hidëu mə rlaapäiriba, warag mə t'öopi jaaubaawai, mua maigpai məch t'öopiba, warag emperadorragta məch t'öopiju hawiajä mə däi hichdëu k'ap haju haai simgui hajim Pabloou hich jaaumamua. Mag jaaumamua, hamau hamach garmua mə däi magjieb mamə, məch garmua chan mua bllrjä maach k'apeen judionaan hëugar nem k'aigba jaaujujä chuk'u chirəmgui hajim. ²⁰Mua chadcha pâar t'ärk'llitarraan, pâar däi k'iiacha hoonaahiyälmamua maglam t'um jawaagta pâar t'ärk'llipräjimgui hajim. Magnaa, Hichab k'ap'la habat hajim keena: Pârau məg mə caden juu paraa hoo t'eu chirəm hoo nəmlən, jāan chadcha warrgarwe maach jöoinau nlaejerr woun chadcha bëewi hag hiek häk'a chitəm gaaimuata hamau mə mag wai nəmgu hajim Pablooupai hichdëu Cristo hiek häk'a sierr jaaumamua.

²¹ Magbaawai mag judionaan chi t'et'emnaan haig narr k'llnau hirig magjierram:

—Ni hābmuajā hēsapdam p'ānaa maglam haarmua maachig jaaupāiba haawai marau chan bālrljā p̄l mag n̄lrram k'augba n̄lmgui hajierram. Ni maach meeun haarmua bēe n̄lm k'llnaujā p̄l hēugar maach jāgaag k'aba jaauchē n̄lmjā marau bālrljā hūrba n̄lmgui hajierram. ²² Maraun p̄lchdēuchata maachig hūrpim k'ōsi n̄lm, k'an hiekta pua jaau chitā, maachdēucha k'ap hūraag. Maumua marau hūurjemlā, mag jāg Nazaretpierr higar hāk'a n̄lm k'llnan mag durrpierram k'llnau ham hēugar k'aigba hiek'aajem hanlmta marau hūurjemgui hajierram hirig.

²³ Maimua hamach garmua Pabloog deeu hūmaai hi haig bēeju ha jaautarr haawai, mag hamach bēeju harr hed hāspa hēebaadee, hōor k'apan hi jēer sim di haig pos haichējim. Mag hich haig hōor pōm pierrwai hedau'err garwe jaaubaaderr k'ib k'eerpamaa hajim, jāga Hēwandamagta maadēu hādlraa dich Pörk'apiju hαιi n̄l ha jaau simua. Mag jaau simua Hēwandamau hich hiek Moiseeg p̄lāpitarr gaaim hiek jaaunaa hīchab warrgar Hēwandam hi jaaumienau p̄lā plarr gaaim hiekpa jaaumamua Jesúus higar hāk'api hauju hēk'aajejim.

²⁴ Hāaur k'llnau mag hirua jaaumam hāk'ajierram, mām tagam k'llnau chan hāk'abajierram. ²⁵ Mag hö hāba k'aba, hāaur k'llnau hāk'anua tagam k'llnau hāk'aba haadēp'ām gaaimua, warag k'ib hērēumaawai Pabloou hamag magjim:

—Jāg māgju k'apta chadcha Hēwandam Hak'arau warrgarwe jōoi Isaías k'ararrag jaaupibaawai pāar higwia maach jōoinag, ²⁶ “Jāk'llnag māl hiek jaaubamí” hajim hich Hēwandamau. Maimua hichdēupai jaaumamua, “Muata hamag jaaupāi chirām habá” hajim:

“Par pārau māl hiek hūr n̄lmjā k'augbaju;

māl juu t'eeg hoo n̄lmjā hoobamjöta haju.

²⁷ Pāran t'āar t'eegta sīsidām, sīi kach hee t'ērp p'ālīk'anāa daujā p'āarjā sīsidāmjö naawai.

Par pārag nem jajaauk'amjā hūrmap'a, ni hāk'ajā hāk'amap'a n̄lm.

Par pārag māch juu t'eeg hoopi chirāmjā bālrljā k'aug haubamjöta n̄lm. Magua mārlag pāach k'aibag chugpaamk'iirjā māl higba n̄lm” ha jaaupijim hich Hēwandamau.

(Is. 6:9-10)

²⁸ Magtarr haawai māg pāachdēu hāk'aba habarm gaaimua, warre k'ap'ā habat hajim Pabloou: Hīsmua hatag Hēwandamau judionaan k'abam k'llnagta māg maach peerdājēm hiek jaaupi sim, hamjā peerdāju haai hamk'iir. Mag hamachig jaaubaawai hamaun chadcha hāk'ajugui hajim.

[²⁹ Mām Pabloou mag hiek'abarm judionaanau hamach jāglucha hūrbaawai, hamach wir haigpai sereu p'ōbaadēwi warag hērēubaadējim.]

³⁰ Magtarr haigmua año numí hēntēr Pablo hich mag p'ōbōr hee sīejim, hich di alquilaa hautarr hee. Mag ya hich dik'a wai sīewai hich

haig hōor bēewaijā t'umaa warag hierrag dubpiwi ³¹hamag jaaujeejim, jäga hamaujā Hēwandumagta hädłraa hamach Pörk'apiju haai nə. Mag jaaumam dīi hīchab maach Pör Jesucristo hiekjā t'umaam k'łłnag wajap'a jaaujeejim. Mag hirua nem jaau sim tag jaaupimaugau hawijā ni hābmuajā hirig magłm haba haawai hichdēu jaaum haig jaaujeejim.

Magta maach peerdlajem hiek warag haaidłmajim, durrpierr.